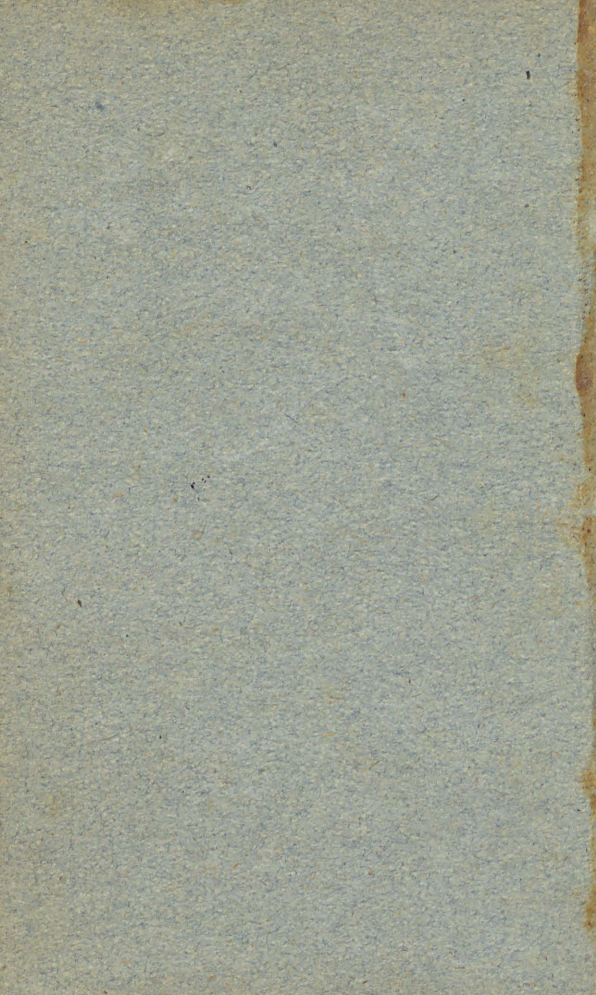

4223
L

VIRI ILLUMINATISSIMI
S. P. PETRI
ALCANTARÆ
ORDINIS DISCALCEATORUM
S. FRANCISCI
LIBELLUS AUREUS

DE
MEDITATIONE
ET
ORATIONE

*Ab ipso primum Hispanicè conscriptus,
nunc verò*

à F. ANTONIO DULCKEN,
*Cartusie Coloniensis Alumno,
Latinè redditus.*

ACCEDIT AUTHORIS VITA
EX B. THERESIÆ VIRGINIS
operibus desumpta.

COLONIÆ AGRIPPINÆ,
Sumpt. JOANNIS JACOBI HORST
M. DCC. LXI.
Cum Permissu Superiorum & Privilegio.

1128

VIRI ILLUMINATISSIMI

S. P. P. P.

ALCANTARA

ORDINIS DISCIPLINATORUM

FRANCORUM

LIBERIS AUREIS

MEDITATIONE

ET

ORATIONE

A. F. ANTONIO

Carinis Colonienfis Alumnus

Libris redditis

ACCEDIT ALTIORIS VITAE

EX B. THEOPHILUS WIRKUNIS

episcopus Carinensis

COTONIS AORTAE

JOANNIS DE COMPTONIS

LIBRARI

Cum Libris superioribus de ...

2142

FACULTAS A. R. P. PROVINCIALIS
ET

PRIVILEGIUM CÆSAREUM.

EGO FR. BALTHASAR CLOTTEN Ss. Theol.
Lector jubilatus, ac Almæ Provinciæ
Coloniensis Fratrum Minorum Recol-
lectorum Minister Provincialis. Hisce facul-
tatem concedo, ut Libellus, cui titulus:
Libellus aureus de meditatione & oratione Auth.
S. P. PETRO DE ALCANTARA nostri Ordinis
Sacerdote composuit iterato prælo dari pos-
sit. Cùmque S. Cæsareæ Majestatis Privile-
gio cautum sit omnibus & singulis Typogra-
phis & Bibliopolis, ne libros a nostri Ordinis
patribus editos imprimant vel recudant,
absque assensu & facultate dictorum Patrum
sub gravissimâ mulctâ. Hinc JOANNI JA-
COBO HORST Bibliopolæ Coloniensi faculta-
tem impertior dicto Privilegio utendi in im-
pressione præfati libelli. In quorum fidem
has manû meâ subscriptas & Officii mei Si-
gillo munitas dedi in Conventu nostro Bru-
lensi S. MARIE de ANGELIS die 23. Julii
Anno 1761.

(L. S.)

Fr. BALTHASAR CLOTTEN
qui suprâ mpp.

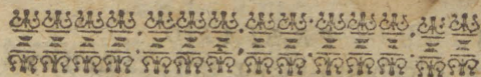
AP.

A P P R O B A T I O.

Libellus hic de Oratione & Meditatione à R. P. F. PETRO ALCANTARA, Hispanicè primum concinnatus, & nunc à R. P. ANTONIO DULCKEN Cartusiano in Latinam linguam translatus, lucique restitutus, nihil nisi sinceram doctrinam spiritualem spirans, non potest non esse utilis omnibus ad perfectionem tendentibus.

F. GIBBERTUS SPECHTIUS,
SS. Theologiæ Doctor, hæreticæ pravitatis Inquisitor,
& Ordinarius Librorum Censor apud Prædicatores.

PRÆFATIO

*AD BENEVOLUM, DEVOTUMQUE
LECTOREM.*

Cùm finis Meditationis, Oratio-
nisque eò solùm & unicè ten-
dere debeat, qualiter ad timorem,
& amorem Dei, Sanctorùmque ip-
sius custodiam mandatorum, ad
odium Detestationemque peccato-
rum, ad emendationem vitæ, ad
reconciliationem, unionemque
cum Deo suscitetur Animus, & ac-
cendatur; necessarium est vel ma-
ximè, ut meditans summa cum di-
ligentia talem sibi exquirere studeat
materiam, quæ ipsum ad finem præ-
fatum perducens, alliciensque apta
sit ad generandum illos tales effectus:
quibus licet Exercitationes S. Petri

de Alcantarâ plenæ sint, tamen ex Regio Prophetâ Davide locum etiam pro exemplo apponere, & explicare volui, est autem hic: Psal. 76. *Cogitavi dies antiquos, & annos æternos in mente habui: & meditat-
us sum nocte cum corde meo. Et exercitabar, & scopebam spiritum meum. Nunquid in æternum præjiciet Deus? aut non apponet, ut complacitior sit adhuc? Aut in finem misericordiam suam abscinder a generatione ad generationem? Aut obliviscetur misereri Deus? Aut continebit in ira sua misericordias suas? Et dixi: nunc cœpi. Hac mutatio Dexteræ Excelsi.*

Nos sententiam hanc pro meditationis nostræ accipiemus materia, & eandem ritè pensantes optatum centrum attingemus, hoc est: Deum timere, Deum amare, peccatum detestari, vitam nostram emendare, nosque cum Deo unice incipie-

piemus; ut autem experiamur istud, nos Deum nobis præsentem sistentes Verbum quodlibet profundè ac sedulò penetremus.

I. *Cogitavi Dies antiquos.* Dic, Amabò: qui sunt dies isti? Considera, quòd præprimis juxta opinionem doctissimi Patris Nicolai Lyrani in Psal. 76, Isti sint Dies Creationis Mundi, dum homo ad imaginem & similitudinem Dei creatus cunctis Creaturis in Dominum præpositus, in Paradisum terrestrem plantatus, cœlestium ac æternorum bonorum Hæres collocatus, & ordinatus est. Nunc ergo, ex hâc Tui creatione si præfatum scopum, atque effectus per tuam cupis acquirere meditationem, id est: si discere cupis, Deum ex toto cordis affectu diligere, peccatum detestari, Te cum Deo reconciliare ac unire; Cogita imò: qualiter Te ex nihilo creaverit

rit secundum imaginem & similitudinem suam. 2dò. Perpende, quam turpiter per peccatum hanc Dei imaginem defœdâris, qualiter illam nequissimis vitæ tuæ malè transactæ fordibus maculâris, quam fœdè egeris, qualem illius loco similitudinem assumpseris, quomodo jumentis insipientibus similis planè factus sis, quomodo impletum in Te sit illud Ps. 48. *Homo, cum in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* 3tiò. Expende jacturam illam ineffabilem, quam propterea es passus, nempe quòd hæreditate tuâ privatus, & æterno igni adjudicatus sis. Quid, Amice Lector! quid, quæso, Te, vel Me ad timorem Dei, & odium peccatorum magis, fortiusque incitabit? Tu imaginem Dei in te totaliter eradicâsti ferè, & delivisti, reus es coram Divina Majestate

state, æternam meritis es damnationem, privatus hæreditate cœlesti: ignitistelis suis tendit in te justus Judex, terra diutiùs te sustinere recusat, infernus os suum & palatum aperuit ad devorandum te vivum unà cum corpore & animâ simul. Quis tibi ad hæc animus? nondum exhorrescis? dum tibi times? nondum sentis horrorem & odium contra peccata tua? an saxo insensibili durior es? an sensibus, animoque destitutus es? væ duritiei tuæ! væ tuæ vesaniæ!

2. *Cogitavi Dies antiquos.* Considera 2dò, quòd per hos Dies antiquos Propheta intellexerit Dies pristinos, Dies præteritos vitæ suæ. Quasi diceret: ut eò faciliùs ad veram contritionem & dolorem, ad Dei timorem, odiùmque pertingerem peccatorum, præteritam mihi ob oculos posui vitam meam, mente revolvi multitudinem iniquitatum

mearum, quæ supergressæ sunt caput meum : consideravi *Superbiam in numeratione populi mei, Adulterium cum Bethsabeâ, Homicidium in Uriâ, &c.* 2. Reg. 11. Hoc modo cogita Dies tuos antiquos, Dies præteritæ vitæ tuæ; hosce Dies qualiter transegeris, expende: vide, num non vixeris, quasi non esset Deus, num non, sicuti pisces aquam, tu peccata biberis: recogita, quomodo Dies isti absque ullo fructu, absque ullo merito, absque omni bono opere præterierint: adverte, dies istos fuisse optimos, fuisse certissimos, dies è contra futuros fore incertos, ac fortè paucissimos. Ex horum consideratione præfatum propè attinges centrum.

3. *Et annos æternos in mente habui.*

Considera hos Annos æternos duplicis generis; atque ineffabilis esse differentiæ. Benedicti uni, maledi-

Et alii æterni sunt. Quantum ergo
 ad primos annos æternos, cogita,
 quid sit, pro momentaneâ volup-
 tate in æternos maledictos sese præ-
 cipitare annos; seseque terribili hu-
 ic petulanter subicere fulmini:
*Discedite à me maledicti in ignem
 æternum.* Expende sedulo, quòd
 ignis iste nunquam extinguitur,
 quòd vermis semper rodens nun-
 quam moriatur, quòd pœna sit si-
 ne ullo fine. Annon salutare ista
 homini deberent incutere timorem?
 annon odium & abominationem
 peccatorum in nobis generare de-
 berent? Annon etiam deberent sa-
 xa scindere durissima? O Indurate
 plus Pharaone; qui ex horum recor-
 datione non emollitur! Anni æter-
 ni alii sunt anni diu desiderati, nun-
 quam rectè penetrati, felicissimi,
 ac benedicti anni sunt, æterna bona
 sunt, gaudia æterna sunt, quæ in
 cor

cor hominis ascenderunt, nunquam. Hos annos considera: quæ miseris nobis vermiculis ex mero præparâit amore Supremus Deus, sedulo perpende: testes isti ad virtutem te incitabunt, & Dei amorem.

4. *Meditatus sum nocte cum corde meo:* Tempus nocturnum pro instituendâ meditatione aptissimum est: de nocte enim omnia silent, vanæ gloriæ, & hypocrisis (quæ omnem virtutem vitiat) procul abest omne periculum. *Cum corde meo.* Benè, optimè, ô Vir Dei: cor enim calciulus est, seu olla distillatoria, in qua per ardentis affectus & suspiria in meditatione peccata liquefcunt, & ardentis doloris, sicut & sinceri erga Deum amoris virtute in pretiosas lacrymarum transmutantur undas. Ah! utinam Cor meum talis foret fusoria fornax! utinam dicere possem cum Regio Pro-
ph-

pheta : *Concaluit cor meum intrā me : & in meditatione mea exardescit ignis.* Psal. 38. V. 5.

5. *Et exercitabar.* Quā in re exercitabatur David, & quā in re nos exercitari oportet sub meditatione? exercitari nos oportet in cognitione Dei, & Nostrū ipsorum : in cognitione Dei quidem, ut quis cognoscat, & sedulò penset æternam ipsius essentiam, benignitatem immensam, misericordiam, mansuetudinem, patientiam &c.; Sui verò ipsius, ut cognoscat suum nihilum, sua peccata, suos defectus secretos, ut desuper rubore perfundatur, seseque emendet. Hæc reverà Seraphici Patris S. Francisci fuerat exercitatio, in qua per integras sæpè noctes perseverans nil nisi hoc altā repetebat voce : *quis es tu, Domine! & quis sum ego? ô Deus meus*

Omnia. Tu solus Sanctus, Tu solus Dominus, tu solus Altissimus. Quis sum ego? sum nihilum, sum omne malum, sum maximus peccator, sum vermis, cadaver foetidum, canis mortuus. Quis sum ego? O, si verè cognoscerem me, odium conciperem contra me: ô mi Deus! si cognoscerem te, utique amarem te.

6. *Et scopebam Spiritum meum.* S. Hieronymus legit: *Scopebam*, id est: *Scopis mundabam Spiritum meum.* In Epistola verò ad Suniam & Fretellam utitur verbo hortulaniis usitato: *purgavi*, inquit, Spiritum meum *sarculo*, seu rastello. Glossa ordinaria habet: *Ventilabam.* Hoc est dicere: quemadmodum agricola *vano* frumenta, sic & ego ventilabam Spiritum meum: vel: sic ego *pa-*
leas

leas à frumento vel tritico separavi. Doctor Ecclesiæ S. Augustinus habet: *Scrutabar.* Id est: maximam in discutiendo Spiritu meo adhibui diligentiam. Verbo isto persæpè utitur Deus in S. Scriptura, exprimitque singularem energiam: E. g. apud Prophetam Sophoniam: *Scrutabor Jerusalem in lucernis.* Sophon. 2. Lucernâ quis utitur de nocte, vel quando quis summo quid quærit studio. Per omnes istas explicationes Ss. Patres volunt denotare, quantam Prophetâ diligentiam, quantum studium, quantumque fervorem in Spiritûs sui scrutatione, sive examine sub meditatione sua impenderit, & quid nos facere oporteat in meditationibus nostris: ut primò scilicet Spiritum nostrum quodammodo Scopis, hoc est: cum examine, seu scrutatione discutiamus, ventilemus, & mundemus. Verbu-

bulum istud: *Examen*, etiam denotat tantum, quantum lingula in libella numeraria, vel alia bilance. Nonne videmus, quàm acutis ad bilancis lingulam intendatur oculis, quàm diligenter advertatur, quamnam ad partem hæc inclinetur, quomodo mox trutinæ huicquid dematur, mox alteri addatur; & hoc tam diu, donec trutinæ ambæ pendeant in æquilibrio, & singula jam omninò quieta neque inclinetur ad dexteram, neque ad sinistram. Hoc modo te oportet exercitari, & scopere Spiritum tuum in meditatione tua, ac illam imitari mulierem, de qua in S. Evangelio parabolicè Christus; *quæ mulier, inquit, habens drachmas decem, si perdidit drachmam unam, nonne accendit lucernam, & evertit domum, & querit diligenter, donec inveniat eam?* Luc. 15. V. 8. Preciosam perdidisti drach-

drachmam: impressit tibi Deus drachmam imaginis suæ: hanc drachmam perdidisti per peccatum, factus similis jumentis insipientibus. Quid agis? nonne & te oportet accendere lucernam, evertere Spiritum tuum, quærere, ad Deum clamare, ut noctis tuæ tenebras illustret, ut gratiæ suæ tibi auxilietur lumine, & drachmam perditam quærere adjuvet? Plus utique tibi inter est de drachma tua, quam mulieri huic de drachma sua. Vis scire ulterius, quid agendum tibi in meditationibus tuis? p. 0 ante mentionem feci de statera: oportet, ut te quoque appendas in statera, & quorsum lingula; sive index inclinetur, diligenter animadvertas: ne fortasse tibi contingat, quod Regi Balthasari, *Appensus est*, dicit Prophetâ Daniel, *in statera, & inventus es minus habens.* Daniel 5. V. 27. Væ illi, qui in istâ severi judicii sta-

tera inventus fuerit minus habens. Oportet etiam, ut juxta interpretationem D. Hieronymi Spiritum tuum purges *Sarculo* more olitorum. Nostine, quæ faciant olitores hortum purgantes? furculam in manu habentes Zizania circum circa solvunt, cum cauli & herba radicem unâ simul extrahere conantur: remanente enim in terris radice parùm proderit, licet unâ cum caulis abrumpatur & herba; brevi namque temporis intervallo, relicta in terris radix complures denuò cymas progerminabit & furculos, itâ, ut hortus nunquam verè mundetur. Debes ergo olitorum more Spiritûs tui hortum purgare, debes meditationis tuæ furculam, seu sarculum ad radices Zizaniorum pristinae vitæ tuæ, scelerum, ac peccatorum tuorum, malarum tuarum consuetudinum &c ponere, easdem circum

cir-

circa cum omnibus earum adhaerentis solvere, atque unà simul omnes, ità, ut ne minutissimæ quidem superstites maneant, radices, eradicare, explantare, extirpare.

Ulteriùs oportet etiam, ut fodas Spiritum tuum: sic enim S. Hieronymus verbum quoque hoc interpretatus est: *Fodi Spiritum meum.* Videtur D. Hieronymus in explanatione verbi hujus oculis, & animo intendisse ad illum S. Scripturæ locum, ubi Prophetæ Ezechieli ità acclamat Deus: *Fili hominis fode parietem.* Ezech. 8. V. 8. Pro explicatione loci hujus notandum venit, quòd, cum vellet Deus Prophetæ manifestare, quàm obominanda in domo sua Jerosolymis perpetrarentur peccata, Prophetæ Jerosolymam in Spiritu correpto mandavit Templi parietem fodere, ut

ab-

abominationes in eo factas videre
 posset. *Et ingressus, inquit, vidi,
 & ecce omnis similitudo reptilium &
 animalium, abominatio, & univer-
 sa idola domûs Israël depicta erant in
 pariete in circuitu per totum. Fode
 parietem.* Eja nunc, Amande Le-
 ctor, eja tuæ beatitudinis amator,
 fode etiam in meditationibus tuis,
 fode, precor, parietem Spiritûs tui,
 penetra muros densos, quibus cir-
 cumcinctus est Spiritus tuus, cun-
 cta remove obstacula, ingrederete-
 metipsum, ingrederere Templum Dei,
 quod Tu ipse es, ingrederere, & te-
 metipsum benè contemplare. O mi
 Deus, & Domine! quas abomina-
 tiones, quas imagines, quas sordes,
 quæ idola, quas non invenies hic ini-
 quitates, & peccata? Hic aperi ocu-
 los tuos; & considera, quòd æquè
 tot abominandas in interno Tem-
 plo tuo pingas imagines, quot pec-
 cata

cata committis; ità, ut, quam speciem habent peccata, eandem representent imagines. Hic videbis pendere fortassis imaginem impudicæ Veneris, imaginem superbi Luciferi, imaginem inebriati Bacchi, imaginem voracis cuiusdam canis, imaginem sordidi porci, imaginem invidiosi serpentis, &c. Nunc ergo internum tuum contemplans Templum ad Deum exclama: *Circumderunt me, vel utinam circumdarent me dolores mortis, quia torrentes iniquitatis conturbaverunt me. Ps. 17. V. 5. Iniquitatem aspexi in corde meo, propterea non exaudies me. Psal. 65.* O mi Deus & Domine! ne projicias me à facie tuâ! O magne Deus Israël! pictura Templi mei conturbat me: oculos meos ad cœlum levare non audeo; nunc cerno, quòd mille infernos sim meritus: cerno, quòd peccata mea, & justitia tua vindi-

ctam

Etiam clament super me : cerno ,
 quòd meruerim in æternam venire
 oblivionem coram te , quòd mise-
 ricordiam tuam in æternum abscin-
 das à me , quòd obliviscaris misera-
 tionum tuarum , quòd miserationes
 tuas in concepto super me furore
 tuo amoveas , quòd in abyssum in-
 ferni detrudas me : Ità est : hæc ,
 & longè plura meritus sum. In his af-
 fectionibus aliquantulum morare ,
 donec in te sentias veram contritio-
 nem , & horrorem peccatorum. Ad
 hunc finem procide in faciem tuam,
 clama in corde tuo cum seruo illo :
 ô mi Deus! *patientiam habe in me ,*
 & per veram pœnitentiam *omnia*
reddam tibi. Matt. 18, V. 26.

Tandem considera, quò Prophe-
 tam impulerit recogitatio dierum
 antiquorum , meditatio vitæ suæ
 pristinae , ac consideratio annorum
 æternorum ; quales hæc in ipso ex-
 ci-

citārit affectiones, perpende: brevibus hoc verbis declarat: *Dixi: nunc cœpi.* *Dixi* id est: firmiter statui, aliam deinceps me inchoaturum vitam: optime: iste enim debet esse scopus, iste solus debet esse finis meditationis, firmum scilicet propositum, mala in nobis per considerationes inventa vitare, odisse, horrere, atque abominari; bonas à contrario, quas ad bonum, & virtutes, ad Dei, proximique sentimus amorem, in opus redigere inspirationes: hoc tam firmiter, quasi juramento illud confirmāsemus, dicentes, & exequentes cum S. Davide Propheta: *Juravi & statui custodire judicia justitiæ tuæ.* Psal. 118. *V. 105.* Hoc est: juravi, quòd magis sedulam, magis cautam, magis continentem, sanctiorēque deinceps velim ducere vitam. Si nunc tuam itā institueris meditationem, si in eā multas inspirationes bonas, si

solatium magnum, si incitamentum ad Dei amorem, ad virtutem, si odium senseris peccatorum, hoc non tibi, sed Deo attribuere debes, ac dicere cum sæpè fato Prophetâ: *hec mutatio dextera Excelsi.* Cui laus, honor, & gloria in sæcula, Amen.

Quòd jam attinet meditationes S. Petri de Alcantara, vel instructionem ejus ad easdem ritè instituendas meâ non indigent laude: lege eas diligenter, & profectò experieris, verum esse, quod commune fert adagium: *Opus facit artificem.* Solum hoc dico, quòd fors neque Tu, neque ego affectuosiores, devotiores, magis ordinatas, magisque fundatas legerimus unquam. Verbo: in suis hisce instructionibus viam ostendit multis ad vitam contemplativam: prout Seraphica Virgo & Mater S. Theresia per experientiam edocta est. Tu vale, Dilige Deum, & illi morere.

VITA ILLUMINATIS-
SIMI VIRI,

P. PETRI ALCANTARA,

Quam

THERESIA

*Virgo in eo, quem de suamet vita
Hispanico sermone conscripsit libello
breviter habet. Eam nos ex eo-
dem libro Latine red-
didimus.*

Singularis exempli viro his diebus
omnipotens DEUS nos spoliavit;
quando P. F. PETRUM Alcantara
magnae perfectionis ex hac vita sustu-
lit. Mundus videtur tantam perfe-
ctionem diutius sustinere non potuisse.

B. ALCANTARA. A-

Aiunt quidam, vires corporum hu-
 manorum hoc tempore imbecilliores
 & infirmiores esse, nec tantam modò
 in hominibus fortitudinem & sancti-
 moniam reperiri, quantam olim: sed
 huius viri exemplum illos convincit,
 qui temporibus hisce non minori san-
 ctitate ac gratiâ floruit & abundavit;
 nec minori mundi contemptu praeditus
 fuit, quam sancti superiorum tempo-
 rum: quem & nos etiam si non ut ille,
 nudis pedibus ambulemus, nec tam
 austeram, quam ille, poenitentiam
 agamus, in mundi contemptu sequi
 possumus, praesertim cum ad mundum
 pedibus subjiciendum, complura me-
 dia qua Deus illis qui magno animo pra-
 editi sunt, libenter manifestat, sup-
 petant. Quem etiam animum S. his-
 ic viro, de quo loquor, contulit, ut
 quadraginta septem annis, asper-
 rimam, uti omnes norunt, vitam age-
 ret: de qua pauca, quae verissima esse
 cer-

versum habeo, scribam. Fessus est aliquando cuidam, secretorum suorum maxime conscio, cui nihil pene abscondebatur: nec non mihimetipsi, propter amorem quo me complectebatur (divine enim voluntatis fuit, ut me diligeret; quo in tempore necessitatum maximarum, in quibus quæ admodum dixi, & dicam postea, extiti, metutaretur ac defenderet) sexquadraginta, ut mihi videtur, annis, non amplius hora una cum dimidia, nec interdiu nec noctu dormivisse: agebatque, Nullum se majorem, in omnibus penitentiis suis, laborem & molestiam pertulisse, quam in superando somno: ideoque semper, aut genibus flexis, aut erecto corpore, solitum fuisse manere, Somnum vero sedentem capere consuevisse, capite super brevem asserem reclinato: neque enim etiamsi voluisset, somno jacens, indulgere potuisset: eo quod cellula ip-

sius, uti omnibus notum est, non amplius quatuor pedibus cum dimidio longafuerit. Iisdem quadraginta annis nunquam caput texit, quantævis etiam pluvia, quantilibet solis ardores essent: nec unquam ca'ceos in pedibus tulit. Vestitus ejus fuit unica tunica ex vilissimo panno, quo homines infima conditionis uti solent, constans: & tam arcta, ut angustior esse nequirit: nec præter eam unquam aliquid indumentorum in corpore suo gessit, præter breve palliolum ejusdem materiei. Et dicere solebat se tempore brumali frigoribus sevientibus deposito palliolo fenestellam & januam cellule sue aperire consuevisse, ut postea pallium resumens, ostiumque & fenestellam claudens, corpus ex frigore rigidum, quodammodo recrearet, atque reficeret. Tertio tantum die cibum sumebat, solebatque affirmare, hoc quod aliis tantam admirationem com-

moveret, facillimum esse si quis in con-
 suetudinem verteret. Quidam con-
 fratrum ipsius mihi certò testatus est,
 ipsum integris aliquando octiduis sine
 cibo perstitisse: quod tum fiebat, quan-
 do Deum precabatur: ingentes enim
 raptus, extases, & violentias divini
 amoris in oratione patiebatur, cuius
 ipsa testis sum. Paupertas & mor-
 tificatio, etiam in adolescente sum-
 ma fuit, imò tanta, ut mihi secre-
 to affirmaverit, se aliquando integro
 triennio, in quadam domo ordinis sui
 vixisse, nec tamen ullum ex fratribus,
 nisi ex loquela cognovisse: eò quod nun-
 quam oculos erigeret, aut in aliquem
 deflecteret: nec etiam loca necessaria
 scivisse, sed ad ea cum cæteris fratri-
 bus se conferre solitum fuisse. Idem
 in profectiõibus sibi contingere af-
 firmabat. Nunquam per plures annos
 feminam intuitus fuit: mihi que sæpe
 afferuit, perinde sibi esse, an illas
 videret.

aspiciat, annon: sed valde grande-
vus fuit, quando ad ipsius notitiam
perveni. Sic autem exhaustus & de-
bilitatus erat, ut arborum radicibus
similem crederes, nec quicquam in eo
prater pellem & ossa superesse diceres.
Et tamen in tanta vite sanctimonia,
mira benignitatis & affabilitatis erat,
ut etiam quamvis alioqui parum lo-
queretur, nemini aliquid interroganti
responsum negaret, sed humanissime
responderet, sortitus enim erat ani-
mam bonam. Plura de laudibus ip-
sius referrem, nisi timerem quod mi-
hi obiceretis quem in finem hec scri-
bam: & hec quae scripsi non sine metu
scripsi. Finem igitur faciam; si unum
hoc adiecero mortem vite ipsius an-
teactae simillimam fuisse. Obiit enim
humi in genia procumbens, fratresque
suos admanens & contestans: cumque
animam exhalaret, in hac Psalmistae
verba latitudinis prorupit. Lætatus
sum

sum in his quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus. Post mortem suam divine voluntati placuit, ut majus ab illo auxilium atque consilium in necessitatibus meis percipere, quam dum viveret. Primo omnium, quando mihi apparuit, ait ad me. O quam felix & beata est penitentia, quæ tale præmium meruit, & alia multa his similia. Anno integro antequam moreretur absens mihi visus est, unde intellexi eum moriturum esse, de quo & ipsum certiores reddidi. Quando animam exhaluit, mihi obviam factus est, affirmavitque se ad requiem pergere, quod quamvis non crederem, nihilominus quibusdam manifestavi: octiduo autem vix dum elapso, de morte, aut ut verius dicam de sempiterna ipsius vitâ, nuncius nobis allatus est. Cum igitur vitæ ipsius austeritas tam ingenti cum gloria finem acceperit,

videor mihi multò majorem ex morte quam vita ipsius consolationem sentire. Dominus noster quadam vice mihi affirmavit, neminem petiturum quicquam in nomine ipsius, quod non obtineret. Ego certè id ipsum experta fui, in multis negotiis, que cum illi commendatissimè, optatum exitum acceperunt. Eodem Domino præstante, cui sit laus honor & gloria in secula seculorum.

Amen.

DE

FRUCTIBUS ORATIONIS

ET

MEDITATIONIS.

CAPUT I.

Breviter summatimque hoc capite Orationis ac Meditationis utilitatem aperiemus, ut homines quanto majores & excellentiores eis fructus inesse perspexerint, tanto promptiori voluntate, orationum ac meditationum exercitia assumere ac frequentare contendant.

Certissimum est, malitiam cordis nostri, primariam causam esse, quæ nos à supernæ felicitatis & beatitudinis nostræ adeptione impedit, eo quod ad bonas actiones & virtutum exercitia nos fastidiosos & pigros reddat, magnamque illis difficultatem inesse obmurmuret. Quæ si

B 5

non

non esset, perambularet homo sine ulla molestia virtutum tenuam, & tandem sine labore ad finem sibi propositum pertingeret. Hinc est quod ait Apostolus Rom. 7. *Condelector legi Dei secundum interiorum hominem: video autem aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee, & captivantem me in lege peccati.*

Hæc igitur est præcipua radix & causa omnium malorum & miseriarum nostrarum, contra quam nihil convenientius & efficacius habemus DEVOTIONE, quæ secundum D. Thomam aliud nihil est, quam promptitudo quædam animi, & facilitas ad bene agendum. Ideoque ab animo nostro, omnem hanc difficultatem & molestiam excludit, nosque ad omnia virtutum opera alacres atque expeditos reddit. Quare non injuria illam nominare possumus: alimentum spirituale: refrigerium & rorem cœlestem, suavem spiritus sancti instinctum & affectionem supernaturalem, quæ ita hominum corda roborat & immutat, ut novum eis gustum ac sensum rerum spiritualium, atque è contrariis sensibilibus fastidium atque tedium ingeneret.

Experientia quotidiana hujus rei fidem facit: cernimus enim corda eorum, qui à profunda ac devota oratione surgunt, pulchris deliberationibus, novis gratiis & donis, firmisque propositis de vita rectius instituenda, ac bonis operibus frequentandis redundare: desiderio etiam ingemiscere, tantæ bonitatis & benignitatis Domino, qualem in oratione Deum esse experti sunt, serviendi, atque illum toto corde diligendi: cupere denique propter eum omnia gravia & molesta qualiacumque tandem illa sint, tolerare, imo & sanguinem profunderè. Denique ut in pauca conferam devotio hæc est balneum locus apertus & lectulus in quo se recreat, & reficit anima.

Quod si quæras, quibus potissimum mediis hæc adeò nobilis & eximia devotionis virtus acquiri possit: respondebo cum eodem Doctore: illam meditatione ac contemplatione rerum divinarum ac celestium comparari. Nam hæc attentiori ac profundiori consideratione in anima pertractatæ, generant in voluntate affectionem illam, quam nos hic appellamus de-

votionem, quæ hominem ad omne bonum efficaciter excitat, & exstimulat. Atque hanc ob causam, exercitia Orationis ac Meditationis Viris quibusque sanctissimis valdè frequentia & familiaria extiterunt, utpote per quæ facilem sibi Devotionis consecutionem putarent, quæ licet unica tantummodo & simplex virtus sit, nos tamen aptos atque alacres ad omnia cæterarum virtutum officia obeunda facit, & ad illa in opus conferenda calcaribus quibusdam impellit.

Horum testem advoco S. Bonaventuram, *in medit. vita Christi c. 73.* cujus hæc sunt verba. Virtus orationis inæstimabilis & efficax est ad omnia proficua impetranda, & nociva removenda. Si vis patienter tolerare adversa. Si vis tentationes & tribulationes superare. Si vis pravas affectiones conculcare, sis homo orationis. Si vis astutias Sathanae cognoscere, ac ejus fallacias vitare. Si vis latanter vivere, in opere Dei, & laboris & afflictionis viam incedere, sis homo orationis. Si vis in spiritu livitâ te exercere, & carnis curam non agere in desiderio. Si vis vanas mus-

cas cogitationum effugare. Si vis animam tuam sanctis & bonis cogitationibus, desiderijs, fervoribus, & devotionibus impinguare. Si vis cor tuum virili spiritu & constanti proposito in Dei beneplacito stabilire, sis homo orationis. Denique si vis vitia extirpare & virtutibus imbui, sis homo orationis. In ea recipitur spiritus sancti unctio, quæ de omnibus mentem docet. Item si vis ad contemplationem ascendere, & sui amplexibus sponsi, sis homo orationis. Ad eam namque contemplationem; & cœlestium degustationem, per orationis exercitium devenitur. Vides quam magnæ potentæ & virtutis sit oratio. Ad quorum omnium confirmationem omissis scripturarum probationibus, hoc tibi sit pro efficaci probatione, quod audimus & videmus quotidie per experientias, illiteratas personas & simplices prædicta & alia plura majora per virtutem orationis fuisse adeptas. Hactenus verba S. Bonavent.

Obsecro, nunquid thesaurus aliquis præclarior, aut ager fertilior inveniri aut optari possit? Verum auscultate adhuc alium religione & sanctitate non minus

præstantem Doctorem, qui eadem in materia sic ait. Oratione anima mundatur à peccatis: charitate repletur: in fide confirmatur: in sp. roboratur: in spiritu reficitur. Oratio stabilit interiora: cor pacificat: veritatem cognoscit: tentationes superat: tristitiam pellit: sensus renovat: virtutem languentem excitat: tepiditatem fugat: vitioꝝ in rubiginem detrahit. In oratione vivæ semper illa desideriorum cœlestium incessanter obaruentibus divini amoris carbonibus elevantur: privilegia illius sunt eximia: prærogativæ insignes. Orationi cœli resonantur: secreta cœlorum manifestantur: & aures Dei nunquam clauduntur. Plura non adjiciam, etenim quæ hætenus dicta sunt, abunde sufficiunt, ad fructus exercitii hujus cognoscendos.

CAPUT II.

DE MATERIA ORATIONIS.

ORationis ac Meditationis utilitate perspecta, nunc circa quæ meditatio versari debeat, declarabimus. Cum enim hunc in finem ordinata sit, ut cor meditantis ad timorem atque amorem Dei, ac

mandatorum ipsius observantiam excitet : materia meditationis talis esse debet, ut quam proximè ad hunc scopum accedat. Id autem quamvis omnes res creatæ, & uniuersa sacra Scriptura nobis prestare queant, attamen (generaliter loquendo) sacrosancta fidei nostræ mysteria, Apostolico symbolo contenta præ cæteris ad hunc finem assequendum utiliora & efficaciora sunt. Hæc enim ex una parte divina beneficia, extremum iudicium, penas inferni, & gloriam paradisi continent; quæ omnia tanquam acutissimi quidam stimuli, corda hominum ad timorem & amorem Dei concitant & excitant. Ex altera vero, vitam & passionem Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi, quæ est totius boni nostri fons & scaturigo, complectitur. Hæc duo Symbolo Apostolico comprehensa, ut plurimum materiam meditando præbent, ac proinde circa illa meditationem siue mentis orationem maximè versari debere existimo: quamvis quilibet specialia quædam puncta possit habere, quæ cor illius ad amorem Dei ac timorem vehementius excitent & inflamment.

Hæc

Hac igitur ratione persuasus, quo incipientes ac novellos tyrones in hanc mentalis orationis semitam, quasi manuducerem, eisque materiam meditationis omnino præparatam ac præmensam (quemadmodum parvis pueris) offerrem, duo meditationum genera selegi; quorum alterum matutino tempori, alterum vespertino serviet, ex mysteriis fidei ferè desumpta, ut sicuti corpus bina refectioe quotidie pascitur, sic anima totidem spiritualibus refectioibus per meditationem & considerationem cœlestium rerum nutriatur & vegetetur. Meditationum harum quædam sunt de passione & resurrectione Domini nostri Jesu Christi, quædam de cæteris fidei mysteriis, quorum paulò ante meminimus. Cui vero illa commoditas & occasio negatur, ut bis in die meditationi se dare possit, hoc ordine iisdem uti poterit: ut priores septem meditationes una hebdomada, posteriores altera considerandas sibi sumat: aut illis tantum meditationibus quæ vitam & passionem Domini complectuntur, quandoquidem potissimæ sunt, inhæreat, quamvis

vis cætera negligendæ non videantur, in principio præsertim conversionis, cui præcipue conveniunt: quando nimium timor Dei, & dolor atque horror peccati maximè quæritur.

SEQUIUNTUR SEPTEM PRIORÉS
MEDITATIONES
VESPERTINÆ.

DIE LUNÆ.

HAc die memoriam ages peccatorum, ac in cognitione tui ipsius exerceberis: ut ex una quidem parte peccatorum tuorum gravitatem, ex altera vero inopiam & nihilitatem tuam inspicias, cognosc que te nihil boni à teipso habere, sed omne bonum tuum à Deo existere. Ex qua consideratione veram humilitatem atque animi submissionem virtutum omnium matrem, tibi conquires.

Primo igitur multitudinem peccatorum vitæ tuæ antea actæ tecum perpende; nominatim verò ea crimina quæ tum admisti, quando necdum divina lumine

na-

natus Deum cognoscebas, tibi in memoriam redige: ea si diligenter & accurate pervestigaveris, tam multa reperies ut capillos capitis tui numero superent: hoc enim tempore ad instar, hominis Ethnici divini ruminis notitia carentis, nec ullam de Deo cogitationem suscipientis, vitam traduxisti.

Considera deinde quomodo circa decem præcepta, & septem peccata mortalia te gesseris; & disces nullum esse Dei mandatum, quod non violaveris, nec ullum mortale peccatum, in quod non aliquoties cogitatione, verbo vel opere prolapsus fueris. Sub hæc divina beneficia, toto vitæ transactæ tempore tibi præstita recole, & attende num accuratam, de illorum restitutione, rationem reddere possis.

Dic obsecro, quibus in rebus infantia, juvenitatis, adolescentia, & , ni uno verbo dicam, totius vitæ tuæ tempus insumpisti? quo sum quinque sensus extrinsecos, & animi facultates à Deo hunc in finem tibi donatas, ut eas ad illius cognitionem ac ministerium impenderes, contulisti? Ad quid oculos nisi ad vanitates

con-

contemplandas convertisti? Aures qualibus sermonibus nisi mendacibus & fabulosis adhibuisti? lingua quid nisi blasphemias & murmurationes protulit? Quid gustu, quid tactu nisi lascivias & voluptates carnis percipisti? quomodo sanctorum Sacramentorum remedio, à Deo singulari munere tibi concessio usus fuisti? Quam gratiarum actionem ei pro beneficiis, quibus te affecit reddidisti? qua promptitudine sanctis ejus inspirationibus satisfecisti? in quibus in rebus sanitate & vires naturales consumpsisti? bona fortunæ qua ratione dissipasti? occasionibus & commoditatibus bene vivendi tibi concessis quo pacto usus fuisti? Quam sollicitam proximo tui à Deo tibi commissa curam gessisti? Quibus misericordiarum ac beneficentiarum operibus erga illum usus fuisti? Quid respondebis in illo tremendi judicii die, quando Deus severissimam horum omnium à te rationem repetet? O arbor arida & sempiternis ignibus, atque incendiis destinata: quam tunc excusationem prætexes, quando rationem totius vitæ tuæ, omniumque & singularum anno-

rum,

rum, mensium, hebdomadarum, dierum ac momentorum redditura es? Tertio loco ea peccata, quæ ab eo tempore commisisti, & indies committis, posteaquam oculis interioribus divino lumine collustratis, illos ad Dei contemplationem erigere cœpisti, & invenies veterem Adamum adhuc in tuis actionibus dominari, radicemque illius perverfos habitus non paucos in te progerminare.

Attende quam parum gratus & liberalis erga DEUM: existas quam immemor beneficiorum ejus: quam contrarius ejus inspirationibus; quam acediosus & remissus in divino servitio, ad quod vix unquam debitam alacritatem ac diligentiam, aut eam intentionis puritatem quam deceret, adfers, imo potius ob alios mundanos respectus & comoda Deo famularis.

Considera præterea, quam rigidus sis erga proximum, & quam indulgens tibi in teipso: quam amans tuam voluntatis, sensualitatis, honoris, & omnium quæ ad te pertinent. Aspice quem modo indies te ipso arrogantior, ambitiosior, iracundior, vanior, ad iracundiam pronior,
ad

ad malitiam profligator, ad delicias & voluptates proclivior, mutabilior, levior, ad carnis vitia propensior, voluptatum, societatum, gaudiorum ac vanitatum amantior evadas. Attende tuam in bonis inconstantiam, in verbis indiscretionem, in factis imprudentiam, in negotiis arduis ac difficilibus aliquando pusillanimitatem, nonnunquam temeritatem & audaciam.

Quarto loco, post peccatorum ordinem ac numerum pervestigatum, ea paulisper cum animo tuo pondera, & singula in considerationis libram depone, ut perspicere possis, quantis miseris ex omni parte circumdatus sis. Quod ut fiat tres hęc circumstantias in peccatis vitę antea cęnta considera; videlicet; in quem peccaveris, cur, & quomodo. Quę si tecum diligenter expendas, invenies te per peccatum Deum offendisse: cujus bonitas & majestas est immensa: qui tot sibi beneficiis hominem devinxit, ut non sint tot arenulę in universo mari, quot ille benefacta in hominem cognoscit.

Sed

Sed cur tandem peccasti, & quæ fuit vis illa, sive occasio quæ te ad crimen aliquod committendum impulit? Minimum existimationis conservanda momentum: foeda voluptatis species, utilitas exigua oculis objecta, & frequenter, nulla omnino occasio, sed mala tantum consuetudo & Dei quidam contemptus.

At heu quomodo peccasti, tanta cum facilitate, tam insigni cum audacia, tam exiguo cum timore, & conscientia, imo tali cum securitate & voluptate, quasi negotium tibi esset cum Deo ligneo, qui nullam eorum, quæ in mundo aguntur curam habeat, nec quicquam eorum videat aut intelligat. Hiccine est honor supremæ huic majestati debitus? Hæccine beneficiorum ejus repositio? Talibusne obsequiis pretiosum sanguinem in cruce tui causa profusum, flagella, & colaphos pro te perlatos remetiris? O te miserum qui in talem ac tantam majestatem peccasti: miseriorem qui tam levi ex causa in eum peccasti: miserrimum & maximè deplorandum, qui ruinam tantam non sentis & quasi post peccatum securus,

nui-

nullam damnationem metuis; atque idcirco peccata tua minimè desles.

Utile præterea fuerit, ut in hac consideratione aliquamdiu permanear, teque nihil æstimes, & certò tibi persuadeas, te nihil à te ipso, præter peccatum, habere, cætera omnia à divina benignitate existere, Etenim evidentissimum est omnia bona tum naturæ, tum gratiæ quæ prioribus excellentiora & potiora sunt, ab ipso proficisci. Ipse namque est author gratiæ prædestinationis; (quæ cæterarum veluti fons est & origo,) gratiæ vocationis, grauius comitantis, gratiæ perseverantiæ, & gratiæ vitæ æternæ. Quid igitur habes unde meritò gloriari possis præter nihilum & peccatum? Hoc nihilum, quod tibi soli attribuere potes, diligenter & accuratè perpende, cætera soli Deo adscribe: ut clarè ac manifestè perspicias, quis tu, & quis ille sit, & hinc conicias, quantum te oporteat de temetipso diffidere, & quam firmam in Deo spem & fiduciam repositam habere; illum amare; temetipsum in illo glorificare, non in te, nisi quatenus gratia illius in te liberè operatur.

His

His attenta meditatione pertractatis & digestis, ad quantam potes maximam tui-mercentem prionem transi. Puta te similem esse arundini vacuæ, quæ quolibet vento exagitur & flectitur, sine gravitate, sine virtute, sine constantia, sine stabilitate, & ut uno verbo dicam, sine ullo esse, æstima te esse Lazarium quatríduanum mortuum, putens & abominabile cadaver, vermibus scatens, & usque adeò fœdum, ut transeuntes oculos avertere, & nates occludere cogantur, ne fœtorem tuum oculis aut naribus hauriant. Credere omnibus his abominabiliorem esse coram Deo & Sanctis. Indignum te reputa, qui oculos ad cœlum erigas, qui terram calcas, quem terra sustineat, & cui res creatæ serviant, imo ne dignum quidem pane quo vesceris, & aere quem attrahis. Abjice te cum publica illa Evangelica peccatrice ad pedes SALVATORIS, vultu confusionis ac erubescentiæ pleno non aliter ac fœmina in adulterio inventa se marito suo præsentaret, & veniam peccatorum tuorum cum dolore intrinseco, & vera pœnitentia, ab

eo pete, ut pro bonitate ac misericordia sua immensa, te denuò in gratiam, & in domum suam recipere dignetur.

DIE MARTIS.

HOc die miseras vitæ humanæ considerabis, ex quarum meditatione mundanæ gloriæ vanitatem perspicies, doceberisque quantum te omnem mundi gloriæ contemnere oporteat, quandoquidem adeò fragili fundamento fluxæ vitæ nostræ innititur. Cujus miseriæ cum innumeræ sint, septem primarias tantum modò in meditationem assumes.

Considera igitur primò vitæ hujus brevitatē, utpote quæ septuaginta vel octoginta tantum annis definita est, quicquid *amplius*, ut ait Propheta, *labor & dolor est*. Si ex hoc tempore detrahas infantiam, quæ potius est vita bestię quam hominis, illud item tempus quod dormiendo consumis, quoniam dum somno indulges, usu rationis, quæ sola hominem à cæteris creaturis secernit, privatus es, tempus vitæ tuæ brevius quam unquam æstimaveras, esse comperies. Hoc tempus si cum

C

ceteris

æternitate futuri sæculi comparaveris, minus quam momentum esse animadvertes. Conjice hinc quam stulti & amentes sint, quantoque in errore versentur hujus mundi amatores, qui ut unico momento brevissimæ hujus vitæ gaudiis fruantur, æternitatis jacturam facere non verentur.

Deinde incertitudinem vitæ hujus (quæ est miseriarum altera) expende. Etenim non tantum brevissima est, sed insuper brevitatis illa incertissima est, & maximè dubia: Quotusquisque enim est, qui ad sexagesimum ac octogesimum ætatis annum perveniat? Quam multi in ipso vitæ ingressu extinguuntur? Quam innumeri in flore juvenilis ætatis pereunt? *Nescitis* ait CHRISTUS, *quando Dominus vester venturus sit, an in prima vigilia, an in secunda, an in tertia, an demuræ in ipso Gallicinio.* Quod ut clariùs intelligas, reduce tibi in memoriam multorum amicorum præcipuè domesticorum, aliorumque dignitatis alicujus aut authoritatis virorum, quos mors inexorabilis, in diversis ætatibus ex hac vita inopinatò sustulit, omnesque illorum spes & cogitationes irritas & inanes fecit.

Tertiò considera hujus vitæ fragilitatem quam invenies quovis vitro fragiliorem esse: siquidem aer infestior, sol ferventior, fluxus aquæ frigidior, inedia protractior, febris ardentior, & quævis alia corporis intemperatio, homini sæpè vitam eripit: uti quotidie cernimus in mulieris, qui ex minima rerum paulò ante enumeratarum, in florida etiàm & vigentiæ-tate, prosternuntur & extinguuntur.

Quartò, considera hujus vitæ inconstantiam, & mutabilitatem, quæ nunquam diu in eodem statu permanet. Aspice mutationes corporum, quæ diu eadem dispositione & sanitate non gaudent. Mutationes deinde animorum, quæ non aliter ac mare fervens & diversis ventorum flatibus agitatum à suis passionibus, inordinatis appetitibus, ac denique cogitationibus fluctuantibus & mentem hominis in omni ferè eventu perturbantibus impelluntur, & agitantur. Mutationes denique quas appellant fortunæ: quæ non patitur res humanas diu in eadem fœlicitate ac prosperitate consistere, sed eas rotæ instar sine intermissione volvit & revolvit. Con-

sidera, hic etiam continuū vitæ nostræ
 motum, quæ nunquam nec interdiu, nec
 noctu quiescit, sed sine cessatione progreditur,
 & quotidie magis magisque seipsam
 perdit, atque consumit: ita ut non
 ineptè comparari posse videatur candelæ,
 quæ paulatim seipsam consumit, & quan-
 tò clarius lucet & ardet, tantò citius ad fi-
 nem pervenit. Nec non flori, qui manè
 oritur, meridie flaccescit, & occidente
 sole penitus exarescit. Quod Deus per
 Iaiam Prophetam de hac mutatione lo-
 quens pulchrè adumbrauit cum ait, *Omnis*
caro fœnum, & omnis gloria ejus quasi flos
agri. Quæ verba S. Hieronymus explanans,
libr. II. comment. in Isa. c. 40. ait: Revera
 si quis fragilitatem carnis aspiciat, & quod
 per horarum momenta crescimus, & de-
 crescimus, nec in eodem manemus stant:
 ipsumque quod loquimur, dicimus, &
 scribimus, de vitæ nostræ parte præterit
 volat, non dubitabit carnem fœnum dice-
 re, & gloriam ejus quasi florem fœni sive
 prata camporum. Qui dudum infans, su-
 bitò puer, qui puer repente juvenis, &

usque

usque ad senectutem per spacia muratur incerta, & ante se senem intelligit, quam juvenem non esse se miretur. Pulchra mulier, quæ adolescentulorum post se trahebat greges, arata fronte & auribus obducta rugis contrahitur, & quæ prius amori, & voluptati, postea fastidio est.

Considera quintò, quàm fallax & subdola sit hæc vita (quæ conditionum ejus iniquissima est, qua innumeros mundi amatores, ac in se fiduciam suam cæcamente collocantes decipit.) Etenim cum sit fœda & turpis, nos illam tamen speciosissimam; cum plena fellis & amaritudinis nos illam suavissimam; cum brevissimis terminis circumscripta, nos illam longam; cum plena infelicitatis & miseriæ, nos tamen illam usque adeo fœlicem & amabilem existimamus, ut nullum sit periculum, discrimen cui se homines pro illius conservatione, non objiciant, etiam cum æternæ vitæ ac fœlicitatis iactura: dum ea quæ illos hac fœlicitate indignos constituunt ac spoliant, admittere non verentur.

Considera sextò, præter brevitatem

aliasque conditiones jam enumeratas, illud exiguum tempus vitæ nostræ quod vivimus, esse subjectum innumeris miseris, tum corporalibus, tum spiritualibus, ita ut hæc vita meritò appellari possit, torrens lachrymarum & oceanus infinitarum molestiarum S. Hieronymus refert, Xerxem illum regem potentissimum, qui subvertit montes, maria constravit, cum de sublimi loco infinitam hominum multitudinem, & innumerabilem vidisset exercitum, flevisse, quod post centum annos nullus eorum quos tunc cernebat superfuturus esset. Et statim subjungit, O si possemus in talem ascendere speculam, de qua universam terram sub nostris pedibus cerneremus: jam tibi ostenderem totius orbis ruinas, gentes gentibus, & regnis regna collisa; alios torqueri, alios necari, alios absorber fluctibus, alios ad servitutum trahi; hic nuptias, ibi planctum; illos nasci, istos mori; alios affluere deliciis, alios mendicare; & non Xerxis tantum exercitum, sed totius mundi homines qui nunc vivunt in brevi spacio defuturos.

Intuere hic paululum infirmitates & labores corporum: passiones & cogitationes animorum: pericula in omni statu atque in omni ætate hominibus intenta, & quotidie clarius hujus vitæ miserias intelliges: ut cùm perspexeris, quid de hoc mundo sperari possit, tu eum magnanimiter cum omnibus quæ ad eum pertinent, contempnas.

Harum miseriarum extrema est mors, quæ sive corpus, sive animam respicias, omnium rerum est terribilissima. Etenim hoc momento corpus cunctis hujus mundi rebus omnino nudatur: & anima in eo puncto constituitur, quo judicium de illa in omnem æternitatem feretur.

His accuratè considerandis edoceberis, quam hujus mundi gloria sit brevis & misera, utpote cum amatorum illius vita, aliis conditionibus quam modo enumeratis, non gaudeat, quantumvis etiam magni eam æstiment: & hinc judicare poteris, quantum eum contemnere & odisse debeas.

HAc die de morte meditationem institues, quæ consideratio utilissima est, tum ad veram sapientiam acquirendam, tum ad peccatum fugiendum, tum denique ad homines excitandos & commovendos ut tempestive rationes suas, quas tum reddunt sunt, subducant & ordinent.

Confidera primò, horæ illius in qua mors te aggressura est incertitudinem; cuius neque diem, neque locum, neque statum in quo te inveniet, cognitum habes: credis duntaxat te aliquando moriturum esse, de reliquo planè ignarus es, nisi quod hominem tum plerumque adoriri solet, cum minimum de illa cogitans longè se abesse à morte arbitratur.

Confidera secundò, separationem illam acerbissimam, quæ in mortis articulo fiet, non modò ab omnibus presentis vitæ rebus, quas dilexisti; verum etiam anime à corpore, cuius societas cum sit antiquissima, charissima ei est, & amicissima. Si enim homo dolenter & acerbè fert, se in exilium relegari, patria dulcissima excludi, & aere illo quem primum
nasce-

nascens, haust, privari: quamvis omnia quæ chara habet secum alportare possit: quam acerbè & graviter feret, universale illud exilium, quo ab omnibus hujus mundi rebus, à domo, à facultatibus, à Patre, à matre, à liberis, ab amicis incertus quo migrandum sibi fit separabitur; quo communis aere atque luce spoliabitur, quo denique ab omnium humanarum rerum commercis tolletur! Si bos cum ab altero sejungitur, cum quo idem aratrum traxit, mugitu dolorem suum testatur, quostu mugitus, quæ suspiria edes, cum te ab omnibus tuis sodalibus divelli contempseris?

Considera etiam tormentum, quo in eo articulo mens morientis cruciatur, cum abstracta ab omni corporali negotio secum cogitat, quid paulò post corpori, & quid animæ eventurum sit. Quomodo corpus fossa duntaxat septem pedum resonendum, ac vermium dentibus arrodendum abjiciendum sit: quid autem de anima futurum, atque ubi mansura sit, prorsus incertum habet. Quæ cogitatio mentem morientis vehementer excruciat, dum

certò cognoscit superesse gloriam & tormenta quædam sempiterna, ac se utrique æquè propinquum esse, nec tamen scire, quid è duobus hosce contrariis sibi in partem cessurum sit.

Hanc afflictionem excipit alia non minor, videlicet ratio, totius anteaactæ vitæ mox summo judici reddenda: quam etiam sanctissimæ atque integerrimæ vitæ viri expaverunt. Arsenius cum in extremo vitæ articulo, tremere ac lachrymari visus esset, & à discipulis interrogaretur: nunquid & ipse mortem timeret: Respondit. *Revera filioli metus hic quo me videtis affici, nunquam omnino à me recessit, ex quo factus sum Monachus.*

Tunc omnia peccata vitæ anteaactæ homini in memoriam redeunt, eique se repræsentant, non aliter ac acies ordinata ad interimendum eum astans: sed & scelera cæteris immaniora, ex quibus majorem percepit voluptatem, assiduo ante oculos ei obversantur, quæ acerbissimo eum cruciatu afficiunt atque in magnam salutis desperationem adducunt. Memoria etiam præteritarum voluptatum, quæ ante
dub.

dulcissimæ videbantur, ei amarissima est. Ut non immeritò sapiens dicat : *Prov. 23. Ne incuearis vinum quando flavescit, cum splenduerit in vitro color ejus, ingreditur blandè & in novissimo mordebit, ut coluber, & sicut regulus venena diffundet.* Tale est illud poculum, quod humani generis inimicus veneno suo infectum, mundi amatoribus epotandum offert : talis est liquor calicis Babylonici forinsecus deaurati.

Improbis autem homo, tot accusatoribus se circumdatum cernens, de judicii exitu metuere incipiet, & semetipsum quærulicis vocibus deplorare. O me miserum & infelicem qui tanto errore hæctenus vixi, & tam noxias semitas ambulavi, quæ me nunc fors manet? Si S. Paulus *Gala 6.* hominem, ea quæ seminaverit, illa & messurum esse affirmat, mihi qui nihil aliud ita excolui, ut opera carnis, quis inde fructus alius sperandus, quam corruptio? Si S. Joannes *Apoc. 21.* nihil inquinatum cœlestem civitatem, quæ auro mundissimo constrata est ingressurum esse, ait, mihi quæ pars in ea obvenire potest,

qui omne genere luxuriæ contaminatus sum ?

Succedunt deinde Ecclesiæ Sacramenta, Confessionis, Communionis, & extremæ unctionis, quæ sunt extrema Ecclesiæ auxilia, quibus potest homini morienti subveniri.

Ex omnibus jam dictis circumstantiis considerabis hominis qui malè vixerit ingentes angustias: quibus in exitu suo premitur, quam ardentè desiderabit se vitam emendatiorem egisse, quam austeram etiam vitam deinceps agere cuperet si vita ei longior concederetur; quando tunc conatu divinam opem implorare vellet, quod tamen infirmitatis magnitudo, & dolores mortis eum circumstantes non sinent, qui tanti erunt, ut vix eum cogitationes ad DEUM convertere passuri sint.

Aspice post hæc ultimæ infirmitatis symptomata mortem præcurrentia, & finem adesse nunciantia; quæ horribilia sanè sunt, atque aspicientibus terrorem non mediocrem incutiunt. Stomachus inflatur, vox deficit, pedes emoriuntur, ge-
nua

nua frigescent, nares subsidunt, oculi profundantur, facies pallescit, lingua officio suo ultra non fungitur: Et ne multis, conatus animæ de corpore egredientis sensus omnes perturbat, eosque sine omni prorsus vigore relinquit.

Jam vero animæ tormenta, quæ longè graviora sunt quis explicet? Etenim tunc in magna lucta & agonia versatur, tum propter dubium salutaris eventum, tum propter timorem reddendarum rationum: quæ mox ab ea de totius antea vitæ gestis repetentur: tum denique quia cum naturaliter corpus suum diligit, ab eo separari sine magno dolore & angustia nequit, præsertim cum sibi vehementer metuat, nesciens quid de se futurum sit.

Animam è corpore egressam contemplatus, quo adhuc itinera tibi faciènda restant: Unum quo corpus usque ad sepulchrum comiteris: alterum quo animam usque ad causæ suæ decissionem affecteris, atque utriusque corporis nimirum & animæ exitum inspicias. Intuere igitur quid de corpore anima spoliato fiat. Aspice quam pretiosa indumenta quibus

illud involvant, & sepeliant, conqui-
 rantur. Quantam celeritatem domestici
 adhibeant, ut domo quam primum effe-
 ratur. Considera qua pompa, quibus ri-
 ribus ad sepulchrum gestetur; quam so-
 lemniter campanæ pulsentur, quam dili-
 gentem quisque de mortuo inquisitionem
 habeat, officia etiam defunctorum, pre-
 ces circumstantium lugubremque Eccle-
 siæ cantum, dum sepulchro imponitur,
 & terra obruitur. Amicorum præterea,
 & cognatorum lachrymas; & fletus, su-
 per mortuo ac denique, ut uno verbo di-
 cam, omnia quæ circa defunctum agi-
 mos est, quousque corpus terra conditum
 fuerit, cum quo perpetua pariter oblivio-
 ne memoria illius obruitur.

Relicto posthæc corpore sub terra, ani-
 mam comitare iter instituentem in novam,
 & hæctenus sibi planè incognitam regio-
 nem, ubi iudicio summi iudicis sistetur.
 Finge animo te huic iudicio præsentem
 adesse, totamque cœli curiam, summo
 cum silentio & attentione circumstare,
 quo iudicii hujus exitum & sententiam
 contempletur. Hic omnium acceptorum

expensorumque districta ratio reperetur. Ratio, inquam, de vita, de bonis, de familia, de divinis inspirationibus, de bene agendi mediis & occasionibus: de sanguine denique Jesu Christi & usu Sacramentorum: ac demum secundum eam, quam de acceptis rationem reddiderit, sententia pronunciabitur.

DIE JOVIS.

Hodie de judicio extremo meditaberis: ut hęc consideratione suscites in animo tuo, duos primarios, quos quilibet Christianus habere debet, affectus, videlicet, timorem Dei, & odium peccati.

Primò igitur pone tibi ob oculos, quam sit suura dies hęc terribilis, in qua omnes causę litigiosę filiorum Adam decidentur, & judiciariis processibus totius vitę nostrę finis imponentur: & quid de illis in omnem æternitatem statuendum sit, publicè in oculis atque conspectu totius mundi pronunciabitur. Dies hęc comprehendet in se, dies omnium sæculorum præsentium, præteritorum, & futurorum, atque omnium in eis gestorum ratio-

tionem severam ab hominibus reperet, omnemque furorem, præteritis sæculis congestum & thesaurizatum, simul in homines effundet. Quia tunc torrens divinæ vindictæ, extra limites suos exundabit, & tanto validiori cum impetu prorumper, quanto diutius retentus fuit, ac simul omnia scelera à mundi creatione commissa obruet.

Considera secundò, horrenda signa, quæ diem hunc præcessura sunt. Etenim ut Salvator, *Luc. 21. Erunt tum signa in sole, luna & stellis*, atque omnibus creaturis cœlestibus & terrestribus, quæ finem suum propinquare intelligentes, tremere ac concuti ante ruinam incipient. Homines enim ut idem Salvator ait, aridi, attenuati, & à morte latum vix unguem distiti, percipientes horrendos fremitus maris: videntes etiam ingentes illius expumationes, exundationes, & elevationes: atque ex his miseras & calamitates, quas hæc signa portendunt ac mundo minantur, consicientes, tanto stupore ac horrore defixi erunt, ut velut exanimes sine colore, sine voce, sine specie humana,

nâ,

nâ, hinc inde oberraturi sint: mortui, antequam moriantur: damnationemque suam ante sententiæ prolationem horrentes: damna etiam futura, sua imaginatione merentes. Quilibet eorum magnitudine pavoris adeo de seipso sollicitus erit, ut de alijs, sive sint parentes, sive mariti, sive conjuges, sive amici, sive socii, nullam omnino curam aut cogitationem suscepturus sit.

Tertio, imaginare tibi diluvium illud ignis universale, quod iudicium hoc præcedet: formidabilem tubæ illius quam unus Archangelorum inflabit, sonitum: qua omnes totius mundi populi, ut unum in locum divino iudicio se sistant, convocabuntur: ac denique tremendam illam majestatem, qua cum supremus vivorum ac mortuorum Iudex huic iudicio præsident.

Quarto, considera quam exacta & severa à singulis tum ratio repetetur. *Verè scio* (inquit S. Job. 19.) *quod non justificetur homo compositus Deo. Si voluerit contendere cum eo, non poterit respondere unum pro mille.* Quid igitur fiet de homine

cum

cum Deus illum juxta suæ justitiæ rigorem tractare cœperit? quando illum intrinsecus in conscientia, sic alloquetur.

O homo perversè ac improbè, quid vidisti in me propter quod, me per summum nefas spreto, hostibus meis te adjunxisti? Ego te ad imaginem & similitudinem meam condidi, lumine fidei illuminavi, Christiana fide à primis imbui, sanguine proprio redemi, tua causa jejunavi, vigilavi, oravi, itinerum molestias suscepi, sanguinem sudavi, aliasque molestias in hac vita quamplurimas pertuli. Tui amore persecutiones, injurias, blasphemias, irrisiones, contemptus, contumelias, tormenta, & crucem denique ipsam sustinui. Testis est hæc crux mea, testes sunt hi clavi, testes hæc vulnera, quæ manibus & pedibus meis impressa conspicias; testes denique cœlum & terra, quæ passionis meæ inspectores extiterunt. Quo pacto animam tuam tractasti, quam ego pretiosi sanguinis mei litro redemi? qua in re pretiosam hanc margaritam inæstimabili pretio à me coemptam impendisti? O genimen viperarum, cur potius elegisti hosti

sti meo cum magno labore ac dolore infer-
vire, quam mihi creatori & redemptori
tuo cum jucunditate ac voluptate famula-
ri? Ego te frequenter vocavi, & tu voca-
tioni meæ respondere noluisti, ego januam
cordis tui pulsavi, & aperire mihi renui-
sti: expandi manus meas in cruce, & ne-
glexisti, despexisti omnia consilia, pro-
missa & comminationes meas. Pronunciate
igitur nunc, ô Angeli, sententiam atque
judices estote inter me, & vineam meam,
*nunquid amplius aliquid facere potui vinea
mea quod non feci? Isai 3.*

Quid hic respondebunt improbi, &
divinarum rerum irrifores? qui virtutem
exibularunt, simplicitatem deriserunt, &
mundi leges exactius observarunt quam
divinas? qui aures suas ad Dei voces ob-
struxerunt? qui divinas inspirationes con-
temperunt? qui præceptis Dei rebelles ac
beneficiis ejus ingrati extiterunt? Quid
dicent libertini illi, qui omnium flagitio-
rum sibi licentiam permittentes, ita vixe-
runt quasi DEUM non esse, aut humana-
rum rerum nullam curam gerere arbitra-
rentur? Quid qui proprias libidines, vo-
lupta-

luptates, & commoda pro lege ac regula secuti sunt? *Quid facietis (ait Esaias 10.) In die visitationis & calamitatis de longe venientis? ad cuius confugietis auxilium? & ubi derelinquetis gloriam vestram, ne incurvemini sub vinculo & cum interfectis cadatis?*

Quintò, considera terribilem illam sententiam, qua finito iudicio supremus Iudex impios omnes pècceller: quam tam horribili voce intonabit, ut ad prolationem illius omnium assistentium aures tintinniant. Ut Esaias 30. ait. *Labia ejus repleta sunt indignatione, & lingua ejus quasi ignis devorans.* Nam quæ flammæ possint esse tam ardentes uti sunt hæc verba? *Discedite à me maledicti in ignem æternum, qui paratus est Diabolo & Angelis ejus.* Cujus sententiæ unumquodque verbum plenum est atrocis dolore. Quis enim comprehendere sufficiat, qualis sit ista separatio, qualis maledictio, qualis ignis, qualis societas, qualis denique illa æternitas, cui per hanc sententiam improbi adjudicantur.

DIE VENERIS.

Hoc die pœnas inferni considerabis; ut ex earum inspectione, majorem in timore Dei, ac peccati detestatione stabilitatem adipiscaris.

Hæc pœnas, docet S. Bonav. in fasciculo 3. Meditandas esse, & imaginandas nobis secundum quasdam similitudines à sanctis viris hæc de re traditas; quare non inconveniens fuerit (ut idem eodem loco ait) infernum sibi imaginari tanquam chaos horribilissimum lacum subterraneum, puteum profundissimum & totum ignitum. Aut tanquam civitatem magnam, & horribilem & penitus tenebrosam, obscurissimam & tenebrosissimis flammis succensam, clamantibus, ululantibus & plangentibus universis præ inexplicabilibus doloribus. In hoc loco infelici & deplorando, duo genera pœnarum sunt, quorum alterum pœna sensus, alterum pœna damni appellatur.

Quod ad prius attinet. Considera nullum esse in damnatis sensum extrinsecum sive intrinsecum, qui non propria pœna crucietur. Nam quemadmodum damnati

omnibus simul membris & sensibus DEUM
 offenderunt, illisque tanquam instrumen-
 tis & armis uti sunt, quibus neglecta Dei
 societate ac lege, servirent peccato: ita
 divina justitia constituit, ut unicuique il-
 lorum propria supplicia secundum meri-
 tum irrogentur. Oculi enim lascivi & im-
 pudici, horribili demonum aspectu cruci-
 ciabuntur. Aures, quæ mendaciis & de-
 tractionibus aliisque impuritatibus patue-
 runt: inconditis vocibus, clamoribus,
 blasphemis, & ululatibus personabunt.
 Nares quæ suavia odora & suffitus
 hauserunt: intolerabili foetore torquebun-
 tur. Gustus qui cibis delicatis & dulci
 potu delectatus est: intolerabili fame,
 sitique ardentissima excarnificabitur. Lin-
 gua quæ tractationes & murmurationes
 protulit: felle draconum potabitur. Li-
 bidosus qui illicitis desideriis suis sem-
 per morem gessit: glaciei collo tenus im-
 mergetur, & uti S. Job. 24. ait, *Ab aquis
 vivum transibit ad calorem nimium,
 ad flammias videlicet ignis & sulphu-
 ris.*

Sed nec interioribus sensibus sua dec-
 runt supplicia. Imaginatio dolorum præ-
 sen-

sentium apprehensione; memoria, præteritarum voluptatum recordatione; intellectus, futurorum metu: voluntas incredibili in Deum odio ac rabie cruciabitur. Denique omnia mala simul coadunata, cum omnibus suppliciis, quæ mente fingi & cogitari imaginando possunt illic erunt.

Ibi, ut D. Gregorius ait, erit frigus intolerabile, ignis inextinguibilis, vermis immortalis, fœtor quem nemo poterit perferte, tenebræ palpabiles, flagella carnicum, larvæ dæmonum, confusio peccatorum, & desperatio bonorum omnium. Dic mihi si vel exiguam partem horum cruciatuum minimo temporis spatio sustinere, intolerandum & valdè molestum tibi videtur, quid erit totam hanc malorum Iliadem uno eodemque tempore, in omnibus membris & sensibus externis & internis, non una modo nocte, nec mille tantum noctibus, sed in omnem sæculorum aternitatem tolerare? Quis sensus quæ lingua, quæ mens homo hoc concipere, ne dicam verbis exprimeret, queat?

Et tamen istæ pœnæ, omnium quas damnati patiuntur nondum sunt gravissimæ: alia superest sine comparatione acerbior, quam Theologi appellant pœnam damni: quæ consistit in perpetua privatione divinæ visionis, ac Dei & sanctorum, gloriosæ & beatissimæ societatis. Pœna enim quælibet in se tanto gravior est, quanto præstantiori bono hominem spoliât: cum autem Deus, sit summum atque essenziale bonum, omnium honorum maximum, utique illo carere est malorum omnium gravissimum.

Hi sunt generales damnatorum cruciatus: præter quos sunt & alii particulares, quibus singuli juxta scelerum suorum qualitatem torquebuntur. Etenim alia erunt supplicia superborum, alia invidorum, alia avarorum, alia luxuriosorum; alia denique cæterorum vitiorum. Mensura doloris ibi adæquabitur mensuræ voluptatum in præsentî vita perceptarum: confusio par erit gloriæ ac præsumptioni: inopia & egestas abundantia: fames, & sitis gula, & deliciis præteritis.

Suppliciiis haecenus enumeratis adjicienda est aeternitas durationis, quae omnium veluti sigillum & clavis est. Nam viderentur aliqua ratione tolerabilia, si finem aliquando habitura essent. Quod enim certo tempore definitum est, arduum esse non potest: sed supplicium illud interminabile, sine solatio, sine refrigerio, sine diminutione, ubi nulla spes superest, quod aliquando finis futurus sit vel cruciatuum, vel eorum qui eos infligunt, vel eorum qui tolerant; sed est quasi perpetuum & irremissibile exilium sine ulla spe revocationis, illud demum diligenter & attentè consideratum, homini stuporem injicere, mentemque eripere, ac ad timorem salutarem illum excitate potest.

Ex hac autem suppliciorum aeternitate, proficiscitur ingens illud odium, quo contra DEUM incensi sunt; inde horrendae istae blasphemiae, & maledicta quae in DEUM impuris faucibus congerunt, dicentes: Maledictus DEUS qui nos creavit, & ad mortem sine morte, immortalem, quae ita nos cruciat & premit, ut

tamen nunquam occidar, condemnavit. Maledicta sit potentia illius, quæ in nos tam graviter animadvertit. Maledicta sit sapientia ejus, quæ illi omnia nostra scelera patefecit. Maledicta sit justitia illius, qua pro peccatis temporalibus æterna supplicia irrogat. Maledicta sit crux illius, quæ nobis infructuosa est. Maledictus sanguis quem profudit, quandoquidem ultionem contra nos exposcit. Maledicta sit Dei mater, quæ cum sit omnibus pia & clemens advocata, crudelissimam & immisericordem se nobis exhibet. Maledicti sint sancti omnes cum Christo regnantes, qui de nostris malis latantur.

Hæc sunt carmina, quæ alternatim tota nocte concinunt: hæc sunt illorum cantica, hæc perpetua illorum musica, qua clementissimum & justissimum horrendis blasphemis, ac maledictis in omnia sæcula sæculorum inhonestare, & ut ita dicam: profcindere conantur.

DIE SABBATHI.

Hoc die de gloriâ beatorum meditacionem institues, quo cor tuum, ad mundi

mundi contemptum, ac supernæ felicitatis ac societatis desiderium, acrius inflammes.

Hujus inestimabilis gloriæ, ut cognitionem & gustum aliquem assequaris quinque hæc considera: Loci nimirum excellentiam: Societatis jucunditatem: DEI visionem: gloriæ corporum: & perfectionem bonorum omnium illi affluentium. In loci excellentia, adverte primum magnitudinem illius obstupendam, & admiratione dignissimam. Cum enim ita authoribus probatis & fide dignis legis, minimam stellarum cælo infixarum, aliquoties terra majorem esse: aliquas etiam terram ducenties aut trecenties magnitudine superare: oculos deinde ad cælum attollens innumerabilem earum multitudinem in firmamento conspicias, tantum etiam inter eas vacui spaci cernis, ut multo plures quam ipsæ numero sint inter eas commodè locari possint, quomodo non totus obstupescis, ac in admiratione tantæ magnitudinis, nec non ejus qui tantam molem fabricatus est, defixus, à temetipso relictis sensibus deficis.

Deinde considera pulchritudinem illius, quam nulla lingua potest exprimere. Etenim si Deus in hoc exilio & valle miseriarum plurima stupendæ venustatis & elegantia condidit, quanti decoris & speciei locus iste censendus est, quem DEUS voluit esse ordinariam suæ gloriæ sedem? majestatis suæ pallatium? electorum tuorum domicilium? & totius voluptatis & jucunditatis paradisum?

Post pulchritudinem, considera nobilitatem habitatorum hujus loci, quorum numerus, sanctitas, divitiæ, species, omnem nostram imaginationem vincunt. Sanctus Joannes tantam eorum multitudinem esse affirmat, ut dinumerari nequeant. S. Dionysius tantam asseverat esse Angelorum multitudinem, ut omnium rerum materialium in terris existentium, numerum superent: quem Divus Thomas sequens existimat, quemadmodum cælorum moles infinitis partibus terram excedit, utpote quæ cæli comparatione, instar puncti se habet: ita spiritus gloriosus numero superare omnes res materiales, quas mundus suo complexu continet. Quid cogitari

tari potest mirabilius? Certè hoc bene ponderatum & examinatum, satis esset ad omnium hominum sensus obstupesciendos, ac præ nimio stupore à mente alienandos.

Jam vero si quilibet beatorum spirituum, sine comparatione speciosior est toto mundo visibili: quid erit hunc incomprehensibilem tam formosorum ac splendidorum spirituum numerum intueri? cunctaque illorum officia & perfectiones intelligere? Quomodo nimirum Angeli nuncia ferant: Archangeli ministrent: Principatus triumphent: Potestates exulcent: Dominationes gubernent: Virtutes fulgeant: Throni inflamment: Cherubin illuminent: Seraphin amore ardeant, & omnes unanimi consensu DEUM laudent.

Si societas & conversatio bonorum suavis est & jucunda, quantæ jucunditatis & dulcedinis erit, tantæ sanctorum multitudini sociari? Quid erit conversari cum Apostolis? sermones conferri cum Prophetis? agere cum martyribus? & omnium electorum convictu atque familiaritate gaudere? Si gloriosum & jucundum ducis bonis sociari, quid erit illius socie-

tate atque presentia sui, quem laudant
 astra matutina? cujus pulchritudinem sol
 & luna mirantur? coram quo Angeli in-
 genua procidunt, & cuncti spiritus cœ-
 lestes se prosternunt? Quid erit summum
 illud bonum, quod omnia in se bona
 complectitur, intueri? mundum illum
 ingentem omnes in se mundos continen-
 tem cernere? Quid illum, qui cum unus
 sit, omnia simul est: & qui cum simpli-
 cissimus sit, omnium tamen rerum perfe-
 ctiones in se complectitur, contemplari?
 Majusne aliquid humana mens desiderare
 potest? Si tanti fuit videre & audire SALO-
 MONEM Regem, ut Regina Saba è lon-
 ginq̄uis regionibus ob sapientiam illius ex-
 citata, diceret: *Beati viri tui, hi qui
 stant coram te semper & audiunt sapientiam
 tuam?* quid erit aspicere summum illum
 & verum SALOMONEM? sapientiam
 illam æternam? majestatem illam immen-
 sam? pulchritudinem illam inestimabi-
 lem? bonitatem illam infinitam? & quod
 amplius est, illa æternis sæculis perfrui?
 Hæc est essentialis gloria sanctorum: hic
 est ultimus finis, & centrum omnium no-
 strorum desideriorum.

Con-

Confidera præterea glo. in corporum, quæ quatuor dotibus specialibus ornabuntur: nimirum subtilitate, agilitate, impassibilitate, & claritate. Quæ tanta erit, ut quilibet electorum, Christo attestante, sicut sol in regno Patris sui, reflexurus sit. Si autem sol universum hunc mundum, suo splendore lætificat & illuminat: quid facient rot soles splendidissimi, qui illic lucebunt?

Quid verò de aliis bonis ibi existentibus dicam? Ibi erit sanitas sine infirmitate: libertas sine violentia: pulchritudo sine deformitate: immortalitas sine corruptione: abundantia sine egestate: requies sine perturbatione: securitas sine metu: scientia sine errore: abundantia sine mœrore: gaudium sine tristitia: honor sine contradictione. Vera ut D. Aug. ait *lib. 22. de civitate Dei c. 30. ait*, Ibi gloria erit, ubi laudantis nec errore quispiam, nec adulatione laudabitur. Verus honor, qui nulli negabitur digno, nulli deferetur indigno: sed nec ad eum ambiet ullus indignus, ubi nullus permittetur esse nisi dignus. Vera pax ibi est, ubi nihil adver-

si, nec à seipso, nec ab alio, quisquam
 patietur. Præmium virtutis erit ipse, qui
 virtutem dedit, eique seipsum, quo me-
 lius & majus nihil possit esse, promisit.
 Quid est enim aliud quod per Prophetam
Levi 26. dixit: *Ero: illorum Deus & ipsi
 erunt mihi plebs: nisi ego ero unde satien-
 tur? ego ero quæcunque ab hominibus
 honestè desiderantur, & vita, & pax,
 & honor, & omnia bona? Sic enim &
 illud rectè intelligitur, quod ait Apost. 1.
 Cor. 15. Ut sit Deus in omnibus. Ipse fi-
 nis erit desideriorum nostrorum, qui sine
 fine videbitur, sine fastidio amabitur, si-
 ne fatigatione laudabitur.*

Locus beatorum erit: si amplitudinem
 spectes spatiosissimus, si decorem venu-
 stissimus, si splendorem lucidissimus. So-
 cietas ibi erit optima & jucundissima, nul-
 læ ibi temporum vicissitudines, non dies
 nocti, nec nox diei succedet, sed tempus
 erit semper idem ac sibi simile. Unum erit
 ibi perpetuum ver, quod spiritus sanctus
 flatus sui jucundissimâ temperie, semper
 virens florensque reddet. Ibi omnes lati-
 tia exultabunt, ac dies festos agent, om-
 nes

nes ibi cantum & symphonia personabunt ac illi laudem decantabunt, cujus magnificentia vivunt & regnant in omnem aeternitatem.

O civitas coelestis, habitatio secunda, regio deliciarum omnibus affluens: populus sine murmuratione, cives pacifici, homines sine egestate, utinam de tua foelici possessione aliquando gaudeam: utinam dies exilii mei in te terminentur: Quando aderit dies ista? quando ex hac mortalitate discedam? quando veniam & apparebo ante faciem tuam?

DIEI DOMINICAE.

Hanc diem in considerandis divinis beneficiis impende, ut Deo gratias agere, atque illius amore, qui tam multa tibi beneficia praestitit, validius cor tuum succendere possis.

Quae cum sint innumera, ex his quinque tantum primaria in meditationem assumes; quae sunt: Beneficium creationis, Conservationis, Redemptionis, Vocationis & beneficia denique particularia, tibi specialiter collata. Quo ad beneficium

ALCANTARA
Creationis: diligenter examina quid ante
creationem fueris, & quid Deus in ea tibi
dederit, etiam cum nulla tua merita præ-
cessissent. Aspice corpus cum omnibus
membris & sensibus suis: animam etiam
nobilissimam cum præcipuis viribus & po-
tentis: intellectu, memoriâ & volun-
tate.

Recordare quod quando animam tibi
dedit, omnia simul donaverit: cum nul-
la planè perfectio in ulla creatura reperia-
tur, quam homo non habeat in anima sua
longè excellentiùs, aut certè possit habe-
re. Unde manifestè sequitur, quando De-
ustali te munere impertiit, quod in uno
cumulo omnia tibi simul largitus sit.

Ad beneficium conservationis quod at-
tinet, considera totum esse tuum à divina
providentia & dispositione dependere, si-
ne qua ne momento quidem temporis sub-
sistere, aut pedis passum proferre possis.
Præterea ipsam universum hunc mundum
atque omnia quæ in eo continentur, ad
tuum suum & obsequium condidisse, ma-
ria, terram, aves, pisces, animalia,
plantas, ac denique Angelicos etiam spi-
ritus,

DE MEDITATIONE.

ritus, ad ministerium tuum ordinasse. Considera sanitatem qua uteris: vires quibus viges, vitamque qua fruere; & hæc omnia Dei beneficia esse memento, qui ea continuo, per quotidianam nutritionem aliaque temporalia subsidia in suo vigore conservat. Attende ad hæc miseriae & tribulationes, in quas reliquos mortales quotidie labi & ruere conspicias, a quibus nisi te divina bonitas conservaret ac protegeret, æquè facile, ut cæteri homines in eas incidere potuisses.

Quo ad beneficium Redemptionis duo considera. Qualitatem, & quantitatem bonorum, quæ Deus sua redemptione tibi lucrifecit: Deinde gravitatem & acerbicatem tormentorum, quæ in corpore & anima quo bona hæc tibi conquireret, sustinuit. Et ut efficacius obligationem illam qua Domino propter illa quæ tui causa per tulit, obligatus es, agnoscas & sentias, circa mysteria passionis ejus, quatuor considera. Nimirum quis sit qui patitur: Quid patiat: pro quo patiat: & quam ob causam patiat.

Qui patitur Deus est. Quid patitur? supplicia gravissima & contumelias indignissimas, quales nemo unquam hominum in vita sustinuit.

Pro quibus? pro creaturis ingratis, execrandis, & inferno dignissimis, qui dæmone soluto ac libero in suis actionibus perversiores sunt. Quam ob causam? Non ob suam utilitatem aut commodum, nec quod nos illud qualicumque ratione meruissemus, sed sua duntaxat charitate, bonitate, ac clementia impulsus.

Quoad beneficium Vocationis: considera primo gratiam, quam à Deo accepisti, quando te Christiana fide imbuit: atque inter fideles suos adscripsit, per baptismatis aliorumque Sacramentorum participationem. Si verò post hanc primam vocationem, tum, cum baptismalem innocentiam peccando perdidisses, à peccatis extraxit, in gratiæ locum restituit & in viam salutis æternæ reduxit, quas ei gratiarum actiones poteris pro tanto beneficio persolvere? Quanta fuit illa pietas & clementia, quod te tot annis tam longanimiter expectavit? quod in tanta scelerum

im-

impuritate vitam transigere permisit? quod bonis & sanctis inspirationibus visitavit? quod filium perverissimæ vitæ tuæ non statim uti aliorum in eodem tecum statu existentium non præcidit? quod denique tam efficaci & potenti gratia te vocavit, ut à morte ad vitam te resuscitaverit, & oculos tuos ad lumen suum intuendum aperuerit? Quanta fuit clementia illa, quod post conversionem, gratiam tibi largitus sit ad præterita flagitia amplius non reverendi, humani generis hostes superandi, atque impiis & sanctis operibus perseverandi?

Hæc sunt beneficia communia, præterea sunt & alia secretiora, atque nulli cognita, præterquam illis, qui ea receperunt. Sunt præterea quædam, eaque non pauca utique adeo secreta, ut ne illis quidem, quibus ea conferuntur clara sint, sed ei tantum qui ea largitus est pateant. Quoties enim commeruisti, ut propter arrogantiam, ingratitude, aut socordiam crimen à Deo derelinquereris, quemadmodum multis minori etiam ex causa evenit, & tamen dissimulavit? Quoties Deus singulari sua

providentia è malis te exemit, occasiones peccandi submovit, inimici laqueos quos ad tuam perniciem extenderat, contrivit, omnesque conatus illius irritos fecit, eò quod nollet permittere ut motiones illius & consilia contra te prævalerent? Quoties egit hoc circa nos quod S. Petro in Evang. dicit: Luc. 22. *Ecce satanas expetivit vos ut cribraret sicut triticum: ego autem rogavi pro te ut non deficiat fides tua?*

Verum quis possit secreta hæc beneficia plenè agnoscere præter DEUM? Homo potest facilè beneficia majora & elariora, quæ manibus palpari possunt pervidere, at ea quæ vocantur privata, quæ non consistunt in boni operatione, sed in præsertatione à malo quæ mens humana possit perfectè comprehendere? Quare æquis-simum ac rationi valde conveniens est, ut immortales DEO gratiarum actiones pro cunctis ejus beneficiis rependamus, atque ingenuè fateamur nos multo plura ab eo accepisse, quam ei reddere, possimus, tantamque esse obligationem, qua ei pro tantis beneficiis obligati sumus, ut nullis unquam officiis aut meritis ullo unquam

tempore illi satisfacere valeamus: cum ne ipsa quidem beneficia numerare, aut intellectu comprehendere quisquam possit.

DE TEMPORE ET FRUCTU HARUM
MEDITATIONUM.

CAP. III.

EN habes (Christiane lector) septem priores meditationes, in quibus mentem occupare possis qualibet hebdomada, non ea lege ut nefas sit, si aliud aliquid his diebus meditandum assumpseris, cum uti supra diximus, quidquid cor ad amorem & timorem DEI, utque divinorum mandatorum observantiam excitare potest, utiliter in meditationem assumi possit. Nos autem idcirco extantæ earum numero has potissimum selegimus, tum quod primaria fidei nostræ mysteria complectantur, tum quod plus illis efficaciam ac virtutis insit, ad corda hominum ad amorem & timorem DEI excitanda, tum denique ut novitiis, qui duce opus habent, cibum præparatum, & præmansum offerremus, ne in hac materia tanquam peregrini, vixæ semitæ ignari, in aliena terra, in incertis

tum per devias semitas oberrarent, nunc hoc nunc aliud quid, sine ulla certitudine amplectentes.

Præterea meditationes istæ; ut alibi diximus, illis potissimum qui se primum ad Deum convertere incipiunt: hoc est, qui recenter à vitæ pravitate ad Deum revertuntur, conveniunt: Hi enim opus habent earum rerum consideratione, ex quibus in animis eorum dolor & horror peccati, Dei timor ac mundi contemptus, quæ sunt veluti prima vestigia, quibus in emendationis vitæ principio insistendum est, excitentur. Atque hanc ob causam, recenter ad DEUM conversi, hæc considerationes aliquanto tempore continuare debebunt, ut alta in Dei timore atque amore, ac cæteris virtutibus fundamenta jacere valeant.

DE SEPTEM MEDITATIONIBUS ALIIS DOMINICÆ PASSIONIS: ET QUOMODO DOMINICA PASSIO MEDITANDA SIT.

CAP. IV.

Sequuntur septem aliæ meditationes de Christi passione, resurrectione, &

in cœlos ascensione, quibus aliæ de sanctissimæ vitæ illius gestis adjici poterunt.

Notandum verò est, in Christi Passione sex præcipuè meditanda esse: nimirum acerbitatem dolorum ejus, ut ei compatiatur. Peccatorum nostrorum gravitatem, quæ horum cruciatum causa fuerit, ut ea detestemur. Beneficii hujus magnitudinem, ut pro illo grâtiâs ei referamus. Excellentiam divinæ charitatis & bonitatis in ea relucentis, ut eum ferventius diligamus. Mysterii convenientiam, ut ex ea in admirationem rapiamur. Et virtutum Christi quæ in illa emicant multitudinem, ut eas partim intueamur, partim admiremur. Quare in ipsis meditationibus aliquando ex intimo cordis compatiemur Christi doloribus, qui fuerunt maximi: tum propter corporis ejus teneritudinem, tum propter amoris excessum, tum quia illos sine alicujus consolationis admissione, uti suo loco dicemus, sustinuit. Aliquando verò excitabimus in nobis dolorem de peccatis nostris, considerando nimirum, quod illa immanibus his cruciatibus causam præbuerint. Nonnunquam

verò amoris in nobis ignem succendemus: ex consideratione amoris illius immensi, quem Christus in cruce declaravit, ac toti mundo patefecit. Ac illius beneficii, quod nobis in passione præstitit, quia tam ingenti cura pretio, & tam abundanter nos redemit, cujus redemptionis nos soli fructus, & commoda capimus. Quandoque contemlabimur quam convenientem Deus modum elegerit, ut nostris miseriis mederetur: hoc est ut pro nostris sceleribus satisfaceret, necessitatibus nostris subveniret, gratiæ suæ consortes faceret, superbiam nostram deprimeret, ad mundi contemptum, ad crucis, ad paupertatis, ad austeritatum ad injuriarum, ac denique ad omnium aliorum laudabilium laborum amorem, ac hilarem tolerantiam induceret. Præterea non abs re fuerit, ipsa virtutum exempla, quæ in tota Christi sanctissimè acta vita & passione principaliter enicuerunt inspicere, nimirum ipsius mansuetudinem, patientiam, obedientiam, misericordiam, paupertatem, charitatem, humilitatem, benignitatem, modestiam, cæterasque virtutes, quæ in
sua-

singulis propemodum actionibus illis, non
 aliter ac stellæ in firmamento relucet :
 idque eo potissimum fine, ut illas, quo-
 ad possumus, imitemur, otium fugia-
 mus, mentemque & gratiam quam ab
 illo hujus rei gratia accepimus, totam in
 hoc impendamus : ut sic pro viribus quan-
 tum ipse dederit, illum sequamur, atque
 vestigiis illius insistamus. Hæc est optima
 atque utilissima methodus, Dominicam
 passionem meditandi ; videlicet ad imi-
 tationem, unde transitus fiet ad transfor-
 mationem, ut quis dicere valeat cum Apo-
 stolo : *Vivo autem jam non ego, vivit verò
 in me Christus.* Præterea in Dominicæ
 Passionis meditatione Christus nobis con-
 templandus est, tanquam cum præ oculis
 haberemus & præsentis quæcunque pas-
 sus est intueremur : nec soli passionis hi-
 storix inhærendum est, sed animadver-
 tendæ quoque sunt aliæ circumstantiæ, no-
 minatim hæ quatuor. Quis sit qui patitur :
 pro quo ; quomodo ; & cur. Qui pati-
 tur : DEUS est, omnipotens, infinitus,
 immensus. Pro quo : pro maximè in-
 grata, & suorum beneficiorum immemore

totius mundi creatura. Quomodo? cum profundissima humilitate, charitate, benignitate, mititate, misericordia, patientia, modestia, &c. Cur? non propter suum commodum nec nostra merita, sed propter immensam pietatem, misericordiam, bonitatem suam, & summum amorem nostri.

Denique non tantum contemplandi sunt in suppliciorum Christi meditatione, dolores illius extrinseci, sed etiam angustia interiora: multò enim plura considerari possunt in anima Christi quam in corpore: tum propter cruciatuum acerbiorum ibi sensum, tum propter alia effecta & considerationes in ea existentes. Præmissa hæc brevi præfatione, ad ipsorum mysteriorum Passionis Dominicæ tractationem veniamus.

MEDITATIONES ALIÆ SEP-
TEM DE DOMINICA
PASSIONE.

MEDITATIO DIEI LUNÆ

HAc die posteaquam signo crucis te mu-
nueris, ac uti sæpe dictum est te
præparaveris, expendes tecum lo-
tionem pedum, ac sanctissimæ Eucharis-
tiæ Sacramenti institutionem.

Considera igitur anima mea, in hac
cœna dulcem ac benignum JESUM. Con-
templare inæstimabile illud humilitatis
exemplum quod tibi prætulit, ac imi-
tandum proposuit, dum è mensa cui assi-
debat cum discipulis surgens, discipulo-
rum suorum sordidos pedes abluit. Quid
est hoc quod agis bone JESU? O dulcis
JESU, cur immensa tua majestas usque
a deo se demittit? Quid tecum ipsa cogi-
tasses, quid mente voluisses anima mea,
si Deum ad pedes hominum procumben-
tem, atque ante ipsum Judam prostratum

conspexisses? O crudelem & immitem hominem, non potuit tanta humilitas cor tuum permollire? non valuit tanta benignitas & dulcedo, intima tua penetrare atque à concepto facinore te abducere? Fierine potest, ut dulcem hunc agnum vilissimo pretio vendere decreveris? Et si ita se res habebat, quomodo hoc insigne humilitatis exemplum conscientiam tuam non pupugit atque ad meliorem te mentem adduxit? O manus candidissimæ, quomodo contrectare quivistis, tam fœtidos contaminatos, & graveolentes pedes? O manus purissimæ, non fuit vobis molestum & grave, illos pedes qui irone ac reditionem commaculati, & sordidati fuerant contingere atque abluere? O ter fœlices Apostoli, non exhorruistis & contremuistis ad tantæ humilitatis aspectum? Petre quid agis? Tunc sustinebis, ut summæ majestatis Dominus tibi pedes lavet? S. Petrus totus stupore, atque admiratione spectaculi hujus attonitus, cum Dominum ante pedes suos procumbentem videret, exclamavit. *Domine tu mihi lavas pedes?* An non es tu filius Dei viventis? Nunquid

es tu mundi totius creator, cœlorum pulchritudo, paradïus Angelorum, remedium hominum, splendor Paternæ gloriæ, & fons profundissimus divinæ sapientiæ? Tunc igitur pedes abluis? Quomodo tu tantæ majestatis & gloriæ Dominus, ad tam vile ministerium te humilias?

Considera deinde quomodo singulorum pedes, post lotionem, linteo quo se præcinxerat, extergat: simulque oculos mentis aperi: ad contuendam in his mysteriis redemptionis nostræ repræsentationem. Linteum hoc omnes pedum sordidorum maculas ita deterfit & collegit, ut pedibus mundis remanentibus linteum maculatum & sordidatum fuerit.

Quid autem contaminatius homine qui in peccatis conceptus est? Et quid venustius, quid mundius Christo Spiritus sancti operatione concepto? *Dilectus meus* (ait sponsa *Cant. 3.*) *candidus & rubicundus electus ex millibus.* Et tamen purissimus & speciosissimus hic Christus, in se omnes animarum nostrarum sordes recepit, de quibus cum nos mundasset, ipse nostris se impuritatibus (qualem in cruce

ip:

ipsum contemplatis,) commaculavit.
Adverte denique quibus verbis Salvator
noster actioni huic finem imponat.

Exemplum, inquit, *dedi vobis, ut
quemadmodum ego feci vobis, ita & vos
faciatis.* Quæ verba non tantum pertinent
ad præsens factum, & humilitatis exem-
plum; sed ad omnes alias actiones totius
vitæ Christi, quæ est norma perfectissi-
ma, & absolutissima omnium virtutum
humilitatis speciatim, quæ nobis hic ad
vivum repræsentatur.

DE SANCTISSIMÆ EUCHARISTIÆ
SACRAMENTI INSTITUTIONE.

Qui de augustissimo corporis & san-
guinis Dominici mysterio aliquid
comprehendere desiderat, certò statuere
debet, nullam esse linguam quæ amo-
rem illum JESU Christi ardentissimum
& effusissimum quo erga Ecclesiam spon-
sam suam & erga animas in gratia sua exi-
stentes, quarum unaquæque sponsa ipsius
est, flagrat, verbis exprimere possit.
Cum enim dulcissimus hic sponsus, ex
præsentis vita discedere, atque Ecclesiam
sponsam suam relinquere statuisset, ne hic
abi-

abitus, occasio ei fieret obliviscendi sponsi sui, dedit ei sanctissimum hoc Sacramentum, in pignus ac memoriale, in quo ipse præsens esset, nolens alias inter ipsam & sponsam suam arrhas, sive pignora intercedere, quam semetipsum.

Deinde sponsus quandoquidem diu à sponsa abfuturus erat, ne sponsa tanto tempore sola remaneret, voluit ei in hoc Sacramento, aliquam societatem relinquere, videlicet semetipsum, qua nullam ei meliorem & excellentiorem societatem dare poterat.

Ad hæc cum ad mortem oppetendam, pro sponsæ suæ redemptione, atque illius per pretiosum sanguinem suum locupletatione, atque emundatione pergeret, ne tantis opibus illa fraudaretur; contulit ei in hoc Sacramento clavem, ut his thesauris ad libitum frui posset. Etenim, uti S. Chrysostomus ait: quoties ad hoc Sacramentum accedimus, toties existimare debemus nos admoveere os nostrum lateri Christi, atque inde sanguinem pretiosum bibere, cujus meritis participamus.

Præterea sponsus cœlestis, à sponsa sua

tenerè diligi cupiebat, atque hanc ob causam mysticum hunc cibum, efficacissimis verbis consecratum ei reliquit, eundemque tantæ virtutis, ut qui dignè illum suscipiunt confestim amoris ejus jaculis vulnerentur.

Voluit etiam, pignus aliquod certum sponsæ largiri, quo eam securam redderet; de futuræ gloriæ certa successione, ut spe tanti boni, laborum amaritudinem, & præsentis vitæ acerbicatem temperaret, atque tolerabiliorem ei redderet. Quare ut sponsa certò crederet se aliquando bona hæc ineffabilia obtenturam esse, contulit ei pignoris loco inæstimabilem hunc thesaurum, qui tantum valet, quantum ea, quæ in superna patria expectat; ne ullam omnino dubitationem gereret, quod DEUS seipsum ei in gloria, ubi in spiritu vivet, donaturus sit, qui in hæ lachrymarum valle, ubi in carne degit; semetipsum ei non denegavit.

Voluit insuper moriens condere testamentum, & sponsæ suæ relinquerè manna quoddam singulare, quo infirmitatibus ejus mederetur, donum utique tale, ut
 nalis

nullum ei pretiosius, atque utilius præstare potuisset, cum divinitas, qua nihil majus ac melius, in eo revera præsens sit.

Desiderabat denique, animas nostras cibo aliquo cœlesti pascere, cum ille non minus egeant alimento suo, ut spiritualiter vivant; quam corpus, cibi corporei usu, ut corporaliter vivat. Atque idcirco sapiens hic medicus, cum pulsum fragilitatis nostræ diligenter contrectasset & examinasset, Sacramentum hoc instituit, quod sub specie panis nobis exhibuit, ut declararet, quid in nobis operetur, quod nimirum non minus necessarium sit animabus nostris, quam panis ad nutritionem corporis.

MEDITATIO DIEI MARTIS.

HAc die considerabis orationem CHRISTI in horto, quaque in orando methodo usus fuerit: ac denique contumelias & opprobria quæ in domo Annæ sustinuit.

Considera igitur quomodo Christus, post mysticæ cœnæ consummationem, cum discipulis suis, ad montem Oliveti

orationem facturus, antequam passionis suæ curriculum ingrederetur, abierit: quo nos instruere voluit: in omnibus adversitatibus & tentationibus præsentis vitæ, ad orationem velut ad sacram anchoram confugiendum esse: cujus virtus vel tribulationum vim atque impetum retundit, vel (quod majoris atque excellentioris est gratiæ,) vires sufficientes ad eas placido & constanti animo sustinendas subministrat. Socios itineris sui assumit, tres discipulos præ cæteris sibi chariores. Sanctum Petrum, Jacobum & Joannem, qui gloriosæ ipsius transfigurationis testes atque inspectores fuerant, ut similiter modo agonizæ suæ testes assisterent, atque contemplarentur illam longè differentem figuram, quam is qui antea in tam gloriosa ac fulgida specie se illis videntum exhibuerat, nunc hominum causa assumebat: Tum etiam ut illis apperiret, angustias suas majores esse, quam forinsecus apparerent. Ait igitur ad eos: (ô verba compassionis plenissima) *Tristis est anima mea usque ad mortem. Sustinete hic & vigilate mecum.* Tum verò *sece-*

secedens à discipulis quantum est jactus lapidis, atque in terram prostratus: sic maxima cum reverentia atque submissio-
 ne Patrem oravit. *Pater si fieri potest transeat à me calix iste. Veruntamen non mea voluntas, sed tua fiat.* Quam orationem cum tertio repetiisset: in tantam agoniam cecidit, ut guttas sanguineas, quæ à pretioso illius corpore in terram copiose defluebant, sudaverit. Contem-
 plare Dominum in hac angustia existentem: & considera, quod partim suppliciorum, quæ corpori suo præ omnibus hominum corporibus tenerissimo ac delicatissimo præparabatur, prævisio: partim peccatorum totius mundi, pro quibus expiandis, crucem & mortem subiturus erat, distincta representatio: partim ingritudinis multorum, qui tanti benefici nullam prorsus rationem habituri, nec ullum ex eo emolumentum accepturi erant, recordatio: tam profunde in animam ejus descenderunt, ut eam angustia & anxietate incredibili repleverint, sensus & teneram carnem illius usque adeo turbaverint, ut omnibus viribus

& elementis corporis prorsus convulsis & labefactatis, pori undequaque aperti sanguinem exsudaverint. Quod si caro, quæ propriè non sustinebat hos dolores, sed tantum per simplicem quandam imaginationem, tam male affecta fuit, quid putandum est animam, ad quàm hi dolores propriè pertinebant, sensisse?

Oratione completa, simulatus ille Christiani amicus proditor Judas, tartarea cohorte stipatus adfuit: ille nimirum qui propterea Apostolatui renunciaverat, ut dux & caput esset factionis turbæ Sathanicæ. Aspice illum in fronte totius multitudinis impudenter gradientem, & ad optimum magistrum suum accedentem, ut eum quem ante vendiderat, osculo pacis & amicitiae signo, manibus hostium traderet. *In illa hora dixit Iesus turbis, qui ad eum comprehendendum venerant. Tanquam ad latronem existis, cum gladiis & fustibus comprehendere me? Quotidie apud vos sedebam docens in templo, & non me tenuistis. Sed hæc est hora vestra & potestas tenebrarum.*

Mysterium hoc admiratione dignum est.

est. Quid enim magis mirabile & obstupendum, quam cernere unigenitum DEI filium, non modò in forma hominis peccatoris, sed etiam in forma condemnati? *Hæc est, inquit, hora vestra & potestas tenebrarum.* Ex illis verbis, cum ait. *Hæc est hora vestra & potestas tenebrarum,* colligitur innocentissimum hunc agnum, tum principium tenebrarum immanitati ac truculentia diabolica, relicum fuisse, qui per ministros & satellites suos, omnem feritatem & iracundiam quam concipere potuerunt, in illum effuderunt. Considera modò, quantum se tua causa, summa Dei majestas humiliaverit, dum se in eo quod Dæmonum potestati traditus fuit, ad extrema quæque malorum omnium demisit. Quod profectò supplicium non ei qui ab omni culpa immunis erat, sed tuis sceleribus debebatur, sed ille sponte hoc ipsum subire, atque in se suscipere voluit, ut tu à Diaboli potestate liberareris.

Vix hæc verba effatus fuerat, cum totus ille luporum famelicorum & prædæ inhiantium grex in agnum huic dulcem & mansuetum irruit, & quisque pro viri-

bus trahit, lacerat, affligit, & quanta maxima potest crudelitate in ipsum utitur. O barbaram & inhumanam comprehensionem? ô feroces & immanes ictus, contumelias, raptationes, quibus eum cruciabant? Vociferabantur horrendum in modum, non aliter ac victore quando profligatis hostibus, spoliis onustiredeunt: aut venatores, quando capta præda revertuntur. Manus illa quæ paulò ante mirandà opera ediderunt, crassis funibus tam immaniter vincierunt, ut etiam cutem abraferint, ac manus sanguine cruentaverint. Atque ita vinculis constrictum, per publicas plateas urbis Hierosolymitanæ, non sine multis contumeliis & verberibus raptarunt. Intuere istum in hoc itinere solum gradientem, ab omnibus discipulis derelictum, & ingenti hostium multitudine circumdatum, atque ita properare compulsum, ut præ a helitis angustia penè deficeret color proffus immutaretur, facies rubesceret, atque corpus totum ob itineris laborem & accelerationem omnino exhauriretur & defatigaretur.

Contemplare nihilominus præterea .
 (licet tam immaniter ac barbarè, à san-
 guinaria illa turba habitus & tractatus fu-
 isset,) in vultu Christi eximiam dulcedi-
 nem ac benignitatem, in oculis venustissi-
 mam gravitatem, in moribus divinam
 quandam gratiam, quam ne omnia qui-
 dem totius mundi crudelissima tormenta,
 non dico delere, sed ne obscurare quidem
 potuissent. Posthæc gradere cum Christo
 Domino ad Annæ Pontificis domum, ut
 ibi videas, quid illi gratiæ pro mansueta
 illa responsione, quam Summo Pontifici
 de doctrina & discipulis suis interroganti
 reddidit, referatur, nempe quod unus
 ex satellitibus insignem ei ferrea manu ala-
 pam impingat, dicens. *Siccine respondes*
Pontifici? Cui Christus respondit: *Joan.*
18. Si malè locutus sum testimonium per-
hibe de malo: Si autem benè quid me ca-
dis? Contemplare hic anima mea, non
 modò suavem hanc responsionem, sed
 etiam signa hujus alapæ, Christi maxillis
 impressæ, & vultum ipsius æquè serenum,
 & tranquillum, nec quicquam ex tantæ
 contumeliæ verecundia turbatum: eò

quod intrinsecus ita humiliter ac demisse de seipso sentiret, ut etiam alteram maxillam, si tortor eam postulasset, sine mora præbiturus fuisset.

MEDITATIO DIEI MERCURII.

Hodie considerabis, quomodo Christus Dominus noster Cayphæ Pontifici oblatus fuerit, ac quæ ibi tormenta tota nocte sustinuerit: quomodo S. Petrus illum negaverit; quamque postea immaniter flagris cæsus sit.

Considera igitur primum, quomodo Christus ex domo Annæ in domum Cayphæ ductus fuerit. Quo dignum est, ut illum euntem affecteris, illic enim cernes ingentem solis justitiæ Eclipsim. Illic conspicias divinam illam faciem inquam desiderant Angeli prospicere, sædis Judæorum sputis deformari. Cum enim Salvator in medio illorum consistens, à summo Pontifice per nomen Patris sui adjuratus fuisset, ut quisnam esset ediceret: Et ille quemadmodum oportuerat respondisset, illi qui tam præclara responsione indigni erant, à splendore immensi hu-

jus luminis excæcati, tanquam canes ra-
 bidi in eum irruerunt, atque totum suæ
 malitiæ fel in ipsum evomerunt. Certa-
 tim igitur cœperunt ei alapas infringere,
 verberibus eum afficere, pedibus calcari-
 busque proterere ac conculcare, divinam
 illius faciem consputare, & fœdis ex imo
 pectoris haustis excreationibus, ac narium
 muco demerpare. Alii vero, oculoſejus
 sordido linteo obvelare, alapis faciem cæ-
 dere, ac demum per ludibrium urgere,
 ut quis eum percussisset, divinaret. O
 inauditam, & verè admirandam unige-
 niti Dei filii humilitatem & patientiam.
 O faciem, quam Angeli incredibili cum
 voluptate in cœlis contemplantur, fœdis
 computationibus & sordibus obsitam.

Homines quando expuunt, ad locum
 aliquem immundum & ab hominum as-
 pectu remotum se convertunt, in hoc au-
 tem palatio nullus contemptibilior locus
 inventus est, in quem sputa sua congere-
 rent, quam divina Christi facies. O ho-
 mo pulvis & cinis, tanto exemplo, quo-
 modo ad tui contemptum & humilitatio-
 nem non excitaris?

Considera deinde, cruciatus & tormenta quæ Salvator noster tota illa nocte sustinuit, cum satellites qui eum custodiebant, miris illum modis, somni ab oculis excutiendi causa, affligerent, supremamque Dei majestatem ludibrio haberent, & indignis contumeliis afficerent.

Expende tecum anima mea, sponsum tuum nunc factum esse metam sive scopum, suscipientem in se omnia jacula contumeliarum & tormentorum, quæ à Judæis in eum dirigebantur. O noctem crudelem, noctem inquietam: in qua tu, ô bone JESU, non magis somnum capere potuisti, quam illi qui voluptatem suam hauriebant, ex injuriis & contumeliis quas tibi irrogabant. Nox creaturarum omnium quieti destinata est, ut sensus & membra, totius diei labore fatigata, aliquam tunc requiem capiant, ad satellites eam in tuis membris & sensibus torquendis & excrucians consumpserunt: dum corpus tuum immaniter cæderent: animam affligerent, manus ac pedes duris vinculis constringerent, faciem alapis ex-

de.

derent, vultum conspuerent, oculos obvelarent, ut sic omnia membra & sensus tuos, tum quando quiescere debuissent, excarnificarent.

O quam discrepant hæ matutinæ ab illis, quas eodem tempore Angelorum chori in cœlis tibi decantabant. Illi clamabant Sanctus, Sanctus: Judæi verò vociferabantur. *Reus est mortis: Crucifige, Crucifige illum.* O Spiritus Angelici qui voces utrorumque percipiebatis, quæ vobis mens, quis sensus, cum cerneretis inhumanitatem atque immanitatem illam, qua cum ille tractabatur in terris, quem vos supernè, maxima cum reverentia & submissione adoratis in cœlis? Quid verò, cum animadverteretis, illum omnia hæc, pro ipsorum, qui has illi contumelias & supplicia irrogabant, sceleribus expiandis perpeti? Quis unquam tam effusam adivitalicujus charitatem, ut eam ob causam mortem subeat, quo sua morte peremptoris sui, ægritudinibus & vulneribus mederetur?

Auxit non parum CHRISTI SALVATORIS angustias, & luctuosæ hujus no-

Etis contumelias SANCTI PETRI APOSTOLI lapsus: quod nimirum is qui præceteris illi fuerat amicitior atque intimior, quem ad gloriosam transfigurationem suam contemplandam elegerat, cui Ecclesiæ Primatum detulerat, quem Apostolorum caput ac principem constituerat, se in suo conspectu atque præsentia neget, non semel, sed tertio, additis etiam blasphemis & juramentis, quibus se ne hominem quidem illum nosse confirmabat. Siccine Petre, videbatur tibi homo iste tam sceleratus ac improbus, ut magno tibi dedecori futurum putares, si te illum vel nosse confiteris? Non animadvertis, quod hac ratione tu in eum damnationis sententiam feras, priusquam à summis Pontificibus condemnetur, dum videlicet illum talem esse censes, ut dignus minimè sit cuius tu notitiam habeas? Nunquid majorem Christo contumeliam irrogare poteras?

Christus igitur dolens de trina Petri negatione, convertit se, oculosque in Petrum conjecit, ut aspectu suo ovem errantem ad viam reduceret. O admiranda virtutis intuitum, O aspectu secretum quidem,

dem, sed plurima significantem. S. Petrus quid sibi aspectus hic vellet, quæque vis ejus & significatio foret probè intelligebat: cantus galli parum ad ejus compunctionem & conversionem profuissent, nisi Christi Salvatoris aspectus, accessisset, ejus oculi alloquebantur & operabantur in eo valde stupendam illam mutationem: cujus fidem faciebant, non modo lachrymæ quæ ab oculis S. Petri ubertim defluerunt, sed etiam quas Salvator profudit.

Post omnes hæc injurias, considera quid Christus pertulerit, quando flagellandus, ad columnam ligatus est. Judex enim cum se monstrorum illorum infernalium furorẽ explere non posse cerneret, consultum putavit, curare ut virgis & flagellis acerrimè caderetur, & toto corpore laceraretur, sperans se hæc ratione obstinata Judæorum corda emolliurum atque effecturum, ne illius quem ita conscissum & deformatum cernerent, mortem ultra crudelem flagitarent.

Ingredere nunc anima mea, in spiritu prætorium Pilati, & lachrymas in promptu habe, istis enim, si diligenter ea quæ
ibi

ibi aguntur contemplatus fueris, opus tibi erit.

Aspice quam inhumaniter abjecti atque infames illi tortores, Salvatorem vestimentis suis spolient. Adverte Christi humilitatem, qua cum se nudari patitur, non aperiens os suum, nec vel verbulum ullum proferens, adversus omnes injurias & contumelias quibus eum divexabant maxima est usus. Vide ut sanctissimum corpus illius ad columnam pluribus vinculis ligent, ut ad libitum, quomodo & quantum vellent flagris in illud delere possint.

Considera Dominum Angelorum solum consistere in medio crudelissimorum carnificum, sine ullis Advocatis & Procuratoribus, qui causam ejus agerent, imo sine ullo proorsus homine, qui vel à longe suppliciorum ipsius acerbitatem inspiciens, ei compateretur. An non auditu percipis sonitum virgarum & flagellorum, quibus certatim delicatissimam CHRISTI carnem onerabant, lacerabant, atque conscindebant, superaddentes ictum ictui, livorem livori, vulnus vulneri? An non cernis,
san-

sanctissimum corpus ipsius totum in brevissimo temporis momento ex flagellantium immanitate, uno quasi ulcere operiri, pellem cum carnibus abstrahi? sanguinem undequaque ex toto corpore, à vertice ad pedes usque defluere? An non præ cæteris omnibus plagis, horrendum visu tibi est ingens vulnus illud, quod eo in loco, qui inter utrumque humerum interjectus est, quem spinam dorsi appellant, acceperat, eo quod flagellorum vis tota in eam ferè partem incidisset?

Considera quomodo Christus mundi servator, post tam efferam tormentorum barbariem, per universum prætorium ita flagris toto corpore laniatus quasi, & concisus obambulet, vestimenta sua hinc inde sparsa quærens & colligens, nec quemquam reperiat (utpote inter immanissimos tortores constitutus,) qui aliquam ei humanitatem præstet, qui vulnera abluat, extergat, obliget, & consuetum in hujusmodi plagis remedium ei impendat, nec etiam qui vel in vestibus induendis manum, pro ipso juvando, admoveat. Singula hæc digna sunt, quæ diligenter

& attentè ruminentur & expendantur, ut major inde compassionis affectus in corde suscitetur.

MEDITATIO DIEI JOVIS.

Hodie meditanda est Christi coronatio spinea, illius coram universo populo præsentatio, condemnatio, ad supplicii locumeductio, atque crucis bajolatio. Sponsa in Canticis ad acerba hæc tormenta consideranda nos invitat, quando *Cant. 3.* ait. *Egredimini filia Sion, & videte regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum mater sua, in die desponsationis ejus, & in die lætitiæ cordis ejus.* Anima mea quid agis? Cor meum quid cogitas? Lingua mea cur obmutescis? O dulcissime Servator quando oculos meos aperio, & luctuosum hoc spectaculum quod ante oculos mentis meæ obversatur contemplor, cor mihi præ dolore scinditur. Quid est hoc Domine? An non sufficienter ad hominis redemptionem cruciatus præteriti, mors imminens, atque sanguis hæctenus ubertim profusus, nisi etiam spinis acutissimis insigai cum violentia

san-

sanguis pretiosissimi capitis tui, cui flagella peperciant, foras proliceretur & effenderetur?

Ut anima mea triste hoc spectaculum melius & perfectius sentias, propone tibi ante oculos primam Servatoris tui speciem atque postea è contrario illam in hoc tam tristi statu contemplare. Priorem speciem si ritè intuitus fueris, contempleris in eo admirandam faciei pulchritudinem, oculorum singularem gratiam & venustatem, verborum mirabilem suavitatem, morum eximiam modestiam & facilitatem, gratissimam humilitatem & venerandam in toto corporis gestu, & habitu speciem atque majestatem. Deinde posteaquam ex perfectissimi hujus exemplaris intuitu magnam jucunditatem animo acceperis, iterum oculos tuos ad ipsum converte, atque contemplare illum in miserando illo statu in quo nunc constitutus est: vestitum videlicet ludicra purpura, gestantem manu arundinem regii sceptri vice, corona ex acutissimis juncis marinis contexta, regii diadematis loco coronatum: oculis caligantibus, facie pallida & præmortua, vultu

vultu sanguine & fœdis Judæorum sputis
 prorsum oppleto, ac deturpato: contem-
 plare illum diligenter intus & foris: cor
 doloribus ac mœrotibus confectum, cor-
 pus vulneribus ac verberibus excarnifica-
 tum, à discipulis derelictum, à Judæis ad
 mortem expetitur, à militibus illusum,
 à principibus sacerdotum despectui habi-
 tum, tanquam Regem iniquum & falso
 huac sibi titulum arrogantem rejectum, in-
 justè accusatum, & omni humano auxilio
 destitutum.

Ne vero considera hæc, tanquam du-
 dum & ante multa sæcula gesta, sed ima-
 ginare tibi tanquam præsentia sint, & co-
 ram oculis tuis gerantur: nec tanquam al-
 terius dolores, sed uti tuos tibi inflictos.
 Staue remetipsum in illius locum, qui hæc
 patitur, & tum conjecturam facito, quan-
 tos dolores & cruciatus perlaturus esses,
 si caput tuum pluribus spinis aculeatissimis
 usque ad ipsa ossa & cerebri medullam per-
 foraretur: sed quid dico spinis? cum ne-
 quidem si acu pungereris, id sustinere
 posses. Quamvis ergo fuit dolor iste quem
 delicatissimum hoc caput sensit, ex novo
 & inaudito hoc supplicio?

Coronatione Salvatoris cum aliis multis ludibriis & illusionibus consummata, Judex illum ita coronatum ante totius populi conspectum produxit, dicens: ECCE HOMO Quasi diceret. Si mortem hominis hujus sitis, ecce à morte vix latum unguem dividitur, imo ad eum statum redactus est, ut magis commiserationem quam invidiam vestram mereatur. Si formidatis illum se Regem facturum esse. Ecce ita deformatus est, ut vix hominis speciem retineat. Nunquid ab his manibus, tam arctè colligatis, vim aliquam metuitis? Nunquid ab homine in tam lamentabilem statum coniecto, ac toto corpore miserandum in modum conciso ac labefactato, aliquod malum pertimescitis?

Considera anima mea, quali in statu fuerit tum Salvator tuus, cum etiam Judex ipse putaret se hostes illius ferocissimos, solo ipsius aspectu ad commiserationem permoturum, & ad collachrymandum excitaturum esse. Ex quo collige, quam sit miserum cernere Christianum aliquem ita duri ac ferrei pectoris, ut CHRISTI suppliciiis ac passionibus non

compatiatur, cum talia illius tormenta fuerint, ut ipse Judex ea sufficere putaverit, ad hostium animos expugnandos & emolliendos. Pilatus vero cum ne hæc quidem immania tormenta, quibus mitissimum hunc Agnum, Judæorum furoris temperandi causa, affici curaverat, quidquam ad ferociam illorum mitigandam, prodesse cerneret, ingressus prætorium, sedit pro tribunali, ut definitivam in CHRISTUM ferret sententiam. Crux jam erat ante fores præparata, & funestum illud vexillum quod capiti Salvatoris exitium minabatur, expansum. Itaque crudeli hac sententia pronunciata, supplicia suppliciis accumulantes, teneris & laceratis & convulsis ipsius humeris, gravissimam crucem ad supplicii usque locum bajulandam, imposuerunt.

At mitissimus Dominus illam non modo non rejecit, sed etiam eandem cum omnibus peccatis nostris, ex immenso erga nos amore, atque incredibili charitate, volens ac libens exigente ita obedientia patris amplexatus est. Nunc innocens Isaac debilibus humeris immane

crucis pondus gestans, ad locum sacrificii foras egreditur. Simplex autem populus ac piæ mulieres sequebantur illum lachrymantes. Quis enim lachrymas continere valuisset, cernens Regem & Dominum Angelorum pedetentim maximo cum tormento procedentem genibus tremantibus, corpore incurvato, oculis caligantibus, facie sanguinolenta, spinea certe coronatum, atque à vociferationibus, clamoribus, ac tubarum sonitu, quibus omnia quæ circa illum erant perstrepebant, penè surdam effectum?

Relinque paulisper anima mea, horrendum hoc spectaculum, & veloci cursu & cum crebris singultibus & suspiriis, oculis madentibus, facie lachrymis perfusa perge ad beatissimæ Virginis ædes, & posteaquam illuc perveneris voce lachrymabili illam hoc pacto alloquere. O Domina Angelorum, Regina cæli, porta Paradisi, advocata mundi, asylum peccatorum, salus justorum, lætitia sanctorum, virtutis magistra, speculum puritatis, symbolum castitatis, exemplum patientiæ, & totius perfectionis norma. O

me miserum & infœlicem, Domina, quid huc usque oculis fidei aspexi? Quomodo fieri potuit, ut illis quæ ante oculos meos gesta sunt inspectis, adhuc in vita superstes manere potuerim? Singultus verba mea interrumpentes, aliud me dicere non sinunt: quam quod unigenitum filium tuum Dominum meum, in manibus hostium dereliquerim, cruce gravissima, cui eum statim affixuri sunt, oneratum, atque illam ad locum supplicii deferentem. Quæ mens humana, quod cor, quis animus comprehendere queat dolorem illum quem tum Beatissima Virgo Maria persensit? Cor illius defecit, & faciem illius, atque totum corpus mortalis sudor invasit, & mors utique statim secuta fuisset, nisi divina dispensatione ad meliora & fœliciora tempora, pro majori suo merito & excellentiori remuneratione conservata extitisset.

Beata igitur Virgo mox surgens in viam se dat, & filii vestigia insequitur: ingens, enim illud desiderium, quo filium suum videre cupiebat vires ei reddiderat, quas dolor abstulerat. Percipit à longè armorum strepitum, populi tumultum, &

tubarum circumquaque Christi supplicium publicantium, sonitum. Cernit posthæc lancearum atque bipennium splendorem: in via reperit filii sui vestigia sanguinolenta: guttas etiam sanguinis hic inde sparsas, quæ apertè satis demonstrabant, quam ille viam tenuisset, adeò ut nullo nec viæ duce, nec incitatore egeret. Posteaquam verò acceleratis gressibus filio suo appropinquavit. oculos suos jam præ dolore ac nimis lachrymis lividos, ac mortis tenebris obscuratos, aperuit, ut eum quem anima sua cariorem habebat, intueretur.

O quod tum certamen ex amore & timore in corde B. V. Mariæ extitit? Vehementer quidem desiderabat filium suum conspicere, sed ex altera parte oculos suos in eum propter nimis miserandam & lamentabilem illius speciem, intendere non audebat. Tandem verò cum ad filium proximius accessisset, duo illa cœlestia luminaria se mutuò conspexerunt, atque oculorum radiis invicem corda sua penetrarunt, atque transfixerunt, cum linguæ illorum præ vi doloris prorsus obmutuis-

lent : sed cor matris filio loquebatur, & vicissim cor filii his eam verbis compellabat. Cui huc venisti columba mea, dilecta, & suavis mater mea? Dolor tuus supplicia mea innovat, & cruciatus mei animum tuum cruciant.

Revertere mater mea, revertere in domum tuam, quia honori tuo & virginæ puritati non convenit hæc latronum atque homicidarum impura societas. Hæc atque similia in mæstis cordibus suis sibi invicem loquebantur, toto itinere quousque ad supplicii locum ventum esset.

MEDITATIO DIEI VENERIS.

HAc die contemplandum erit Crucis mysterium, & septem verba quæ Christus in cruce protulit. Expergiscere igitur anima mea, & considera insigne S. Crucis mysterium, quæ nimirum fructum satisfactionis attulit, quo restauratum est damnum illud, quod ex arbore vitæ universum genus humanum acceperat.

Considera; quomodo Christo Salvatorum cum vix ad Calvariæ montem pervenisset, (quo mortem ipsius eò magis igno-
mi-

miniosam redderent,) immanissimi tortores ejus, vestimenta omnia præter tunicam, quæ erat inconsutilis, detraxerint: Aspice quam placido animo innocens hic Agnus vestimentis se spoliari patiatur: nec aperiat os suum, aut vel unicum verbum proferat, ob tam barbaram & inhumanam tractationem. Perpatiebatur hæc libens volensque, atque omnino cum ingenti verecundia nudari cupiebat, ut nos melius aliquot tegumentum ad nuditatem peccatorum nostrorum contegendam acciperemus, quam illudque primus humani generis parens Adamus, quod ex ficuum foliis contextum fuit, nuditatem corporis sui obtexit.

Putant Doctores aliqui, ut Christo tunica inconsutilis exueretur, fuisse illi a satellitibus, immani cum furore ac tormento coronam spineam e capite evulsam, & statim post despoliationem, denuo eandem illi infixam fuisse; quo factum est ut spinarum aculei novis, cum immenso cruciatu, vulneribus & puncturis, caput ejus sanctissimum lauciarent. Et certè admodum verisimile est, illos qui toto passionis

tempore nulla in re ipsi pepercerant, sed acerbissimis quibusque quotquot excogitare potuerant suppliciis in eum desaviant, hac in eum crudelitate usos fuisse, præsertim cum S. Evangelista dicat, quod fecerunt in eum quæcunque voluerunt, Tunica hæc cum sacri corporis ejus vulneribus ob concretum sanguinem ita erat conglutinata, & pelli ejus tam fortiter adhærebat, ut cum barbari illi satellites eam ingenti cum violentia & crudelitate extraherent, omnia Christi vulnera renovaverint, plurimasque carnis particulas, & totam ferè pellem simul abstraxerint, ita ut Christi corpus sanctissimum, omni ex parte vulneratum, excoriatum, & sanguinolentum esset, nec aliam a capite ad pedes usque speciem haberet, quam si unicum atque continuum vulnus foret.

Considera hic anima mea, immensam Dei bonitatem & misericordiam, quæ in his tormentis clarissimè elucet. Aspice ut is qui cælum nubibus operit, & campos floribus, & jucunda viriditate vestit, & liberaliter omni creaturæ opera corporis elargitur, hic toto corpore nudus astat.

astet. Expende quale pretiosum hoc corpus ita vulneratum & nudum frigus sustinuerit, cum non modo vestibus despoliatum fuerit, sed ne pellem quidem integram habuerit, nec vulnera illius obligata, sed aperta & omnibus aëris injuriis exposita forent. Si S. Petrus vestimentis satis probe munitus, præteritæ noctis frigus à se depellere non potuit: quantum frigus sustinuisse putandum est, corpus illud de icatissimum, prorsus nudum & undequaque faucium?

Considera deinde, quomodo Christus cruci affixus fuerit, quantumque dolorem pertulerit, cum crassi clavi, per corporis tenerrimi, partes maximè sensibiles, adigerentur. Expende tecum B. Virginem MARIAM, quæ hæc oculis suis usurpabat, & malleorum ictus qui sæpius in transadigendis per filii manus ac pedes clavis iterabantur, auditu percipiebat, non fuisse insensibilem, sed simul cum filii manibus ac pedibus, cor beatissimæ matris transfixum fuisse: Posteaquam Christus cruci affixus foret, ex templo eam erexerunt atque in scrobem ad hoc præ-

paratam immiserunt; Aspice igitur ut car-
nifices ac tortores Christi, malitia stimu-
lati, cruce in altum sublata, illam ingenti
cum strepitu ac sonitu in scrobem cadere
permiserint, adeoque patratissimum Chri-
sti corpus è clavis firmiter dependens, hor-
rendum in modum concusserint, ac vul-
nera ejus intolerabili cum cruciatu, am-
plificaverint.

Potesne Salvator ac Redemptor mi,
cor aliquod ita durum ac ferreum reperiri
quod ad tale spectaculum non emollia-
tur, cum & ipsi lapides ex suppliciorum
quæ tu in cruce sustinuisti sensu, scissi fue-
rint? Circumdederunt te Domine dolo-
res mortis: procellæ & fluctus maris cir-
cumvallarunt te. Intraverunt aquæ usque
ad animam tuam, usque ad profundum
abyssi descendisti, nec invenis locum ubi
vel pedem figere possis. Cùm enim Pater
cælestis te dereliquerit, quid Domine ab
nominibus expectare potes? Hostes tui
vociferantur contra te; amici tui cor tuum
fauciant; anima tua mæsta & afflicta est;
nec est qui consoletur eam.

Ex suppliciorum tuorum immanitate at-
que

que satisfactionis, quam pro peccatis meis pendis, magnitudine, scelerni meorum gravitatem, quæ tibi horum tormentorum causa sunt agnosco.

Intueor te Rex meus ligno affixum: corpus tuum duobus ferreis clavis apperitum: carnem tuam pretiosam sine aliquo refrigerio extensam. Si pedibus totius corporis pondus sustinere, & aliquod ei relevamen aderre vis, pedum vulnera supra modum amplificas. Si verò manibus totum pondus relinquis, oneris magnitudo vulnera manuum tuarum in immensum dilatat. Sed nec caput tuum pretiosissimum ullam requiem invenit, cùm nullum aliud cervical habeat quam coronam spineam.

O Virgo sanctissima quàm libens volensque tu brachiis tuis ei cervicalis officium impendisses, sed hoc tibi nequaquam, sed crucis duntaxat brachiis permissum fuit. In quibus si divinissimum hoc caput paululum refrigerii alicujus captandi causa requiescere voluisset, loco refrigerii, spinas altius in caput infungebat.

Filii dolores ex matris præsentia, ingens augmentum sumpserunt, & non mi-

nus ferociter animam Christi cruci affixerunt, quam forinsecus corpus affixum erat.

Sanctissime JESU, tu una die duplicem crucem perfers: unam corporis, alteram animæ: unam passionis: una corpus transfigit clavis ferreis, altera animam transadigit clavis doloris. Quis ô bone JESU exprimere valeat, quæ tu passus sis, cum cerneres angustias sanctissimæ matris tuæ, cujus animam certò sciebas tecum cruci affixam esse: cum intuereris cor illud mœstissimum, doloris gladio transfossam: cum oculis tuis sanguinolentis contemplereris formosissimam illam faciem, pallidam & moribundæ similem: atque suspiria animæ illius plusquam mortuæ, eò quod mori non posset exaudires: inspiceres etiam lachrymas ex purissimis fontibus oculorum ejus copiosè defluentes: cum denique gemitus illius aures tuas ferirent, & mœstas coram te quærimonia, de dolore hoc intolerabili, deponerent.

Considera deinde septem verba quæ Christus in cruce portulit: Ad patrem dixit. *Pater ignosce illis quia nesciunt quid*

faciunt. Latroni ait, Hodie mecum eris in Paradiso. Ad matrem inquit, Mulier ecce filius tuus. Et ad populum, Sitio. Deo iterum, Deus meus, Deus meus ut quid dereliquisti me. Consummatum est. In manus tuas commendo spiritum meum.

Expende tecum anima mea, quanta cum charitate apud Patrem, pro tortoribus & inimicis suis intercesserit. Quanta cum pietate atque clementia, latronem se confitentem, susceperit: Quanto cum affectu matrem dilecti discipuli sui tutelæ commiserit. Quando cum ardore se hominum salutem vehementer sitire testatus sit. Quali cum clamore orationem suam intonauerit, atque tribulationis suæ magnitudinem divinæ majestati declaraverit. Quam perfectè obedientiam à Patre sibi injunctam, adimpleverit. Quomodo, denique in benedictas Patris manus animam suam commendaverit.

In quorum verborum unoquoque singularem poteris advertere v. ritus alicujus instructionem. In primo docet nos inimicorum dilectionem: in secundo misericordiam erga peccatores: in tertio pietatem

erga parentes: in quarto, sitiendam esse proximorum salutem: in quinto, cum tribulationibus premimur, & à Deo derelicti esse videmur ad preces confugiendum esse: in sexto, virtutem obedientiæ ac perseverantiæ: in septimo, perfectam in Dei manus resignationem, quæ est totius perfectionis nostræ summa.

MEDITATIO DIEI SABBATHI.

HOc die meditanda est, Lanceæ in corpus Salvatoris adactio: Christi de cruce depositio, mulierum lamenta: & cætera quæ circa illius sepulturam gesta fuere.

Confidera primum, quomodo post Christi Domini nostri in cruce spiritus emissionem, hostes illius magnum quidem de ipsius morte gaudium ceperint, sed adhuc ferociam suam & rabiem in Christum nondum deposuerint, nec expleverint, cum cuperent in sanctum illius corpus exangue & inanimatum adhuc desævire, & in mortuo se ulcisci, itaque vestimenta illius forte diviserunt, & latus ejus pretiosissimum lancea transfixerunt, O immanes tortores. O corda adamantina, Nunquid usque-
adeo

adeo parvipenditis illa tormenta, quæ corpus hoc ante mortem sustinuit, ut ne mortuo quidem parcendum illi iudicetis? Nunquid inimicitas ita sævas reperire licet, quæ sæviant etiam in mortuos? Attollite paulisper oculos vestros ferocissimos, & contemplantini faciem illam emortuam: oculos illos everfos: caput illud inclinatum, & totum illud corpus cinereo, hoc est mortifero colore perfusum, & quamvis pectora adamante duriora, ac ea qua estis feritate ferociora geratis hic vos aspectus emolliet.

Ecce advolat Centurio, qui magna vilanciam in nudum Domini pectus vibrat, quo ictu tota crux contremuit, & latus ipsum, sanguinem & aquam pro totius mundi peccatis abolendis, profudit. O stuvius Paradisi ad irrigandam universam terram egrediens. O pretiosissimum lateris vulnus quod tibi potius cauterium amoris, tui erga homines, quam lancea hostilis ferrum inflixit. O porta cæli, fenestra paradisi, locus requiei, turris fortitudinis, sanctuarium justorum, nidus candidarum columbarum, sepultura peregrinorum,

Floridus sponsæ Salomonis lectulus. Salve sacri lateris vulnus, quod corda devota faucias. Salve apertura, quæ justorum animas vulneras. Salve rosa incredibilis venustatis. Salve pyrope inæstimabilis valoris. Salve ostium per quod patet ingressus ad cor Christi, argumentum illius erga nos amoris, & pignu æternæ scælicitatis ac beatitudinis.

Considera quomodo eodem die sub vespere, venerint Joseph & Nicodemus, qui scalis ad crucem admotis, corpus Salvatoris nostri solverunt & deposuerunt. At B. Virgo MARIA postquam omnibus supplicis consummatis percepit filii sui corpus de cruce deponi, & ad sepulturam præparari, suscepit illud cum de cruce demitteretur, inter brachia sua, rogans humiliter sanctam illic congregatam societatem, ut pateretur se ad filii corpus accedere, atque ultima oscula & amplexus quibus eam crux privaverat, illi dare atque ab illo recipere. Quod ei negare non potuerunt: si enim amici ejus, filio mortuo illam privassent, quem hostes vivum ei eripuerant, animi ejus angustias conduplicassent.

Cum

Cum autem Beata Virgo filium comple-
 xeretur, quos tum dolores, quas dete-
 ctiones cor ejus sustinuisse contendum est?
 Angeli pacis plorate: cum sanctissima hac
 virgine, plorate cœli, plorate stellæ, plo-
 rate omnes mundi creaturæ. Beata virgo
 laceratum filii corpus complexa, sinu suo
 illud arctissime stringebat, (ad hoc enim
 duntaxat viresci supererant, quos a mortub-
 ministrabat,) & faciem suam in spinarum
 medium immittebat, ut filium osculare-
 tur, & os ori jungeret, ex quo factum est,
 ut faciem suam in spinis & vûlneribus filii
 quas uberrimis lachrymis abluerat, egre-
 giè cruen averit. O dulcis mater, hiccine
 est filius tuus dulcissimus? Hiccine est quem
 magna cum gloria concepisti, & ingenti
 cum lætitiæ peperisti? Quo nunc consola-
 tiones tuæ aut quæ, quo gaudia, quo vo-
 luptates abierunt? Hoccine est speculum
 illud pulcherrimum in quo te solebas con-
 templari? Plangebant similiter omnes qui
 præsentés erant. Plangebant cæteræ, quæ
 aderant Mariæ. Plangebant nobiles illi vi-
 ri, plangebant cœlum & terra, & omnes
 creaturæ, simul cum R. Virgine.

Plangebat & S. ille Evangelista, qui magistri sui amantissimi corpus sæpè complectens dicebat. O bone magister & Domine mi, quis me in posterum erudiet atque docebit? quem amodo in rebus ambiguis consulam? In cuius pectore nunc requiescam? Quis mihi posthac cœlestia secreta revelabit? Quæ subita hæc mutatio? Heri super lactato pectore tuo recumbebam, ubi mihi supernæ vitæ gloriam & gaudia comunicabas, nunc verò in illius beneficii repensionem, brachiis te mortuum stringo & amplector. Hiccine est vultus ille, quem ego in monte Thabor gloriosum & transfiguratum conspexi? Hæccine faciei illa quam sole clariorem & splendidiorum intuitus sum?

Plangebat & B. illa peccatrix Magdalena, quæ Salvatoris pedes crebrò deosculans dicebat. O lumen ocularum meorum, unicum animæ meæ remedium. Quis me si de novo in peccata relapsa fuero, recipiet? Quis medebitur vulneribus meis? quis respondebit pro me? quis me à Pharisæorum calumniis defendet? O quam diversi sunt hi pedes ab illis, quos ego lachrymis irrigavi?

gavi? O dilectissime cordis mei, cur non morior tecum? O vita animæ meæ, quomodo dicere possum me amare te, cum ipsa vivens te coram me mortuum conspiciam.

Sic plangebat & lamentabatur tota hæc societas, lachrymis sanctissimum Christi corpus irrigans. Sepulchro præparato, sacrum hoc corpus aromatibus conditum, in sindone mundainvolverunt, & sudario caput ejus ligarunt, impositumque ferebro, ad sepulturæ locum detulerunt, ibique in monumento novo illud reposuerunt.

Monumentum lapide rectum fuit, & facies Mariæ obscura nube tristitiæ cooperta. Ibi cum iterum filio valedixisset, orbitem & solitudinem suam magis ac magis sentire cœpit. Vidit enim tum, se maximo bono suo spoliatam esse: cor verò illius mansit in sepulchro cum thesauro suo reconditum.

MEDITATIO DIEI DOMINICÆ.

HOc die considerata tibi est, Christi ad inferos sive limbum descensio-

resurrectio, ac variae apparitiones, quibus, tum B. Virgini Mariæ, tum Magdalenaë, cæterisque discipulis se conspicendum præbuit, ac denique gloriosa ipsius ad cælos ascensio.

Considera igitur incredibile illud gaudium quod SS. Patres in limbo perceperunt, ex Redemptoris sui adventu: qui eos è tenebrosis illis ergastulis, in quibus per tot annorum millia reclusi fuerant, liberaturus erat. Quas laudes, quas gratiarum actiones ei reddiderint, quod illos ad tantoperè desideratum, & multis sæculis exoptatum salutis portum perduxerit? Qui ex India Orientali revertuntur, dicere solent, se omnes labores præteritos benè impensos existimare, propter solum illud gaudium, quod primo sui in patriam reditus die percipiunt. Si ergo exilium unius vel quorum annorum, & itineris aliqujus molestissimi diuturnitas, tantum in hominis animo gaudium excitare potest? Quid faciet absentia trium vel quatuor millium annorum à dulcissima patria: Quale igitur gaudium Sântos Patres eo die hausisse putandum est, quando æternæ

matris patriæ possessionem acceperunt ?

Considera deinde gaudium Beatiss. Virginis MARIE, quo perfusa fuit, quando filium à mortuis resuscitatum vidit, cum certum & indubitatum sit, eam quæ maximum ex ipsius passione ac morte dolorem sentiat, in iorem etiam præ cæteris ex ipsius resurrectione lætitiâ percepisse. Quantam putas fuisse voluptatem illam & exultationem, cum cerneret filium quem ante mortuum iuxerat viventem, gloriosam, & magna SS. Patriarcharum, quos secum adduxerat multitudine stipatum ? Quid dixit ? Quid egit ? qualia oscula fixit ? Quibus illum amplexibus strinxit ? Quam dulces præ nimio gaudio lachrymas oculi ejus stillaverunt ? Quam cupivisset filium sequi si hoc ei permissum fuisset ?

Considera præterea gaudium Ss. Mariarum, illius nominatim quæ apud Christi sepulchrum perstitit : plorans, tum videlicet quando dilectum animæ suæ quem quærebat conspexit : quæ sine dubio ad pedes illius se abiecit, cum viventem cerneret, quem inter mortuos quærebat.

Expende tecum, quod ideò post matrem primum illi apparuerit, à qua ardentius diligebatur, quæ etiam præ cæteris diligentius & perseverantius multis cum lachrymis illum quæsierat, ut hinc instruereris, ad DEUM inveniendum, opus esse, ut illum cum lachrymis & diligentia quæras.

Confidera posthæc, quomodo discipulis in Emaus euntibus in habitu peregrini aperuerit; ubi contemplare, quam humaniter se illis socium adjungat, quam familiariter cum illis conversetur: quam suaviter personam suam dissimulet, & demum quanto cum amore illis se manifestet, & labia illorum deliciis & suavitate plena relinquat. Sint sermones tui horum discipulorum sermonibus similes, & loquere pari cum dolore & affectione de Christi cruciatibus & suppliciis, quo cum hi duo discipuli de illo itinerantes loquebantur, & certò affirmare audeo præsentiam illam suam tibi minimè esse denegaturum.

In Dominicæ Ascensionis mysterio, considera primum quod Christus ascensionem suam ad cælos, diebus qu. draginta distulerit

lerit, ut in illis sapius discipulis apparens illos instrueret, & cum illis de regno Dei differeret. Noluit enim illos deserere atque ad cœlos ascendere, priusquam mentes eorum disposuisset, ad secum spiritualiter in cœlos ascendendum.

Unde animadvertes, illos præsentia corporali Christi Domini hoc est sensibili consolatione devotionis destitui, qui jam spiritualiter mente in sublime volate, atque in coelum tendere non unt, nec ulla pericula formidant. In quo divina providentia, ac modus quo suos, diversis temporibus regit ac gubernat, mirabiliter elucet: quomodo nimirum confirmet debiles, exerceat fortes, parvulos lactet, majoribus solidos cibos ministret: alios consoletur, alios probeat; ac denique singulis sese accommodet, juxta illum profectus gradum ad quem pertraxerint. Quare is qui ab illo roboratur, propterea nihil debet de se ipso præsumere, cum illa confirmatio, sit infirmorum cibus, & magnæ debilitatis indicium: nec is qui ab illo affligitur & exerceatur, animum abjicere, cum seiat tentationem, ut plurimelle, magni & fortis animi testimonium.

Ascendit Christus ad cœlos discipulis intuentibus, ut hujus mysterii, cujus oculati inspectores fuerant, testes essent: neque enim alius quis melius de divinis operibus testimonium ferre potest, quam is qui ea per usum & experientiam didicit. Quare qui certò scire cupit, quam bonus, quam dulcis & suaviter sit DEUS erga suos, & quæ sit virtus & efficacia divinæ gratiæ, amoris, providentiæ, & divinarum consolationum, interroget illos qui re ipsa hæc experti sunt, præclaras enim his de rebus poterunt dare instructiones.

Præterea ascendere voluit Christus discipulis videntibus, ut sequerentur se oculis & spiritu, ut discessum suum animitus sentirent, & soli propter illius absentiam, manere timerent: idque ut eò magis ad divinam gratiam suscipiendam præpararentur. Propheta Helisæus, cum Helias Propheta ab eo tollerendus & separandus esset, spiritum illius sibi dari petiit, cui bonus magister respondit, 4. Reg. 2. *Rem quidem difficile postulasti, attamen si videris me, quando tollor à te, erit tibi quod petisti: si autem non videris, non erit.* Eo.

Eodem modo & illi erunt hæredes spiritus Christi, quos amor facit ex discessu illius dolere, atque absentiam ipsius molestè ferre, quique dum in hoc exilio degunt ad ipsius præsentiam continuò suspirant. Talis erat sanctus ille qui ait: Tu abiisti consolator mi nulla mei habita ratione: discedens tuos benedixisti, & ego non vidi; Angeli te reditutum promiserunt, & ego non audivi. Quis autem possit intellectu assequi, Beatiss. Virginis Mariæ, dilecti illius discipuli, B. Mariæ Magdalena, cæterorumque Apostolorum, solitudinem, molestiam, clamores & lachrymas: quando Christum à se divelli, atque illum qui corda ipsorum secum abstulerat, ab oculis suis eripi conspexerunt? Et tamen de illis dicitur quod gaudentes, reversi fuerint Hierosolymam, per in-
gentem videlicet quo erga ipsum flagrabant amorem. Idem enim amor, qui molestum ipsis faciebat CHRISTI discessum, efficiebat ut de illius gloria impensè gauderent, & sibi congratularentur: natura enim veri amoris est, non sui ipsius, sed amati commoda & honorem quærere.

Considerandum nunc superest, quanta cum gloria, & exultatione nobilis hic victor introductus fuerit in civitatem cœlestem: Qualia festa illius causa instituta sint in cœlis: Quàm magnificè, quàm splendide à cœlestibus civibus exceptus fuerit. Quàm præterea jucundum spectaculum sit cernere homines angelis sociatos ad nobilem illam civitatem ordinatè procedere, & illis in sedibus, quæ multis annorum millibus vacaverant considere. Quos tamen omnes sacra Christi humanitas transcendens ad Patris dexteram affedit. Hæc omnia sunt consideratione dignissima, ut dicamus labores illos qui Dei amore suscipiuntur non malè collocari, & idcirco illum qui se super omnes creaturas humiliaverat, super omnes exaltari, ut veræ gloriæ amatores hanc semitam teneant, opus enim est ut qui exaltari cupit, prius cunctis sese inferiorem subjiciat.

DE SEX AD ORATIONEM
NECESSARIIS.

CAP. V.

HÆ sunt Christiane lector, meditationes, & exercitia quibus singulos

cujusque hebdomadæ dies transigas, quæ si rite perceperis nunquam tibi materia deerit, qua mentem salubriter occupes.

Sed nota, Meditationem, ut benè fiat, sex partibus constare debere, quarum quædam illam præcedant, quædam sequantur.

Primò, antequam ad Meditationem accedatur, opus est ut mens, animusque ad sanctam hanc exercitationem diligenter præparetur, non aliter ac chordæ in cythara, quæ nisi primum concorditer & æquabiliter tensæ fuerint, suavem melodiam nunquam efficient. Post præparationem sequi debet lectio illius mysterii quod juxta dierum hebdomadæ distributionem eo die meditandum fuerit: quod in principiis maximè necessarium est, usque dum continuo usu & consuetudine, quæ meditanda sunt sponte memoriæ sese offerant. Lectionem excipit meditatio.

Meditationi subjungenda est devota pro acceptis beneficiis gratiarum actio: ac totius viæ Christi, ac operum nostrorum generalis oblatio ad qualemcunque beneficiorum repensionem. Demum sequeruntur petitio, quæ potissimum appellatur oratio:

qua

qua omnia cum nostræ, tum proximorum & totius Ecclesiæ Saluti necessaria, postulantur.

Hæ sex partes ad Orationem sive Meditationem requiruntur: quæ præter alia multa commoda, hoc etiam utilitatis adferunt meditando, quod uberem illi meditando materiam suppeditent, dum varias ciborum species ei proponunt, ut si una gustatur ejus non placeat, ad alteram accedat: & si in una meditatione deficiat, in altera habeat quo mentem occupet, & ad devotionem accendat.

Cæterum non in omni Meditatione omnes hæ partes, nec idem ordo semper est necessarius, quamvis incipientibus valde necessarium sit, ut methodum certam habeant, secundum quam in initiis se dirigant. Quapropter etiam ea quæ dicturus sum, pro lege perpetua aut regula generali, quam violare nefas sit, haberi nolo: cum mihi propositum sit, non leges immutabiles scribere, sed novitios & viros in hanc semitam meditationis introducere: quam posteaquam ingressi fuerint, usus,

usus, experientia & præcipue Spiritus sanctus de cæteris eos informabunt.

DE PRÆPARATIONE AD ORATIONEM NECESSARIA.

CAP. VI.

Non abs re erit, si singulas partes, suo ordine tractandas & explicandas suscipiamus. Auspiciabimur itaque à præparatione, quam primam posuimus.

Itaque meditans, in orationis loco constitutus, posteaquam decentem corporis sui solum assumpserit, vel in genua procumbendo: vel stando: vel in modum Crucis se collocando: vel humi se prosterendo: vel etiam, si ita necessitas vel valetudo exigat, sedendo: primum signo S. Crucis se muniet: deinde dispersas animæ potentias, imaginationem maximè, colliget, eamque à rebus cunctis sensibilibus avocabit, atque intellectum ad DEUM eriget, considerando divinam præsentiam, quam cum ea reverentia & attentione intuebitur, quasi re ipsa ei præsens adesset, uti revera est. Et si oratio matutina fuerit, generali de peccatis do-

lore concepto, confessionem generalem dicet. Si verò vespertina, conscientiam examinabit de omnibus illius diei cogitationibus, verbis, & actionibus: de Dei & divinarum rerum oblivione; atque de illius diei, ac totius antea actæ vitæ criminibus conteretur; ac coram oculis atque conspectu divinæ majestatis, in cujus præsentia consistit, se profundissimè humiliabit, dicendo verba S. Abrahami Patriarchæ Gen. 18.

Loquar ad Dominum meum, cum sim pulvis & cinis.

Et cantando hunc Psalmistæ versum Ps. 112.

Ad te levavi oculos meos, qui habitas in cælis.

Ecce sicut oculi servorum in manibus Dominorum suorum.

Sicut oculi ancille in manibus Domine sue: ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.

Miserere nostri Domine, miserere nostri. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto, &c.

Et quia non sumus sufficientes aliquid boni

boni cogitare ex nobis, sed omnis sufficientia nostra ex Deo est: & quia, nemo potest dicere Dominus Jesus, hoc est, nomen illius invocare, nisi in spiritu sancto, ideo ad te dulcissimè Spiritus me convertito, ac tuam opem lachrymabundus implo: o: *Veni sancte spiritus & emitte cœlitus, lucis tuæ radium. Veni pater pauperum, veni dator munerum: veni lumen cordium: Consolator optime: : dulcis hospes anime: dulce refrigerium. In labore requies: in aestu temperies: in fletu solatium. O lux beatissima, reple cordis intima, tuorum fidelium* Sequetur oratio: *Deus qui corda.* His dictis Dominum deprecabitur, ut gratiam sibi largiatur, quo ea cum attentione, mentis recollectione, timore, ac reverentia, possit assistere tantæ majestati, qua decet ac par est. detque sibi hoc sanctæ orationis tempus ita transigere, ut inde novis auctus viribus ac fervore, ad omnia, quæ ad divinum servitium pertinent exequenda, regrediatur. Namque oratio, quæ hunc fructum non parturit, tepida, imperfecta, & minimi apud DEUM momenti est.

DE LECTIOE.

CAP. VII.

PRæparatione præmissa, sequetur lectio earum rerum quæ meditanda sunt. Quæ cavendum ne sit nimium festina, sed matura, diligens, & quieta, cui non modò intellectus applicetur, quo videlicet ea quæ leguntur, intelligantur: verum etiam voluntas, cujus potiores partes esse debent: ut nimirum quæ intellectu percepta sunt, sentiantur & gustentur.

Cum in locum aliquem qui mentem vehementer afficiat, inciderit, subsistet paulisper, ut melius eum cordi infigere queat. Providendum etiam ne lectio nimis longa sit, ut eò plus temporis meditationi tribui possit, quæ tanto majoris est utilitatis ac fructus, quanto res ipsas attenta consideratione intimius penetrat, pluresque ex rebus consideratis affectus elicit. Si aliquando contingat mentem ita dispersam esse, ut orationi sive meditationi, se facile dare non possit, tum paulò amplius immorari poterit lectioni, vel lectionem jungere meditationi, ita ut uno puncto perlecto, illud

se-

secum aliquantisper consideret, deinde ad cætera eodem modo legenda & meditando procedat. Quamvis intellectus verbis lectionis alligatus, non possit ita liberè in diversos affectus ferri, uti cum ab hoc vinculo liber ac solutus est.

Et sanè nonnunquam utilius foret aliquam sibi viam facere in cogitationibus inutilibus & vanis eo tempore mentem impugnantibus, submovendis: cumque eis secundum Iacobi Patriarchæ exemplum viriliter luctati, atque in pugna ad finem usque persistere. Hac namque ratione pugna consummata, & obtenta victoria, **DEUS** majorem non rarò devotionem purioremque contemplationem, aut aliud donum confert, quæ illis qui fideliter sua causa decertant nunquam negare solet.

DE MEDITATIONE.

CAP. VIII.

Lectionem excipit, meditatio eorum quæ lecta sunt. Meditatio autem nonnunquam de talibus rebus est, quas imaginatione nobis præsentare ac fingere possumus: uti est vita & pulvis Christi: extre-

mu u iudicium: infernus: regnum cælorum. Nonnunquam verò de talibus quæ cum potius intellectui quam imaginationi subsint, per imaginationem figurari possunt: uti est consideratio divinorum beneficiorum, divinæ bonitatis & clementiæ, aut aliarum quarumcunque perfectionum quæ Deo insunt.

Harum Meditationum altera vocatur intellectualis, altero verò imaginaria, quarum utraque indifferenter utendum est, in his exercitiis, prout res meditanda postularit. Quando meditatio est imaginaria, ita, ut res ipsa existit, aut existeret, figuranda, & menti repræsentanda est, quasi revera eo in loco, ubi ea geruntur præsentem esse mus, aut res ipsæ in nostro conspectu fierent, ut ex hac rerum repræsentatione, consideratio & sensus earum rerum vivacior & efficacior sit: Et sanè non parum præstiterit imaginari nobis, eas res in cordibus nostris geri. Nam si cor nostrum civitates & regiones integras comprehendere potest, longe profectò facilius unius mysterii repræsentationem complectetur. Id autem magno peritè ad animæ collectionem

nem proderit, eamque in semetipsa occupatam tenebit, non aliter ac apem in suo alveario, ubi opus suum tractat & singula disponit. Etenim cogitatione Hierosolymam usque transire, ut locus in quo ea quæ meditaturus es acta sunt formetur, & menti obijciatur, capitis vires frangere, atque illud vehementer debilitare solet: Quapropter etiam ab immodico harum imaginationum usu abstinendum, cavendumque ne nimis validis apprehensionibus natura tandem succumbere cogatur.

DE GRATIARUM ACTIONE.

CAP. IX.

POST meditationem sequetur gratiarum actio: cujus occasio sumenda erit ex rebus meditatæ. Puta: si fuerit meditatio de Christi passione, gratiæ illi referendæ erunt, quod nos tantis cum tormentis redemerit. Si de peccatis: quod nos longanimiter ad pœnitentiam expectaverit. Si de miseriis hujus vitæ: quod nos à maxima eorum parte præservaverit. Si de morte: quod hæctenus à periculis subitanæ mortis nos liberaverit, ac pœnitentiæ tempus

indulserit. Si de gloria Paradisi: quod ad hunc finem nos creaverit ut tantis post hujus vitæ calamitatum procellas bonis frueremur. Eodem pacto procedendum erit in cæteris meditationibus.

His beneficiis ex meditatione elicitis, junget omnia beneficia de quibus supra egimus: beneficia nimirum Creationis, Conservationis, Redemptionis, Vocationis. Itaque quantum in se est gratias reddet Deo quod eum ad imaginem ac similitudinem suam condiderit: quod memoriam qua Dei reminisceretur: intellectum quo eum cognosceret voluntatem qua eum diligeret, contulerit: quod Angelicam custodiam attribuerit, atque Angeli tutelæ ope à multis periculis exemerit, à plurimis peccatis mortiferis præservaverit, à morte etiam atque Dæmonum injuriis, dum in peccatis mortalibus esset, tutatus sit, (quod non minus fuit quam si nos à sempiterna morte, quam hac ratione incurrissemus liberasset.) quod naturam nostram sibi copulare, & mortem ignominiosissimam pro nobis subire dignatus fuerit: quod Christianos parentes nobis contulerit: quod sacrosancto bap-
tisma-

tificate nos regeneraverit: quod in præfenti vita gratiam, & in futura gloriam ineffabilem nobis promiserit: quod nos in filios adoptaverit: quod validis armis, quibus adversus mundum, carnem, ac Diabolum præliaremur, in Confirmationis Sacramento nos munierit: quod seipsum nobis in altaris Sacramento donaverit: quod pœnitentiæ Sacramentum, quo gratiam illius per peccatum mortale amissam recuperare possemus, nobis reliquerit: quod bonis & sanctis inspirationibus nos assidue visitaverit: quod facultatem in preces pias, & orationes incumbendi, bene agendi, & in piis cœptis perseverandi donaverit. Eadem methodo in cæteris beneficiis cum generalibus, tum particularibus, quæ se à Deo accepisse cognoverit, recensendis procedet, ac pro his & omnibus aliis, publicis sive privatis, manifestis vel occultis gratias Domino reddet: omnesque creaturas cœlestes & terrestres secum ad hoc officium persolvendum invitabit: Canticum trium puerorum decantando: *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & superexaltate eum in secula, &c.* Et Psalmum 102.

*Benedic anima mea Domino, & noli obli-
visci omnes retributiones ejus. Qui propi-
tiatur omnibus iniquitatibus tuis: qui sa-
nat omnes infirmitates tuas. Qui redemit
de interitu vitam tuam: qui coronat te in
misericordia & miserationibus, &c.*

DE OBLATIONE.

CAP. X.

ACTIS DEO ex corde gratiis, pro cun-
ctis beneficiis acceptis, confestim
naturaliter erumpet cor in affectum illum,
quem Regius Propheta DAVID Ps. 115.
in se sentiebat cum diceret. *Quid retri-
buiam Domino pro omnibus quæ retribuit mi-
hi?* Cui desiderio aliquo modo satisfaciet
offerendo DEO quæcunque habet, & po-
test ei offerre. Itaque primum offeret DEO
semetipsum in servum perpetuum, se to-
tum ei resignando ac voluntati ejus permi-
tendo, ut quicquid velit de se facere, hoc
agat. Offerret etiam simul omnia verba,
opera, cogitationes, & quæcunque agit
ac patitur, ut hæc omnia ad supremum
honorem & gloriam nominis ejus diri-
gantur. Offeret deinde Deo Patri omnia
me-

merita & obsequia unigeniti filii sui, atque labores omnes & dolores quos idem in hoc mundo, quo ejus voluntati non orem gereret, atque obedientiam à Patre sibi injunctam compleret, perulit: ordiendo à Nativitate ac præsepis duritie, usque ad contumeliosam crucifixionem, ac spiritus emissionem: quandoquidem omnia hæc sunt bona & facultates nostræ, quarum ipse in novo testamento nos hæredes instituit. Quare sicuti non minus nostrum est, quod gratis nobis donatur, quam id quod propria virtute acquirimus: ita non minus nostra sunt merita Christi, quæ ille nobis donavit, quam si illa propriis laboribus ac sudoribus acquisivissemus.

Ac proinde quilibet homo æquè secundam hanc oblationem offerre potest, ut primam: enumerando ei singulatim omnia obsequia, labores, & virtutes sanctissimæ vitæ Christi: illius obedientiam, patientiam, humilitatem, charitatem: cæterasque virtutes omnes, cum hæc sit maxima & excellentissima omnium, quas Deo offerre possimus, oblationum.

DE PETITIONE.

CAP. XI.

INsigni hac oblatione factâ, securè ad gratiarum ac donorum petitionem progredi licebit. In qua primum precandus est Deus cum inflammata charitate, ac ardentissimo divini honoris zelo, ut omnes populos ac nationes sui notitia illustret, ut se cognoscant, laudent & adorent, tanquam unicum & verum Deum ac Dominum, proferetque ex intimo cordis illa Regii Prophetæ verba:

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes.

Deinde orandus est DEUS pro Prælatiſ Ecclesiæ, pro Summo Pontifice, Cardinalibus, Archi-Episcopis, Episcopis, cæterisque Prælatiſ, ut Dominus illos ita regat atque splendore gratiæ suæ illuminet, ut omnes homines ad cognitionem & obedientiam Creatoris sui adducere valeant.

Rogandus est etiam Deus pro Regibus ac Principibus (uti S. Paulus Apostolus monet) atque omnibus in dignitate constitutis, ut eorum diligenti sollicitudine

ac providentia, ut subditi quietam & omni honesta morum institutione conformatam agant vitam tranquillam: hoc enim gratum est Deo qui omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis pervenire.

Tum precandus est Deus pro membris omnibus corporis sui mystici, pro justis ut illos in justitia & sanctitate conservet: pro peccatoribus ut eos à vitæ pravitate ad morum emendationem convertat: pro defunctis, ut eos ab expiatoris cruciatibus, in quibus detinentur, clementer eximat, atque ad æternæ vitæ requiem transferat.

Orandus adhæc est DEUS, pro pauperibus, infirmis, captivis, in servitutem abductis, aut in quæcunque alia tribulatione existentibus, ut propter merita filii sui eis opem ferat, illosque ab omni malo liberet.

Posteaquam quæ ad proximorum salutem spectant postulaverimus, tum demum ad ea quæ nobis necessaria sunt petenda, transitum faciemus. Qualia autem petere debeamus, unumquemque sua necessitas (dummodo seipsum non prorsus ignora-

venit) docebit. Verum ut incipientibus methodum aliquam demus, illosque in hanc semitam quasi manuducamus: petitionum formam hic subjiciemus. Primò itaque precabimur Deum ut per merita & dolores unigeniti filii sui omnium peccatorum nobis indulgentiam, gratiamque illa fugiendi, & ea dignis pœnitentiæ operibus expiandi, tribuat: Specialiter verò auxilium & opem adversus eas inclinationes & vitia, ad quæ maximè propensi sumus, implorabimus: adeoque cœlesti medico cuncta animarum nostrarum vulnera detegemus, ut ipse illis medeat, atque unctione gratiæ suæ illa perungat.

Deinde peremus excellentissimas & nobilissimas virtutes illas quibus tota Christiani hominis perfectio continetur, quæ sunt Fides, Spes, Caritas, timor, humilitas, patientia, obedientia, fortitudo in rebus adversis, paupertas spiritus, mundi contemptus, vera discretio, puritas intentionis, atque aliæ his similes, quæ in supremo spiritualis ædificii fastigio commo-
 rantur. Fides enim est prima radix & fun-
 da-

amentum Christiani hominis. Spes est baculus & remedium contra omnes præsentis vitæ tribulationes. Caritas est totius perfectionis finis. Timor Dei est veræ sapientiæ initium & fons. Humilitas est virtutum omnium basis & fundamentum. Patientia est fortissima, contra omnes hostium insultus armatura. Obedientia est gratissima Deo oblatio, quæ homo seipsum ei offert in sacrificium. Discretio est oculus animæ quo illa cernit, & peregrinationem præsentis vitæ sine offensione conficit. Fortitudo est brachium animæ quo cuncta opera sua perficit. Puritas intentionis, omnes actiones ad Deum dirigit.

Posthæc postulabimus è cæteris virtutibus præcipuas, quæ adjumento nobis esse possunt ad majorum custodiam, uti sunt: Sobrietas in cibo & potu: Moderatio linguæ: custodia sensuum: Modestia & compositio exterioris hominis: Suavitas boni exempli erga proximos: Rigor & severitas in semetipsum, & aliæ similes.

Finiendus erit demum hic petitionis actus, cum amoris divini fervida imploratione; atque in ejus petitione aliquantisper

immorandum ita ut maxima temporis pars in hac gratia intimis affectibus & desideriis postulanda, consumatur: quandoquidem in divino amore omne bonum nostrum consistit: ad quod sequens oratio utilis erit.

*ORATIO PIA PRO IMPETRANDO
DIVINO AMORE.*

Impertire mihi, ô Domine, hanc gratiam, ut te ex toto corde, ex tota anima, ex omnibus viribus, & ex totis visceribus, & præcordiis meis uti præcipis diligam. Unica spes mea.

O gloria mea perfecta. O refugium & solatium meum. O amicissime mihi super omnes amicos. O sponse floride: Sponse suavis: Sponse omni melle dulcior. O dulcedo cordis mei. O vita animæ meæ. O gaudium spiritus mei. O speciosa dies æternitatis: clarissimum lumen viscerum meorum Paradisus cordis mei. O dulcis origo & primum principium meum. O summa sufficientia mea.

Præpara tibi Deus in me splendidum thalamum, ut juxta promissionem tuam habites in me, atque illic mansionem tuam

constituas. Mortifica in me quicquid tibi displicet, & effice me hominem secundum cor tuum transfige medullas animæ meæ & cordis mei intima, sagittis amoris tui vulnera; inebria me vino perfectæ dilectionis.

Quando tibi perfectè in omnibus placebo? Quando à me omnia quæ tibi contraria sunt, abjiciam? Quando ero totus tuus? Quando desinam esse meus? Quando nihil in me viveret, nisi quod tuum est? Quando te ardentissimo amore diligam? Quando flammis amoris tui me totum succendes & consumes? Quando penetrabis & replebis me undequaque tua efficaci dulcedine? Quando mihi pauperi mendico aperies & manifestabis regnum illud pretiosum, quod intra me est, videlicet te ipsum cum omnibus tuis divitiis? Quando me tibi perfectè unies, absorbebis ac transformabis in te, ita ut ultrò non exeam à te? Quando auferes à me cuncta obstacula, quæ mihi impedimento sunt ne unus tecum spiritus constituar? nec unquam amplius à te separet?

O dilecte animæ meæ : O deliciae cordis mei

mei, exaudi me Domine non secundum
merita mea, sed secundum immensam boni-
tatem tuam: Instrue me, illumina me,
dirige me, adjuva me in omnibus & per
omnia, ne aliquid dicam vel agam, nisi
quod oculis tuis gratum esse cognovero.

ODEUS; O amor meus: O viscera mea;
O dulcis amice mi: gaudium & voluptas
mea: munimentum & vita mea: lumen
meum dirige me O DEUS præcordiorum
meorum, cur non tribuis pauperi necessi-
tatem patienti & opem tuam impetrati qui-
bus opus habet? Qui cælum & terram im-
ples, cur meum cor vacuum & inane re-
linquis? Qui lilia & flores agri vestis &
ornas: qui volucres cæli nutris; qui mini-
ma terræ insecta sustentas, cur oblivisce-
ris mei, qui omnium tui amore oblivis-
cor?

O immensa bonitas, nimis serò te cog-
novi: nimis tardè dilexite, ô pulchritu-
do antiqua & nova. O miserum statum
meum quando sine amore tuo vixi: ô de-
plorandam conditionem meam, quando
te non agnovi: O densam cæciatē men-
tis meæ, quando te non vidi: Tu eras in

me & ego te foris nimis longè quærebam,
 qua nvis te tandem licet serus invenerim:
 Non pariaturobsæcro clementia tua, ut
 ultra te deseram aut relinquam.

Et qui unum ex his quæ tibi maximè pla-
 cent, quæque cor tuum tangunt est: oculo-
 los habere qui te videre possint: da mihi
 Domine tales oculos, qui te intueri va-
 leant: oculos inquam solitariæ turturis:
 oculos castos & plenos verecundiæ: oculo-
 los humiles & amorfos: oculos pios &
 lachrymantes: oculos attentos & discre-
 tos: qui tuam voluntatem intelligant &
 perficiant: ut te talibus oculis aspiciens,
 tu me vicissim eiusdem oculis respicias,
 quibus Petrum te negantem aspexisti, il-
 lumque ad peccati sui amaram deploratio-
 nem commovisti: Quibus filium prodi-
 gum intuitus es, quando ei obviam pro-
 cedens, in amplexus ejus ruisisti, atque
 osculum pacis ei dedisti: Quibus publica-
 num oculos suos ad cælum attollere non
 audentem, respexisti: Quibus Magda-
 lenam ad pœnitentiam invitasti, eamque
 ad pedes tuos, lachrymis rigandos & ab-

solventem, unguentis odoratis, oblitam, luen-

luendos attraxisti: Et ne multis: quibus sponsa in Canticis prædita, te ad sui amorem pellexit, ut diceret: *Quam pulchra es amica mea quam pulchra es: oculi tui columbarum* Ut aspectus meus tibi placidus, ac pulchritudo animæ meæ tibi grata existens: tu largiaris et arrhas virtutum & gratiarum tuarum, qui eam excellentius venustent & ornent.

O excellentissima benignissima & elementissima Trinitas. PATER FILI & SPIRITUS Sancte: Unus solus verus DEUS, doce me, dirige me, & adjuva me in omnibus. O PATER omnipotens te per magnitudinem immensæ potestatis tuæ deprecor, ut confirmes & stabilias memoriam meam in te solo: eamque sanctis & piis cogitationibus repleas.

O fili sapientissimè, tua æterna sapientia intelligentiam meam exiguan illuminata, & illam cognitione summæ veritatis, atque miseriæ me imbuere. O Spiritus sancte Patris & Filii amor, tua incomprehensibili bonitate, effice voluntatem meam tuæ sanctissimæ voluntati conformem, illamque tam valido tui amoris igne succende,
 ut

ut nullæ quæ exturbulenta malarum inspirationum mari effunduntur illum aquæ possint extinguere.

O sancta Trinitas unus Deus, & omne bonum meum, utinam te solus tantum amare & laudare possem, quantum omnes beati Spiritus te amant & laudant. Utinam solus omnium creaturarum amorem in me haberem, spontanea voluntate illum ad te diligendum converterem, atque in te totum transferrem: quamvis parum hoc esset ad te amandum tali amore, quali dignus es amari. Tu solus te ipsum dignè laudare atque diligere potes, quandoquidem nemo tuam incomprehensibilem bonitatem præter te potest intellectu assequi, ac proinde tu illam tantum quantum meretur, amare sufficis, ad eò ut in solo divino pectore tuo, justitia amoris perfectè fervetur.

O MARIA, MARIA, MARIA,
Virgo sanctissima: Mater DEI: Regina
cœli: Domina mundi: Trichinium Spi-
ritus sancti: Liliū puritatis: Rosa pati-
entia: Paradisus voluptatis: Speculum
castitatis: Vas innocentia: intercede pro
me

me misero, egeno, exule, ac peregrino:
& mihi partem de umbra tuæ abundantis-
simæ charitatis impertire.

O Sancti & Sanctæ DEI omnes, atque
vos Angelici Spiritus, qui magno amore
creatoris vestri flagratis: specialiter vos Se-
raphim, qui cælum & terram amoris ve-
stri vehementia inflammatis, nolite cor
meum miserum derelinquere, sed puri-
ficate illud quemadmodum labia Isaïæ, ab
omnibus vitiis & immunditiis
ac flammis ardentissimæ dilectio-
nis vestræ illud accendite, ut Dominum
vestrum diligam, illum quæram: in illo
solo requiescam & permaneam in omnia
sæcula sæculorum, Amen.

*DOCUMENTA QUÆDAM CIRCA ME-
DITATIONEM OBSERVANDA.*

CAP. XII.

QUæ hæcenus dicta sunt uberem tan-
tummodo meditationi materiam
præbent, quod in præsentî negotio præ-
cipuum est: quandoquidem non exigua
pars hominum, eò quod sufficienti con-
siderationis materia destituatur, medita-
tio-

tionis exercitium fastidit & negligit. Nunc autem quæ ad methodum & formam in meditationibus observandam pertinent, summam perstringamus. Cujus licet principalis magister sit SPIRITUS sanctus nihilominus experientia sæpè comprobatum est, hic necessaria esse quædam documenta: eò quod iter: quo ad DEUM pergitur, sit arduum ac difficultatis plenum, ac proinde ductore opus sit, sine quo plurimi longo tempore à vera semita aberrant, aut certè minus citò ea quæ cupiunt consequuntur.

DOCUMENTUM PRIMUM.

Primum itaque documentum sit: Earum rerum quæ superius in certa puncta & tempora digessimus, considerationi non ita inhærendum esse, ut ad alia in quibus mens majorem invenerit devotionem ac fructum transire nefas putemus; Cum enim omnium horum exercitiorum finis sit devotio, in quod ad hunc scopum proximè accedit, utique potius ac melius esse censendum est. Quod tamen non leviter & ex quacunque causa fieri debet, sed cum emolumento claro ac manifesto.

DOCUMENTUM SECUNDUM.

Secundum sit: Cavendas esse in hoc exercitio nimias mentis speculationes, & potius utendum esse efficacibus voluntatis affectibus, quam curiosis ratiocinationibus intellectus. Quocirca rectam viam minimè tenent illi, qui ad Orationem & Meditationem divinorum mysteriorum non secus accedunt, ac si ea pro concione ad populum habenda secum tractarent & expenderent: quod potius est spiritum dispergere quam colligere: & foras egredi, quam ad interiora se revocare. Itaque qui meditationem rectè instituire velit, accedat ad eam non aliter ac anus indocta & humilis: magisque adferat voluntatem dispositam ad res divinas sentiendas & gustandas: quam intelligentiæ acumen, ad eas studiosè disquirendas & pervestigandas: cùm hoc proprium sit eorum, qui scientiæ causa studiis operam dant: non eorum qui ut mentem afficiant & inflammant, lachrimasque piæ devotionis eliciant, precibus ac meditationibus se addicunt.

DOCUMENTUM TERTIUM.

Præcedenti documento declaratum est, quomodo intellectus moderandus, voluntati que subjiendus sit, hoc verò voluntati etiam limites sui præfiniendi sunt, extra quos egredi sine vitio non possit: idque ne in sui exercitio nimis vehemens & concitata reddatur. Quare sciendum est devotio- nem nunquam violentia brachiorum expri- mendam esse, ut quidam existimant: qui immodica & coacta tristitia se ad lachrymas & commiserationem, dum Christi tormen- ta secum considerant constringunt: hac namque ratione cor potius exsiccant, atque ad divinas visitationes (uti pulchrè docet Cassianus) ineptum reddunt. Ad hæc ista vis plurimum incommodare solet sanitatē corporis: & sæpè propter molestiam quam violentia hæc secum adfert maximam, ani- mum ita relinquit fastidiosum, ut denuò ad eadem exercitia reverti formidet: cum ea magnarum sibi molestiarum causam at- tulisse usu expertus sit. Itaque meditatio- nis studiosus, cum Christi supplicia con- siderat, non sit nimis anxius pro habenda

sensibili compassione; sed sufficiat ei quod se præsentem exhibeat his quæ Christus passus est, atque illa simplici ac quieto intuitu inspiciat: ac corde tenero, compassivo & magis disposito, ad eum affectum quem divina misericordia suppeditaverit, excipiendum, quam alium violentia exprimendum, consideret. Quæcum fecerit, de cæteris, quæ illi a DEO negantur aut non subministrantur sollicitus non sit, neque contristetur.

DOCUMENTUM QUARTUM.

Ex his quæ jam dicta sunt colligere licet, qualis attentio in oratione observanda sit. In ea namque cor non languidum, non solutum, non in ima depressum, sed vivum, attentum, ad superna elevatum esse debet: Ut autem necessarium est tali cum attentione & cordis elevatione, atque à sensibilibus rebus abstractione, ad Deum præcandum accedere: ita non minus opus est, ut in attentione hac suavis quædam temperatio adhibeatur, tum ne sit noxia sanitati, tum ne devotionem impediatur aut extinguatur. Quod contra faciunt

ciunt nonnulli, qui ut ad ea quæ mente cogitant attenti sint, nulla virium ac naturæ ratione habita, capita sua immodicè fatigant, ac se ad alia penè inutiles reddunt. Sed etiam è contrario alii, qui ut hoc periculum evitent, admodum remissi & olcitantés sunt, in earum rerum quas animo volunt attentione, ac proinde facilè ad omnem statum inutilium cogitationum impelluntur & abstrahuntur.

Hæc duo extrema ut simul evitentur, tali moderatione opus est, ut nec immodica attentione capitis vires debilitentur, nec nimia negligentia & remissione cogitationes ad libitum evagari sinantur. Quæ in re illius qui equo petulanti vehendus est, solertia imitanda est, qui habenas, neque nimium attrahit: neque nimis laxat, sed æquabiliter regit, ne vel retrorsum recedat, vel magno cum salutis discrimine iter agat: ita & nobis annitendum est, ut attentio sit moderata, diligentiam quidem adhibendo ne cogitationes ad libitum evagentur, at omnem violentiam & anxiam sollicitudinem ejiciendo. Notandum etiam, hæc quæ de attentione dici-

mus, maximè in principio meditationis cavenda esse: fieri enim plerumque solet, ut cum in exordio meditationis attentione violenta caput fatigatur, in ipsa meditatione vires deficiant, quemadmodum evenire solet viatoribus, qui cum in principio iter nimium maturant, postea lassi subsistere coguntur.

DOCUMENTUM QUINTUM

Inter omnia documenta hoc vel maximè animadvertendum: Ne meditationis studiosus si non statim percipiat eam devotionis dulcedinem quam desiderat, animo concidat, nec exercitationes inceptas relinquat; sed longanimitè & perseveranter adventum Domini præstoleatur: quandoquidem divinæ majestatis excellentiam, conditionis humanæ vilitatem, & negotii quod gerimus magnitudinem, maximè deceat ut aliquantisper ante fores sacri illius palatii expectemus. Quod si posteaquam aliquam diu expectaverit Dominus venerit, gratias ei agat de benignissimo & gratuito illius adventu: si verò moras longiores tra-

xerit, humiliet se coram eo & confiteatur, se hanc gratiam minimè mereri: Quod si ne sic quidem venerit, placido animo id sustinet, ac sufficere sibi putet quod seipsum ac omnia sua illi in sacrificium & oblationem gratissimam obtulerit: propriam voluntatem abnegaverit, atque in manus ac potestatem illius tradiderit: omnes appetitus inordinatos crucifixerit: cum vitiis & passionibus suis in certamen descenderit: & ex parte sua quæcunque facere potuit, egerit. Et licet Dominum adoratione sensibili non veneratus sit, fatis ei sit, in spiritu & veritate adorasse, quales adoratores ille requirit.

Certò denique sibi persuadeat, hunc esse periculosissimum & maximè formidandum præsentis navigationis scopulum, atque locum in quo veri ac fideles Dei servi probentur, ac ab infidelibus secernantur, è quo qui salvus & incolumis recesserit, in cæteris prospero successu utetur.

DOCUMENTUM SEXTUM

Documentum hoc non multum à super-

ri ori discrepat, quod tamen æquè necessarium est: Tale autem est. Servum DEI contentum esse non debere, quocunque modico sensibili gustu ex meditatione percepto: quemadmodum nonnulli faciunt, qui cum aridam aliquam lachryulam profuderint, aut parvam cordis liquefactionem senserint, exercitii finem sive scopum se adeptos esse arbitrantur: quod tamen ad eum scopum quem propositum habemus minimè sufficit. Ut enim satis non est ad terræ fructificationem, si pertenui aliquo imbre, qui pulverem tantummodo coagmentet, & terram superficie tenus imbuat, perfundatur, sed opus est ad hoc copiosis imbribus, qui intima terræ penetrent, ejusque sitim expleant, quo fructum opratum reddere queat: sic necessaria est aquarum cœlestium abundantia, ut quis bonorum operum fructum ex se producat.

Quapropter non immeritiò à viris spiritalium rerum callentissimis monemur: ut ad sanctam hanc exercitationem quisque tantum temporis quantum potest conferat: Et certè utilius fuerit semel satis longum temporis spatium ad hoc assumpsisse, quam
idem

idem per intervalla fecisse. Etenim dum tempus breve est, totum ferè in phantasiæ vel imaginationis quietatione & cordis collectione consumitur: ac sæpè fit ut cum jam fructus præteritæ molestiæ carpenti essent, meditatio abrumpatur. Ad hujus verò temporis quantitatem præfiniendam quod attinet: Mihi videtur quicquid sesqui hora, vel duabus horis minus est, nimis exiguum esse ad meditationem instituendam: eò quod non rarò integra ferè hora in compositione cytharæ cordis nostri, hoc est, in phantasiæ à cogitationum inutilium representatione, & mentis à rebus sensibilibus avocatione, consumatur: tum verò aliquid etiam temporis pro fructibus institutæ orationis percipiendis impendere necesse est.

Quamvis inficias ire nequeam, eo tempore, quando meditatio post sanctam aliquam & piam actionem instituitur, magis aptum & dispositum esse animum ad hoc agendum: atque ut arida ligna facilè flammam concipiunt: sic & cor ita dispositum, facilius igne cœlesti succendi. Matutinis etiam horis, quod tempus huic exercitio vel maximè commodum & oportunum est,

mentem à phantasmatibus liberiolem esse, ac proinde tum orationi liberius & studiosius incumbendum. Qui verò negotiorum & occupationum multitudine ad eò distinentur, ut tantum temporis ad hoc conferre non possint: nihil minus minus suum cum paupere vidua Evangelica offerre Deo non negligant: Etenim si negligentia vitium non obstiterit, ille qui omnibus creaturis juxta singulorum necessitatem providet, ipsis etiam liberalissimè prospiciet.

DOCUMENTUM SEPTIMUM.

Præcedenti documento aliud simile dari solet: est autem ejusmodi. Pietatis studiosum, cum divinis consolationibus specialiter intra vel extra orationem visitatur, occasionem hanc arripere debere nec parti omninò, ut tempus hoc sine fructu sibi præter labatur. Nam tranquillo hoc vento flante, plus itineris una hora conficiet, quam alias multis diebus. Sic faciebat sanctus Pater Dominicus, qui tam sollicitam divinarum visitationum curam habebat, ut etiam in itinere constitutus, si speciali aliqua

qua visitatione à Deo recrearetur, focus præcedere jussis, ipse solus subsisteret, aut tardius progredieretur, quoadusque suavem illam buccellam de cælo sibi allatam digessisset. Quibus curæ non est, ita divinis visitationibus satisfacere, hi ea ferè pœna castigantur, ut DEUM postea cum quæsierint, minimè reperiant,

DOCUMENTUM OCTAVUM.

Ultimum idemque maximi momenti documentum hoc est: In hoc orationis exercitio, meditationem jungi debere contemplationi, cum unum scala sit ad aliud: Quare sciendum meditationis officium esse, diligenter & attentè res divinas & cœlestes considerare, atque modò hæc, modò illa ponderare, ut in corde meditantis affectum aliquem pium suscitet, non aliter ac ille qui silicem ferro ferit, quo scintillam ignis excutiat. At contemplationis quæ meditationem excipit, proprium esse, igne jam excusso & succenso gaudere: hoc est, affectione illa quæ quærebatur, laboriosè inventa, in silentio & tranquillitate spiritus perfrui, non cum multis ratiocinationibus &

speculationibus intellectus, sed quodam puro ac simplici veritatis intuitu. Hinc quidam S. Doctor ait: meditationem discurrete cum labore ac modico fructu, contemplationem vero sine ulla molestia, & ingenti cum utilitate, illam quærere, hanc inventis perfrui; illam cibos dentibus conterere, hanc contritis vesci; illam considerare & ratiocinari, hanc simplici intuitu, quæ diligit & gustat contemplari. Et ne pluribus, illa se habet tanquam medium, hæc instar finis: illa ut via & motus, hæc ut terminus viæ ac finis actionis.

Ex his quæ diximus axioma illud apud omnes spirituales vitæ magistros valdè pervulgatum, cujus tamen pauci lectores verum intellectum assequuntur, colligitur: nimirum, *Finè adepto media omnia cessare*: ut exempli causa. Navigans quiescit posteaquam adoptatum portum appulit: Eadem ratione cum meditans ad requiem & gustum contemplationis per laborem meditationis pervenit, debet molestiam illam ratiocinationis ac discursuum semitam relinquere, ac uno simplici intuitu Dei memoria, quasi illum sibi præsentem

Intueretur, contentus esse, ac affectione quam ille dederit, sive amoris, sive admirationis, sive gaudii, sive alia similia, gaudere ac frui. Ratio quæ id suadet, hæc est: Quæ negotii hujus finis in amore & voluntatis affectione, quam in intellectus speculatione consistit: cum igitur voluntas, ab affectione jam captivata, atque affectionem quæsitam adeptæ est: relinquendæ sunt omnes ratiocinationes, & speculationes intellectus quoad fieri potest, ut anima omnes vires suas in eam impendat, sine confusa ad actiones aliarum potentiarum evagatione seu dispersione. Quapropter quidam Doctor, illis qui se divino amore inflammari sentiunt, hoc dat consilii, ut omnes alias ratiocinationes & cogitationes, quantumvis subtiles & altas relinquunt: non quod malæ sint, sed quod tum majus bonum impedire valeant. Hoc autem nihil aliud est, quam posteaquam ad terminum pervenerimus, meditationem amore contemplationis relinquere.

Quod facere possemus [ut particularius hac de re loquamur] sub finem uniuscujusque exercitii, videlicet, post pe-

tionem divini amoris de qua supra differuimus : idque duabus ex causis : tum quod præsupponendum sit laborem exercitii absoluti aliquem fructum devotionis erga Deum produxisse, nam uti Sapiens ait: *Melius est finis orationum quam principium* : tum quod post laborem meditationis & orationis rationi conveniens esse videatur, ut intellectus paulisper respiceret atque in contemplationis brachiis placidè quiescat.

Hic igitur unusquisque omnes planè imaginationes quæ se menti offerunt, repellat : intelligentiam quietam reddat, memoriam in Deo defixam habeat, consideretque se in præsentia illius consistere, sine tamen speciali Dei contemplatione. Contentus sis illa cognitione, quam ei fides subministrat, atque huic cognitioni voluntatem & amorem suum adjungat, cum hæc sola sit quæ DEUM amplectitur, & in qua totius meditationis fructus consistit : intellectus enim vix aliquid de cognitione DEI comprehendere sufficit, quem tamen voluntas plurimum potest diligere.

Avocet igitur se à rebus sensibilibus, & recipiat se ad semetipsum, videlicet ad centrum animæ suæ ubi est imago DEI. Hic diligenter auscultet quasi Deum ex alta turri loquentem audiret: aut quasi eum in corde præsentem teneret: aut quasi creaturarum alia nulla præter se & DEUM in mundo existeret.

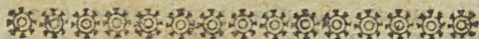
Amplius adhuc dico, obliviscatur, etiam sui ipsius & eorum quæ agit. Nam ut quidam Sanctorum Patrum ait: Oratio tum est omnibus suis numeris absoluta, quando is qui orat, se in oratione coram Deo constitutum esse non advertit. Hoc autem faciendum est non tantum in fine exercitii, verum etiam in medio & singulis ejus partibus: quotiescunque nimirum somnus hic spiritualis quempiam invaserit, (cum videlicet intellectus quasi somno quodam sopitur, voluntas verò vigilat,) atque hoc cibo delicatissimo quamdiu duraverit, fruendum, Eo verò digesto, ad meditationem continuandam revertendum erit. In quo nos geremus non aliter ac hortulanus aliquis, qui horri areolam irrigaturus, postquam semel illam aqua perfuderit, ali-

quantisper expectat, quousque illam perfectè imbibit, deinde iterum eam aqua irrigat, ut hac ratione humiditas aquæ, intima terræ penetret ac fertilior reddatur. Quid autem anima hoc somno consopita, luminis illius, quò tum gaudet, beneficio sentiat, quam satietatem, charitatem & internam pacem, quibusque tum consolationibus perfruatur, nulla lingua potest exprimere: pax enim ista omnem sensum superat, & fœlicitas ejus tanta est, ut major in hoc mundo nec haberi neque cogitari possit. Sunt nonnulli adeo divini amoris igne accensi, quorum interiora, ad primam dulcis hujus nominis memoriam, vix ulla prævia meditatione, gaudio subsistant. Hi ad DEUM amandum, non magis egent considerationibus aut discursibus, quàm mater aut sponsa stimulus, ad filium vel maritum diligendum. Sunt & alii in DEO ita immergi & absorpti, non tantum in oratione, sed etiam in externis negotiis, ut omnium rerum creatarum etiam sui ipsius, propter illius amorem, obliviscantur. Neque mirandi sunt, hi divini amoris effectus, cum amor mundanus multò majora in ho-
mine

mine operari soleat, ita ut etiam quosdam amentes reddat. An verò minorem vim gratiæ, quam naturæ & peccato tribuemus? Itaque cum anima divini amoris operationem in se senserit, (in quacunque id fuerit orationis parte nullatenus illum refutet, etiamsi totum exercitii sui tempus in ea consumat, sine ulla etiam illius rei quam sibi proposuerat, consideratione (nisi ad hoc specialiter obligetur). Nam quemadmodum (S. Augustino teste,) vocalis oratio relinqui debet, si devotionem impediatur, ita meditatio deserenda est si obstat contemplationi.

Sicut autem necessarium est meditationem relinquere propter affectionem, atque à minori ad majus transire: ita nonnunquam è contrario relinquenda est affectio propter meditationem, quando nimirum affectio ita vehemens est, ut sanitas inde notabile detrimentum acceptura sit. Quod sæpenumero accidit illis, qui his exercitiis se indiscretè dant, atque illis immodicè utuntur, allecti videlicet divinæ dulcedinis suavitate. Quibus (uti quidam S. Doctor ait) id optimum remedium fuerit, à con-

templatione egredi & ad aliam quandam affectionem, utpote compassionis transire, meditando paulisper Dominicam Passionem, aut circa peccata & miseriae huius mundi, ad cor exonerandum, & à nimia intentione avertendum.

PARS SECUNDA.

DE DEVOTIONE ET AD EAM
PERTINENTIBUS.

QUID SIT DEVOTIO.

CAP. I.

INter omnes molestias & difficultates, quas illi qui orationum ac meditationum exercitia frequentant, sustinent, nescio an ulla major sit ea, quam patiuntur ex devotionis quam sæpè in ea percipiunt, defectu: Hæc enim si adfuerit, nihil suavius, nihil jucundius, nihil facilius, quam precibus ac meditationibus insistere: eadem si absit nihil molestius nihil difficilius nihil gravius, quam orare. Quapropter cum antea de oratione ac meditatione ac me-
thodo

thodo ejus instituendæ egerimus: non abs re fuerit nunc, de his quæ devotionem partim promovent & excitant, partim impediunt & extinguunt: in animo hominis tum etiam de tentationibus, quæ ut plurimum piis hominibus in piis exercitationibus se objiciunt, agere: ac denique documenta quæ ad idem institutum non parum conferant, subjicere. Itaque ab ipsa devotionis definitione auspicabimur, ut manifestè liqueat, qualis & quanta sit margarita, pro cujus adeptione militamus.

DEVOTIO ut D. Thomas ait: Est virtus, hominem expeditum & promptum ad omnia virtutum officia reddens, illumque ad bene agendum excitans. Quæ definitio evidenter satis ostendit necessitatem & utilitatem hujus virtutis, utpote quæ plura in se contineat, quam quis mente complecti possit.

Pro cujus ampliori intelligentia sciendum est, præcipuum impedimentum quod nobis in vita rectè ac piè instituenda objicitur, esse naturæ humanæ corruptionem, à peccato profectam, à qua magna ad vitium

gium inclinatio, & ingens bene operandi difficultas existit: quæ nobis gravem & permolestam virtutis viam faciunt, quamvis virtute, si ea in se consideretur, in mundo nihil suavius, nihil amabilius, nihil pulchrius reperitur.

Ad hanc difficultatem superandam providit nobis divina sapientia de convenientissimis remediis, nimirum Devotionis virtute atque auxilio: Nam quemadmodum ventus Boreas nubes dissipat, aerisque serenitatem restituit: non aliter vera Devotio ab animo nostro molestiam omnem & difficultatem hujus viæ abscindit, nosque ad pias & præclaras actiones obeundas promptos atque alacres reddit. Hæc autem virtus ita virtutis nomen obtinet, ut etiam pariter sit speciale donum Spiritus sancti: ros cælestis: auxilium & visitatio divina per orationem obtenta: cujus proprium est difficultatem in oratione ac meditatione occurrentem submovere: tepiditatem pellere: alacritatem in divinis obsequiis conferre: intellectum instruere: voluntatem roborare: divinum amorem in corde succendere: flammam il-

li-

licitarum cupiditatum restinguere: fastidium humanarum rerum atque odium peccati ingenerate: atque ei quem possederit ac repleverit novum fervorem, novum spiritum, novum animum, ac nova desideria benè agendi infundere. Etenim sicuti Samson capillis longis præditus, fortitudine omnes mortales anteibat: eisdem verò spoliatus, vires amittebat, atque aliis hominibus imbecillitate similis erat: sic anima cujuslibet Christiani, hac devotione adjuncta & recreata, fortis & robusta est: eadem verò privata debilis & infirma.

Præstantissima verò laudum earum quæ in hanc virtutem congeri possunt, hæc est: quodcum sit unica, omnium tamen cæterarum virtutum stimulus sit: ac proinde qui virtutum semitam expeditè perambulare cupit, hanc sibi pro calcariibus asciscat, nam sine illa rebelle ac petulans animal suum regere nequibit.

Ex his quæ diximus liquidò constat, in quo vera & essentialis devotionis essentia consistat: non enim in cordis teneritudine aut consolationum affluentia, qua illi qui meditationi operam dant, sæpè reficiunt.

ciuntur, posita est, nisi ea fuerit conjuncta cum quadam promptitudine & alacritate animi, ad benè agendum præsertim cum non rarò usuveniat, ut unum sine altero reperiat, DEO sic ad probandum eius servorum suorum disponente. Quamvis inficiari nequeant; has consolationes à devotione atque animi promptitudine ad piâs & præclaras actiones obeundas, frequenter proficisci: atque è contrario per easdem consolationes ac gustus spiri- tuales veram devotionem sæpenuerò non parum augmentari. Ac proinde servi DEI licitè possunt desiderare ac petere consolationes, non propter delectationem quam sibi conjunctam habent, sed quia devotionem quæ nos ad benè operandum alacres reddit, promovent, & vehementer augent, quod de se Propheta Regius testatur: *Viam mandatorum tuorum cucurri, cum dilatasti cor meum*: hoc est: quando illud consolationum tuarum quæ hujus promptitudinis causa extiterunt, dulcedine recreasti.

Nunc de mediis quibus hæc devotionis virtus acquiri possit agamus: quæ tracta-

no non parvam utilitatem adfert: cum enim virtus hæc, omnium aliarum virtutum stimulus sit, media per quæ illa comparari possit tradere, nihil aliud est, quam media per quæ ceteræ virtutes omnes conquiri possint, præscribere.

*NOVEM MEDIA SIVE ADJUMENTA
PER QUÆ VIRTUS DEVOTIONIS
FACILIUS ACQUIRITUR.*

EA quæ devotionem promovent, plurima sunt, ex quibus nos pauca tantum delibabimus.

Primò devotionem vehementer adjuvat: si exercitia hæc animo generoso & parato ad omnia quæ ad pretiosam hanc margaritam consequendam pertinent, quantumvis ardua & difficilia sint, exequenda & sustinenda, suscipiantur. Nam certum est, nihil præclarum esse quod non etiam difficile sit, cujus generis & ipsa devotio est, maximè in principiis.

Secundò, devotionem maximè promovet, cordis ab omni vana & inutili cogitatione, ab affectibus, ab amoribus peregrinis, à turbulentis & concitatis motibus diligens custodia: perspicuum enim est,

unum quodque horum devotioni non parum impedimento esse: cum virtus hæc vel maximè poscat cor quietum & ab omni inordinata affectione liberum, nec minus quam chordæ in cythara compositum.

Tertiò, Devotioni adjumento, custodia sensuum: maximè oculorum, linguæ, & aurium: quandoquidem per hæc, cor maximè distrahitur. Ea namque, quæ per oculos & aures ingrediuntur, mentem variis imaginibus depingunt, quæ deinde pacem & tranquillitatem animæ & disturbant & evertunt. Quare non immeritò, quidam ajunt, contemplationis studiosum, surdum, cæcum & mutum esse debere. Nam quo minus in ea quæ foris sunt evagatus fuerit, eò intrinsecus majori tranquillitate ac recollectione gaudebit.

Quartò. Devotionem non mediocriter adjuvat solitudo, siquidem non modo peccandi occasiones submovet, & causas ob quas potissimum cor & sensus distrahuntur, tollit: sed etiam hominem solitarium vehementer excitat, ut animum ab omnibus rebus sensibilibus avocet, secum habiter, cum **DEO** incessanter conversetur: ad quod lo-

ei oportunitas illum admonet, quæ nullam aliam societatem præter hanc admittit.

Quintò, Devotionem non mediocriter nutrit, lectio librorum piorum spiritualium: eo quod materiam considerationi subministrent, mentem à rebus creatis abstrahant, devotionem excitent: & efficiant ut libenter istis considerandis inhæreat, quæ suaviter in lectione gustavit, unde fit, ut ea quibus cor abundat, ei sæpius ad memoriam redeant.

Sextò, Devotionem fovet, continua DEI memoria, & assidua præsentiaæ divinæ cogitatio, quod videlicet conspectui ejus indefinenter assistas, cum frequenti usu brevium suspiriorum, quæ D. August. *Orationes jaculatorias* nuncupat. Nam hæ domum mentis custodiunt, & devotionis calorem conservant: quo fit ut semper ad pia opera, & DEUM precandum expeditus & alacer sit: Est autem documentum hoc unum ex præcipuis spiritualis vitæ instrumentis seu causis, ac solum ferè unicum remedium iis, qui neque locum neque tempus habent, quod orat. ac medit. longioribus

impendant. Et verò quia ad hoc laboris aliquid contulerint, atque crebris aspirationibus operam dederint, exiguo tempore magnum profectum facient.

Septimò, devotionem promovet, perseverantia in bonis exercitiis; ut videlicet tempora & loca statuta sint quæ æquabiliter ferventur; maximè tempus nocturnum & matutinum, quæ ad orationem instituentiam non parum opis ferre, sacræ literæ passim testantur.

Octavò, Devotioni auxilio sunt austeritates, & abstinentiæ corporales: abstinentia à cibis: mensa frugalis: lectus durior: cilicium, flagella & alia similia, quandoquidem uti à mentis devotione proveniunt, vel originem habent: ita non leviter incitant, conservant, fovent atque nutriunt radicem è qua nata sunt, quæ est devotio.

Nonò, ad devotionem plurimum conferunt opera misericordiæ, quia hæc fiduciam nobis coram DEO apparenti, & divino conspectui assistendi augent: orationes nostras comitantur, faciuntque ne preces aridæ appellari possint; ac denique

promerentur ut preces nostræ facilius à Deo suscipiantur, cum è corde pio ac misericordi prodeant,

NOVEM DEVOTIONIS IMPEDIMENTA.

CAP. III.

Quemadmodum ea quæ devotionem promovent novenario numero comprehendimus: ita etiam illa quæ nos ab hujus virtutis possessione repellunt, atque impedimento sunt quo minus assequi eam possimus, eodem numero definiemus.

Primum itaque devotionis impedimentum est: Peccata non solum mortifera, sed etiam levia & venialia: hæc enim quamvis charitatem prorsus non tollant, ejus tamen fervorem qui cum devotione ferè coincidit, debilitant & extinguunt. Quapropter omni studio devitanda sunt, sin minus propter mala quæ secum adferunt, ut minimum propter bona quæ impediunt.

Secundum est, Remorsus conscientiæ, ab ipsis peccatis procedens, maxime quando minus est, quia mentem inquietat, capi-

ris vires atterit, & hominem ad bonas actiones ineptum atque inutilem reddit.

Tertium est, Amaritudo sive angustia cordis, & mæror inordinatus, quandoquidem cum his non facilè consistere & concordare possunt, voluptas & snavitas bonæ conscientiaë, & spirituale internæ mentis gaudium.

Quartum est, Nimia sollicitudines, qui ad instar præfectorum Aegyptiacorum, qui filios Israel immodicis laboribus premebant, animum inquietum efficiunt: nec patiuntur ut somnum spiritualem, qui ex orationis frequenti usu & gustu provenit, capiat: imò tunc plus quam alias, eam turbant, & à cæptis exercitiis longius abducunt.

Quintum, Occupationum sive negotiorum multitudo, quæ tempus omne tollunt: spiritum suffocant: neque homini ullam vel temporis vel quietis partem, quæ DEO vacare possit, impertiuntur.

Sextum, Voluptates & solatia sensuum. Hæc namque insipides reddunt exercitationes spirituales, hominemque indignum faciunt, qui divinis consolationibus reficiatur.

ciatur: Ut enim D. Bernardus ait: Dignus non est Spiritus Sancti visitationibus, qui mundana solatia sectatur.

Septimum, Delectatio inordinata in manducando & bibendo, longa speciatim, & sumptuosæ cœnæ: quæ hominem inutilem faciunt ad sacras vigiliis & spiritualia exercitia: Etenim corpore multis escis gravato & immodicè repleto, Spiritus minus liberè in sublime ferri atque levare potest.

Octavum est. Curiositas cum sensuum, tum intellectus, cujusmodi est velle audire, videre ac scire novos rumores, quia hæc tempus pretiosissimum auferunt, animum perturbant, ejusque tranquillitatem everunt, ac mentem in multa dispergunt: sicque devotioni plurima impedimenta obijciunt.

Nonum est. Levis solitorum exercitiorum intermissio, præterquam cum omituntur aut differuntur ob causam aliquam piam, & justam necessitatem: quia nimium delicatus est spiritus devotionis, qui cum semel recesserit, non revertitur: aut certè magna eum difficultate. Quare quemadmodum arbores suis temporibus irrigari

opus habent, quæ irrigatio si diutius quam par est, differatur, statim exsiccantur & pereunt: sic etiam devotio, nisi continuo aquis piarum meditationum irrigetur, facile perit.

Hæc breviter & summatim tantummodo perstrinximus, ut facilius memoria retineri possint, quorum uberior explicatio ipso usu atque experientia haberi poterit.

DE TENTATIONIBUS COMMUNIORIBUS, QUIBUS MEDITATIONUM STUDIOSI, UT PLURIMUM MOLESTARI SOLENT: NEC NON REMEDIIS EARUM.

CAP. IV.

Videndum nunc, quibus ferè tentationibus impetantur ii, qui orationis & meditationis exercitia frequentant: ut de convenientibus remediis illis provideamus.

TENTATIONES illorum hæc ferè sunt.

Consolationum spiritualium absentia.

Cogitationum inutilium turba.

Cogitationes infidelitatis & blasphemiz.

Dis

Diffidentia de profectu.

Nimia propriæ sanctitatis præsumptio.

His ut plurimum tentationibus infestantur hujus vitæ sectatores, de quarum remediis deinceps tractare ingrediemur.

DE PRIMA TENTATIONE ET
REMEDIIS EJUS.

Primò igitur, cui spirituales consolationes defunt, hoc remedium est. Ne propterea solida orationis exercitia, quamvis illi insipida & nullius utilitatis esse videantur, omittat, sed ante præsentiam Dei se constituat, atque ad eum uti reus & multorum criminum affinis accedat, conscientiam latebras diligenter excutiat, & consideret, an suam ob culpam hujus gratiæ jacturam fecerit; ac Dominum magna cum fiducia roget, ut hanc sibi noxam condonet, atque in se inæstimabiles divitias patientiæ suæ manifestet, sustinendo & indulgendo illi, qui eum tantummodo irritare novit, præterea nihil.

Hoc pacto fructum non parvum capiet ex ariditate sua, sumendo inde occasionem, vel profundioris humilitatis, dum

malitiam suam, & perversitatem in peccatis cumulandis conspicit: vel ardentioris dilectionis, dum divinam bonitatem in iisdem condonandis attendit. Et quamvis nullam prorsus in suis exercitiis sentiat voluptatem, non tamen idcirco ab eorum continuatione se absteineat: quia non est necessarium ut lapidum & suave gustatui sit quod utile futurum est: præsertim cum experientia sæpè comprobatum sit, eos qui in exercitiis ac meditationibus suis perseverant, easque etiam ariditatis tempore non deserunt, sed cum attentione & cura qua possunt, illa continuant, sæpè multis consolationibus & gaudio spirituali relectos abscedere, dum se quicquid potuerunt egisse recordantur. Magnæ virtutis non est posse orationem longo temporis spatio protrahere, dum consolationibus divinis quis affluit: sed tum quando illæ subtrahuntur, eandem non deserere, sed æquo animo omnem hanc derelictionem sustinere, hoc præclaræ cujusdam virtutis indicium est. In hoc enim elucescit humilitas, eminet patientia, ac demum vera in bonis operibus perseverantia declaratur.

Cæterum necessarium est, iudicatis tempore majorem sui curam & sollicitudinem gerere: super sui custodia diligentius invigilare: conscientiam sincerius discutere: ac omnes cogitationes, verba, & actiones accuratius observare. Etenim cum tunc alacritas & lætitia spiritualis (quæ est hujus navigationis principalis remus) absit, diligentiori sollicitudine ac vigilantia defectus gratiæ supplendus est.

In hoc rerum statu cum te constitutum animadverteris, existimare debebis, uti S. Bernardus monet, excubias, quæ tibi præsidio erant, sopore oppressas esse, atque muros, qui te tutabantur, concidisse: ac proinde totam salutis tuæ spem in armis consistere, quippe cui nihil amplius in muro prostrato spei reliquum sit: sed armata dextera salus quaerenda sit. O quam eximia illam animam sequitur gloria, quæ hoc pacto laurum reportat, præliatur & de hoste triumphat quæ sine scuto certamen inicit, quæ sine umbraculo manus cum hoste conferit, quæ sine adiutorio fortis est, & quæ cum sola prælium sustineat, animum

fit tamen ac vires assumit, quasi multis auxiliariis copiis circumcincta foret.

Hæc est potissima probatio, qua bonitas ac sinceritas amicorum Dei cognoscitur, quaque veri à falsis secernuntur.

TENTATIO NIS SECUNDÆ REMEDIA.

Contra tentationem importunarum atque inutilium cogitationum, quæ se orantibus confertim objicere, eisque non parvam molestiam facere solent, hoc remedium est. Fortiter illis reluctari, nec pati ut nostri dominantur: ubi tamen cavendum est, ne ista reluctatio, sit cum magno labore atque angustia spiritus conjuncta: cum opus hoc non tam dependeat à nostris viribus, quam gratia divina, ac profunda humilitate. Quocirca cum hac tentatione quis impeditur, ad DEUM se sine scrupulo aut mentis anxietate converteret. (quandoquidem hic culpa nulla est, aut certè levissima) & cum magna submissione ac cordis devotione dicet: Ecce Domine, aspice quid ego sim? Quid aliud separari potest ex hoc olenticeto, quam hujusmodi odores? Quis alius fructus ex hac terra,

ra, cui tu in mundi nascentis exordio maledixisti, expectari potest, quam tribuli & spinæ? Quid boni proferre potest, nisi tu Domine illam ab omni malo germine mundaveris? Hæc dicto ad meditationis filum continuandum redeat: & Domini visitationem, qui humilibus nunquam deest, patienter expectet, quod si ne sic quidem cogitationum tumultus quieverit, nihilominus constanter ac perseveranter resistat, pro virili, earum impetum repellat. Ex hac namque perseveranti lucta, majus (mibi credat) luctum & meritum referet, quam si summis etiam consolationibus in meditatione perfructus fuisset.

TERTIÆ TENTATIONIS REMEDIA.

AD tentationem cogitationum blasphemæ superandam, sciendum est, sicuti nullum tentationis genus piæ menti molestius est, ita nullum minus periculosum esse: itaque convenientissimum adversus illad remedium est, hujusmodi cogitationes contemnerè. Etenim cum peccatum non in sensu, sed in dilectione ex cogitationibus percepta, consistat, in hac

autem

autem cogitationum blasphemarum tentatione, nulla insit voluptas, imò potius ingens molestia, idcirco potius poenæ quam culpæ nomen meretur. Et quantò amplius homo in hac tentatione ab omni gaudio & voluptate destituitur, tantò longius ab omni crimine recedit. Quocirca optimum contra eam remedium est, cogitationes hujusmodi insurgentes non formidationem, sed aspernari, & pro nihilo putare, quia quando valde metuuntur, ipse timor eis plerumque vires addit & fortiores facit.

QUARTE TENTATIONIS REMEDIA.

CONtra tentationes infidelitatis remedium est: ut qui talibus cogitationibus molestatur, ex una quidem parte, humanæ conditionis humilitatem, & imbecillitatem, ex altera verò divini numinis magnitudinem ac potestatem, cui nihil impossibile est, sibi proponat, illa quæ DEUS præcipit semper cogitet, in divinis verò operibus curiosè contemplandis & investigandis, ab omni curiositate se abstineat: quandoquidem illorum ferè mi-

nima

nima, nostræ intelligentiæ capacitatem plurimum excedunt. Quare is qui hoc divinorum operum sanctuarium ingredi cupit, summa cum humilitate ac réverentia ingrediatur, atque oculis præditus sit columbæ simplicis, non callidi serpentis: & cor gerat discipuli, non iudicis temerarii. Similitudinem pueri assumat, tales enim Dominus secretorum suorum participes facit. Non curet divinorum operum causas scrutari aut nosse, oculos rationis claudat, ac fidei tantum oculos aperiat, hi namque sunt manus qui opera DEI tractanda sunt. Ad humana opera contemplanda sat boni sunt oculi rationis humana: at pro divinis contuendis minimè sufficiunt, cum tantæ lucis capaces non sint. Hæc tentatio cum sit una ex earum genere, quæ homini molestissimæ sunt, ac nihil penè delectationis adjunctum habent, eodem remedio curanda erit, quo præcedens, nimirum ut nihili pendatur, cum magno aliquo crimine, propter molestiam quam secum adducit, animam contaminare non possit: etenim ubi voluntas contraria est, ibi crimen nullum est, ut paulò ante declaravimus.

QUINTÆ TENTATIONIS
REMEDIA.

Sunt nonnulli, qui magno timore & plurimis phantasiis turbantur, quando nocte adituri sunt loca secreta, & ab hominum consortio separata ad orandum: Cui tentationi nullum efficacius est remedium, quam si homo forti sit animo, & in exercitio perseveret: hic enim timor, non fugiendo sed pugnando vincitur. Si præterea consideret neque Diabolum, nec aliud quidcunque nobis nocere posse, nisi DEUS permiserit. Si denique secum expendat, Angelica nos custodia circumseptos esse, qui majorem nostri curam habent, intra quam extra orationem, quique nos in precibus adjuvant, preces nostras suscipiunt, ad cælos deferunt, atque omnes inimici nos impedire conantis, molitiones impediunt, atque propulsant.

SEX TÆ TENTATIONIS
REMEDIA.

AD somnum, qui multis orationis tempore molestus esse solet, superandum:

dum: Considerare debemus, illum nonnunquam ex necessitate proficisci, & tum corpori non est denegandum quod suum est, ne vicissim impediatur, quod nostrum est. Aliquando ex infirmitate, & tum cavendum est, ne quis nimium turbetur, seque affligat, cum nulla hic sublit culpa: sed modestè, quantum vires patiuntur, resistat, nunc utendo industria, nunc modica aliqua violentia, ne omnino pereat oratio, sine qua vix aliquid in hac vita haberi potest securum. Quandoque prodit ex ignavia, aut à Diabolo immititur, & tum non est aliud melius remedium, quam vino sibi interdiceret, aqua etiam non nisi per modica, quæ videlicet ad restringendam sitim sufficiat, uti: genibus flexis, aut alio corporis situ corpus fatigante orare: flagello aut alia corporali austeritate, quæ somnum ab oculis excutiat carnem affligere. Denique maxima huic malo, sicut & cæteris omnibus remedium est, opem ab illo petere, qui paratus est semper dare, modo sint qui ferventer & perseveranter petant.

SEPTIMÆ TENTATIONIS REMEDIA.

Contra tentationes diffidentiae & praesumptionis, cum inter sese contrariae sint, contraria etiam necessarium est adhibere remedia. Diffidentiae remedium est. Considerate quod non nostris duntaxat viribus, sed divinae maximè gratiae iutamur, quae tantò homini paratior est, quantò magis de seipso ac viribus suis diffidens, in sola DEI bonitate, cui nihil est impossibile, spem suam collocat.

Præsumptionis remedium est. Considerate nullum certius atque evidentius argumentum esse: hominem adhuc longè à vera sanctitate abesse, quàm si jam se proximum ei factum esse credat.

Adhæc contemplari se in vitis Sanctorum cum Christo jam regnantium, aut aliorum adhuc viventium tanquam in speculo, cum his enim si se contulerit, animadvertet se cum illis compositum nihilo plus esse, quam manum giganti collatum: quæ consideratio superbiam illius facile deprimet.

OCTAVÆ TENTATIONIS REMEDIA.

Contra inordinatam sciendi & studendi cupiditatem, remedium est, considerare quantum virtus excellat scientiam; & quantum divina sapientia prudentiam superet humanam. Ex quo cognosceat homo, quam sit rationi consentaneum, plus laboris & temporis impendere uni, quam alteri. Præterea, habeat mundi sapientia omnem quæ desiderari possit excellentiam, non potest tamen hanc unam miseriam efugere, ut cum vita non pereat. Quid igitur miserabilius quam tot impensis & sudoribus acquirere, quod tam cito perituum est? Omnia quæ in hoc mundo sciri possunt, tanquam nihil sunt: ideoque multò utilius fuerit exercere se in divino amore, cujus fructus semper durant, & in quo omnia videmus & cognoscimus. Denique in die iudicii non interrogabimur quid legerimus, sed quid fecerimus: nec quam politè locuti fuerimus, sed quàm benè vixerimus.

NONÆ TENTATIONIS
REMEDIA.

CONtra indiscretum aliis succurrendi ze-
lum, præcipuum remedium est, ita
proximorum intendere utilitati: ut tamen
nobismetipsis non obsumus: & ita curare
negotia conscientiarum aliorum, ut propria
non negligamus, sed iis curandis tantum
temporis reservemus, quantum satis est
ad conservandum eor in devotione & ab-
stractione. Atque hoc est (uti S. Paulus in-
quit) *ambulare in spiritu*, id est, ut ho-
mo magis sit in Deo quam in semetipso.
Cum igitur principium & radix omnium
bonorum nostrorum hinc dependeat, eniti
debemus, ut oratio nostra tam proluxa,
profundaque sit, ut cor in hac devotione
atque abstractione semper continere va-
leat. Ad quod opus est non qualicumque
oratione, sed longa & profunda.

ADMONITIONES ALIÆ ORATIONIS
STUDIOSIS NECESSARIÆ.

CAP. V.

ADMONITIO PRIMA.

ID quod maximam in hac semita difficul-
tatem nobis objicit, hoc est, ut no-
ve-

verimus ad Deum accedere, atque cum illo familiariter agere. Atque idcirco nemo sine optimo duce hanc viam ingredi audeat, nec nisi necessariis primum instructus monitis & documentis, quorum nos quaedam cum solita brevitate subjiciemus.

Inter hæc autem primum locum illud obtinet, quo docemur quis potissimum finis spectandus sit in his spiritualibus exercitiis.

Itaque sciendum est, cum communicatio cum Deo ex se sit suavissima & jucundissima, nec ullam amaritudinem permixtam habeat, uti sapiens testatur: hinc provenire solere, quod plurimi vi admiranda & inusitata hujus suavitatis (quæ major est quam comprehendi possit) attracti, ad Deum accedant, atque spirituales actiones & exercitia frequentent: cujusmodi sunt, lectio, oratio, meditatio, Sacramentorum usus: propter ingentem nimirum voluptatem, quam ex ipsis percipiunt: adeoque pro principali fine, quo ad hæc permoventur, habent sibi propositum hujus admiranda dulcedinis desiderium. Qui error maximus est, quo

quo etiam non pauci implicantur: Cùm enim omnium actionum nostrarum præcipuus finis esse debeat DEUM diligere, atque illum toto corde quærere: hi magis amant & quærunt semetipsos, hoc est, suum gustum & delectationem, quam Deum, qui fuit scopus philosophiæ contemplatiuæ gentilium. Præsertim cum uti quidam Doctor ait, hæc sit spes quædam avaritiæ, luxuriæ ac gulæ spiritualis, non minus nociva quam illa carnalis. Ex hoc autem errore alius non minor exoritur, nimirum quod qui eo implicati sunt, cum seipsos, tum alios homines iudicent secundum harum consolationum affluentiam & inopiam: ita ut credant tantum cuique perfectionis inesse, quantum divinis consolationibus visitatur ac perfunditur, qui error ingens est.

Utrique huic tentationi remedio est generalis hæc doctrina: ut quisque sibi persuadeat, vel sciat finem omnium exercitiorum, & totius vitæ spiritualis esse, divinorum mandatorum observantiam, & integram divinæ voluntatis adimpletionem: ad quod necessarium est, ut propria

DE MEDITATIONE. 211

voluntas in nobis moriatur, quo vivere, ac regnare commodius possit divina: cum hæc ambæ inter se directè contrariæ sint. Hæc autem tam insignis victoria, cum obtineri non possit sine maximis favoribus & blanditiis Dei, idcirco orationis exercitia frequentari debent, ut per ea hos favores adipisci, & hoc negotium bono atque opato fine concludere valeamus. Hoc fine quaeri & postulati possunt à Deo in oratione consolationes internæ: uti supra etiam diximus: quemadmodum faciebat S. Prophetæ David, cum diceret: *Redde mihi Domine letitiam salutaris tui: & Spiritus principali confirma me.* Ex his perspicuum satis est, qualem sibi finem præstituere debeat quilibet in his exercitiis: & unde tum suum, tum aliorum profectum æstimare ac metiri debeat: puta non juxta consolationum quas à Deo perceperit multitudinem vel excellentiam, sed secundum ea quæ propter Deum perpessus constanter fuerit, partim in divinæ voluntatis impletione, partim in propriæ voluntatis abnegatione.

Quod autem hic omnis nostræ lectionis

&

& orationis finis esse debeat ex unico illo Psalmo qui incipit: *Beati immaculati in via, qui ambulant in lege Domini*, probo; qui cum 168 versibus constet, & omnium Psalmorum maximus sit, nullus tamen in eo versiculus reperitur, in quo non fiat mentio de lege Dei, & observatione mandatorum ejus, Quod Spiritus sanctus ita ordinavit, ut homines erudirentur, quod ad hunc scopum omnes suas lectiones & orationes referre debeant. A quo qui declinant, in occultos inimici laqueos incidunt, qui eis artibus suis persuadet, id aliquid esse quod nihil est. Atque hanc ob causam rectè viri in rebus spiritualibus exercitatissimi, unicam & verissimam probationem veræ virtutis esse asseverant: non eam quæ in oratione sentitur, voluptatem: sed patientiam in tribulationibus, sui ipsius abnegationem divinæ voluntatis sinceram & integram impletionem, ac studiosam legum ejus observantiam: quamvis ad ista efficienda non parum conducatur tum ipsa oratio, tum eæ quæ in orationis usu percipiuntur, consolationes.

Itaque qui secundùm ea, quæ jam diximus

mus, scire cupit quantum in via DEI progressum fecerit: inspiciat quantum in dies in humilitate interiori & exteriori crescat: quam placidè injurias sibi irrogatas sustineat: quo animo aliorum infirmitates toleret: quomodo proximorum imperfectio- nibus compatiatur: quam firmam tribula- tionis tempore in DEO fiduciam habeat: quomodo linguam refrenet: quomodo cor custodiat: quomodo carnem cum omnibus illicitis appetitibus domet & spiritui subji- ciat. qua moderatione in prosperis & ad- versis se gerat: quanta cum gravitate & discretione, omnes suas actiones admini- stre. Et super hæc omnia, num mundo & voluptatibus ejus, atque omni honorum & dignitatum cupiditati perfectè mortuus sit: Et tum secundum eam profectus men- suram, quam in his se fecisse animadver- terit, sententiam de se ferat, non autem secundum ea quæ vel percipit, vel non per- cipit à Deo.

Quocirca incessanter unam manum, il- lamque principaliorē mortificationi ad- motam habeat, alteram orationi: cum mortificationem sine piarum precum au- xilio

auxilio, & rerum divinarum contemplatione nunquam aliquis perfectè consecutus reperitur.

ADMONITIO SECUNDA.

Silicet non est desiderare consolationes & voluptates spirituales, ut in aliis quiescamus, sed duntaxat ob profectum quem ex illis percipimus, multo minus licitum erit desiderare visiones, revelationes, & his similia, quæ illis, qui nondum satis fundati sunt in humilitate, inhærens periculum creare possunt. Nec est quod quis metuat, quasi eas fugiendo aut rejiciendo Deo inobediens & immeritorus futurus sit, quia cum Deo aliquid revelare placuerit, id ita efficiet, ut etiam si cui talia revelantur, licet maximè subterfugiat, & reluctetur, de sibi revelatis ita certus fuerit, ut de illis dubitare: aut timere omnino nequeat.

ADMONITIO TERTIA,

Cavendum est, ne quis passim solatia illa & voluptates quæ à Deo percipit, aliis manifestet & publicet, præterquam

magistro spirituali. Atque hanc ob causam
 mellifluus ille Doctor monet, ut pius qui-
 libet in cubiculo suo majusculis literis hæc
 verba exaret. SECRETUM MEUM MI-
 HI. SECRETUM MEUM MIHI.

ADMONITIO QUARTA.

Providendum præterea est, ut cum
 maxima, qua fieri potest, humilitate
 ac reverentia semper cum Deo agatur, ita
 ut nunquam quis ita magno se apud DE-
 UM loco esse existimet, aut tam sublimen-
 de DEI in se favoribus opinionem habeat,
 ut non sæpè oculos in sese convertat, suam
 vilitatem inspiciat, alas suas colligat, & in
 præsentia tantæ majestatis se profundissimè
 humiliet. Quemadmodum S. Augustinus
 faciebat, de quo scribitur: quod cum ti-
 more ac tremore coram DEO exultate di-
 dicerit.

ADMONITIO QUINTA.

Antea monuimus servum DEI sin-
 gulis diebus aliquod certum tem-
 pus sibi statuere debere, quo Deo vacet.
 Nunc verò præter ordinarium illud unius-

DE MEDITATIONE
16
ALCANTRA
cujusque diei tempus dicimus illum debere aliquando ab omnibus negotiis & occupationibus, quantumvis illæ piæ atque sanctæ sint, se ayocare, atque totum spiritua- libus exercitiis tradere, & animam suam spiritualium ferculorum abundantia & ad- mipe impinguare, ut lapsus illos quos sin- gulis diebus in se animadvertit, restauret, & novas ad ulteriora proficiendi, vires ac- quirat. Quod quamvis omni tempore fieri possit, specialius tamen faciendum est in præcipuis anni festiuitatibus; tribulationis tempore: post longa itinera: post molesta negotia, quæ multarum distractionum nobis occasionem præbuerunt, & interiora cordis nostri perturbarunt, ut mentem ab omnibus rebus sensibilibus abductam, ad se quasi reuocemus.

ADMONITIO SEXTA.

Sunt nonnulli qui non satis discretè se habent in suis exercitiis, quando di- uinis consolationibus perfruuntur, fitque sæpe numero, ut hæc prosperitas in maxi- mum eos periculum conjiciat. Cùm enim plenis nonnunquam manibus DEUS dona sua

sua in illos effundat, illi re ipsa experti, suavissimam & jucundissimam esse divinam communicationem totos se sine aliqua mensura huic uni occupationi addicunt, orationis tempus prolongant, vigiliis & austeritates corporales augent, ita quod natura quæ tantum onus diu sustinere nequit, tandem succumbere cogatur. Atque hinc est quod multi exercitia spiritualia horreant: alii verò non modo ad corporales, sed etiam ad spirituales labores orationis ac meditationis prorsus reddantur inepti. Quare magna in his opus est discretione, in principiis maximè, quando fervores & consolationes sunt majores, experientia verò & discretio minimæ. Sic enim singulæ sunt ordinandæ dietæ, non in ipsius itineris medio, cogamur subsistere. Sunt & alii contra admodum tepidi & oscitantes, qui sub Umbra discretionis, corpori suo immodicè indulgent, atque omnes labores & molestias fugiunt, quia quibus omnibus generatim valde perniciosum sit, speciatim tamen incipientibus. Nam uti S. Bern. ait, impossibile est illum diu in vita spirituali perseverare posse, qui in principiis discretus est, qui

cum sit novitius se prudentem æstimat; & cum sit juvenis, tanquam senex seipsum regit.

Nec facile judicari potest, utrum horum magis periculosum, & nocivum sit, nisi quod, ut S. Thomas de Kempis ait, indiseretio sit incurabilius, cum corpore adhuc sano spes esse possit tepiditatis mendæ; at illo per indiseretionem debilitato, ad pristinum fervorem vix unquam possit resurgere.

ADMONITIO SEPTIMA.

EST & aliud hic periculum, præcedenti-
bus multò perniciosius. Eorum videlicet qui cum re ipsa inaffinabilem orationis virtutem experti sint, & uti ipso didicerint totum spiritualis vitæ fructum inde dependere, sibi persuasum habent in illa omnia esse, illamque solam ad salutem sufficere, ita ut etiam cæteras virtutes negligant, & hæc ratione in reliquis semetipsos debilitent.

Ex quo fit ut cum cæteræ virtutes, sint quasi fundamenta & formæ, quæ totum spiritualis vitæ ædificium sustinent, illis deficientibus, tota simul ita cætera concidat.

Quare

Quare quante quis hanc solam virtutem ardentius persequitur, tanto minus inde utilitatis, & profectus haurit. Ac proinde servus DEI non debet oculos coniecere in unam tantummodo virtutem, quantumvis illa singularis, & eximia sit, sed in omnes generaliter. Sicut enim una chorda in cythara melodiam non efficit, si cæteræ non pulsantur: ita una tantum virtus ad efficiendam consonantiam & harmoniam spiritualem non sufficit, nisi aliæ simul accedant, non aliter ac horologium quod si vel ab unico dumtaxat alienjus rotulæ dente retineatur, totum sistitur: idem sit in horologio spirituali, si et vel unica virtus desit.

ADMONITIO OCTAVA.

EA quæ hætenus, ad devotionem adjuvandum dicta sunt, accipi debent tanquam præparatoria, quibus nimirum homo se ad divinam gratiam percipiendam possit disponere, atque in illis se viriliter exercere, ita tamen ut non in illis, sed in DEO fiduciam suam constitutam habeat, Quod ideo moneo, quia sunt nonnulli, qui regulas has tanquam artem suscipiunt, existimantes, sicut is, qui opificio

aliquo dat operam, si regulas ejus exactè servet, brevi tempore in eo consummatus, & perfectus evadit: ita eum, qui hæc principia rectè in opus contulerit, brevi ad id, quod desiderat, perventurum esse. Quod agendo non advertunt, quia hoc nihil aliud sit, quam gratiam in artem reducere, & præceptis artibusque humanis attribuere, quæ sunt pura Dei dona, atque ab illius immensa misericordia existunt.

Quare monita hæc atque documenta amplectenda sunt, non tanquam ab arte dependentia, sed tanquam instrumenta gratiæ, & ut is qui ea sic assumpserit, sciat principale medium ad scopum hunc consequendum, esse profundam humilitatem & propriæ miseræ ac vilitatis agnitionem, cum magna in Dei misericordiam confidentia. Ut ex utriusque notitia lachrymæ incessanter ab oculis ejus tanquam à duobus fontibus stillent, & orationes assiduæ. Et ut is qui in hoc statu ad portam humilitatis se præsentaverit, per illam, votorum suorum impletionem obtineat, & pro adeptis humiliter Deo gratias agat, nihil in laboribus suis, nec in ulla alia re confidens.

DE MEDITATIONE 221
SEXAGINTA SENTENTIÆ SPIRITU-
ALES VALDE NOTABILES.

1. Coronam in religione labor præcedit & pugna.
2. Tutus in religione vivit, non qui sibi sed qui Deo vivit.
3. Semper deficit religiosus, qui in suâ vocatione non semper proficit.
4. Religiosus, qui aliena curat, sibi suisque deest.
5. Deo servire non potest religiosus, qui sibi non dominatur.
6. Non, quamdiu in religione fueris, sed quam benè in ea vixeris, refert.
7. Furtum facit, qui sinè fructu in religione vivit.
8. Quomodo morietur in Domino religiosus qui in vitâ pro Domino non laboravit?
9. Male utitur cella, qui in ea vel non agit cum Christo, vel non laborat pro Christo.
10. Nescit se amare religiosus, qui nimium sibi indulget.
11. Vult Deus servum suum cordatum, non delicatum.

12. Non Deo, sed sibi servit, qui in Dei servitio sua procurat commoda.
13. Væ, væ illi, qui inter bonos malus est.
14. Non est humilis religiosus, qui dedignatur, vel non optat sperni.
15. Non est pauper, qui paupertatis non sentit incommoda.
16. Non est castus, qui castitatis hostes non illico fugat.
17. Non est obediens, qui obediendo proprium sequitur iudicium.
18. Religiosum ornat quidem scientia, sed virtus coronat.
19. Væ tibi, qui alios verbo instruis, & exemplo destruis.
20. Venenum religiosi, propria Voluntas.
21. Cum per urbem incedis, memento, te religiosum esse, non pictorem.
22. Væ Religioso, cui cordi magis est sanitas, quam sanctitas.
23. Servus Dei non vivit, ut comedat, sed comedit, ut vivat, & serviat Deo.
24. Servus Christi pro Dei amore non curat propria incommoda.
25. Religiosus negligens, lætitia dæmonis.
26. Religiosus curiosus, obliviosus sui.

27. Quò magis laboras pro Christo, eo plùs debes Christo quia fructus tuus est.
28. Absit à Religioso vocem habere Jacob, & inanus Esau.
29. Lingua religiosi, cordis, mentisque tuba.
30. Religiosorum exempla, mors & vita sæcularium.
31. Quomodo eris lux mundi, si neque tibi luces?
32. Nescit lucrari Christum, qui nescit pati pro Christo.
33. Bonus Religiosus non minùs charus est Deo infirmus, quam sanus.
34. Non erit clamor in Valetudinario, si patientia fuerit in infirmo, & charitas in infirmario.
35. Non Religiosè vivit, qui Venialia non curat.
36. Si venialia in sæculari displicent Deo, nunquid placebunt in Religioso?
37. Religiosum otiosum dæmon venatur, & capit.
38. Religiosus litigiosus, officialis dæmonis.
39. Non est familiaris Deo, qui non est amicus orationis.

40. Extra sæculum nondum est Religiosus, quem affinium nimia sollicitudo tenet.
41. Veluti pila ludit Dæmon Religioso vano.
42. Aliis prodesse, & sibi nocere, stultitia est, non charitas.
43. Bonus Religiosus spernit mundum, & gaudet se sperni a mundo.
44. Servus Christi studet esse Sanctus, & non cupit videri Sanctus.
46. Nihil Christo dedisti, si ei cor tuum totum non dedisti.
46. Religiosus fervens, flagellum dæmonum.
47. Religiosus iracundus, fulmen inferni cuncta perturbans.
48. Religiosus mansuetus, decencia status, & ornamentum Religionis.
49. Quid tibi proderit reliquisse sæculum, nisi pœnitentiam in Religione egeris.
50. Servus Dei patienter tolerat, parè loquitur, & multum laborat pro Christo.
51. Religiosus indifferens, Religionis gemma pretiosa.
52. Te reliquisse mundum, bonum est, sed agere, ut mundus jam relinquat te, melius est.

53. Ille est verè Religiosus, qui verè dicit:
DEUS MEUS ET OMNIA.
54. Religiosus proprietarius plus amittit,
quam furatur.
55. Inquietè vives, si una in te regnet pas-
sio, etiamsi reliquæ mortificatæ sint.
56. Non superiorem, sed se fallit subdi-
rus, qui pro *nolle* dicit, se non pot-
se.
57. Qui suum superiorem non habet loco
Dei, nec Deus habebit eum loco filii.
58. Si in Religione inter bonos non es
bonus, quomodo in sæculo inter ma-
los bonus eris.
59. Qui in Religione pacem vult ha-
bere cum fratribus, nemini contradi-
cat.
60. Ingratus Religiosus ille est, qui pu-
tat, se plus contulisse religioni, quam
accepisse ab ea.

*Responsorium S. PETRI de ALCANTARA
pro quâcumque gratiâ petendâ.*

Domine Jesu Christe, cui S. Petrus ad eò fi-
deliter in vitâ servivit, ut in tempore ira-
cundiæ fieret reconciliatio.

Exat-

Exaudi propter eum preces nostras, & da nobis salutem animæ & corporis.

Qui famulæ tuæ Theresiæ dixisti, te semper in Petri nomine petentes exauditurum.

Exaudi propter eum preces nostras, & da nobis Salutem animæ & corporis.

Gloria Patri & Filio & Spiritui Sancto.

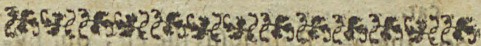
Exaudi propter eum preces nostras, & da nobis salutem animæ & corporis.

Ÿ. Ora pro nobis beate PETRE

ꝛ. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

DEUS, qui beatum Petrum Confessorem tuam, admirabilis poenitentia & altissima contemplationis munere illustrare dignatus es, concede propitiis, ut ejus suffragantibus meritis carne mortificati, coelestium donorum participes fieri mereamur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

INDEX PRÆCIPUORUM CAPITUM IN HOC LIBELLO CONTENTORUM.

D E fructibus orationis & meditationis.	fol. 33
De materia orationis.	f. 38
Meditationes Vespertinae diei Lunæ.	f. 41
diei Martis.	f. 49
diei Mercurii	f. 56

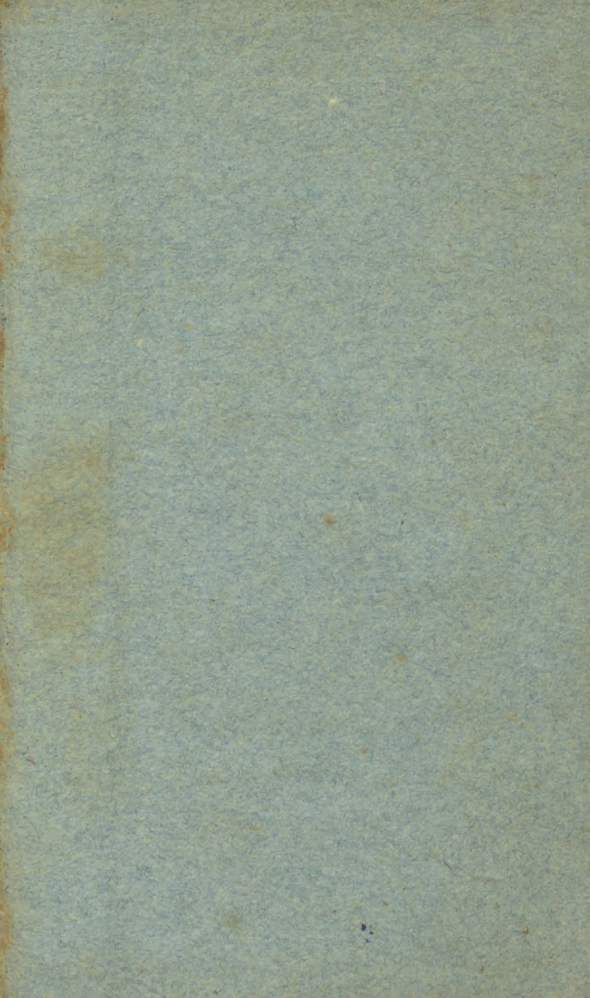
- - -	diei Jovis	f. 63
- - -	diei Veneris	f. 69
- - -	diei Sabbati	f. 74
- - -	diei Dominicae	f. 81
De tempore & fructu harum meditationum.		f. 87
Septem meditationes anatomicae De Dominica		
Passione & quomodo eadem passio medi-		
tanda sit.		fol. 88
Meditatio diei Lunae		f. 93
- diei Martis.		f. 99
- diei Mercurii		f. 106
- diei Jovis		f. 114
- diei Veneris		f. 122
- diei Sabbati		f. 130
- diei Dominicae		f. 135
De sex ad orationem necessariis.		f. 142
De Preparatione		f. 145
De Lectione		f. 148
De Meditatione		f. 149
De Gratiarum actione		f. 151
De Oblatione		f. 154
De Peritione		f. 156
Oratio pia pro impetrando divino amore.		f. 160
Documenta quaedam circa meditationem ob-		
servanda		f. 166
Documentum primum		f. 167
- - - - - secundum		f. 168
- - - - - tertium		f. 169
- - - - - quartum		f. 170
- - - - - quintum		f. 172
- - - - - sextum		f. 173
- - - - - septimum		f. 176
- - - - - octavum		f. 177

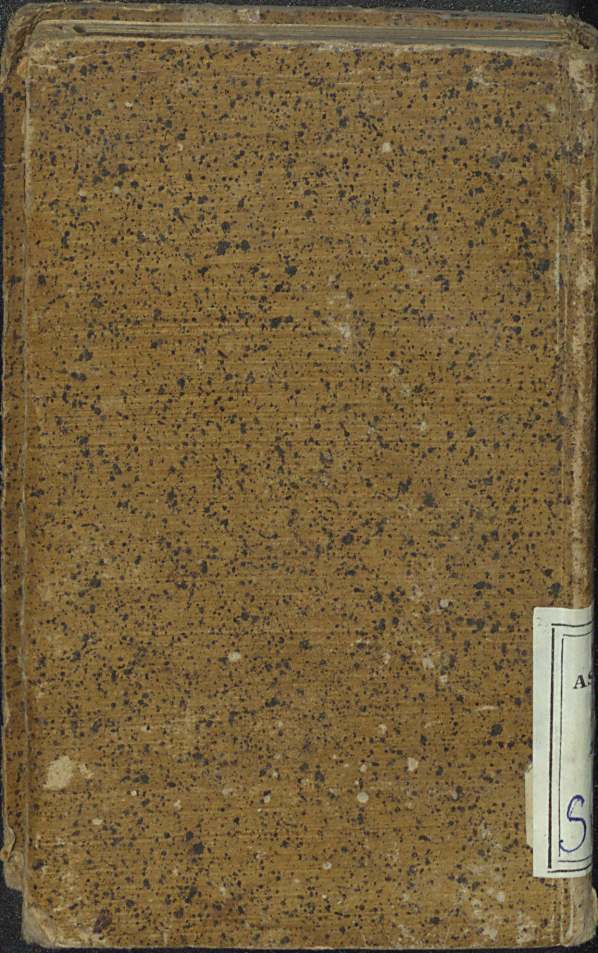
PARS SECUNDA.

D ^E Devotione.	f. 184
De novem mediis adjuvantibus & promoventibus devotionem.	f. 189
De novem impedimentis devotionis.	f. 193
De Tentationibus communioribus eorum qui orationi se dant, eorumque remediis.	f. 196
Primæ tentationis remedia.	f. 197
Secundæ tentationis remedia.	f. 200
Tertiæ tentationis remedia.	201
Quartæ tentationis remedia.	202
Quintæ tentationis remedia.	f. 204
Sextæ tentationis remedia.	f. 204
Septimæ tentationis remedia.	f. 206
Octavæ tentationis remedia.	f. 207
Nonæ tentationis remedia.	f. 208
Admonitiones aliæ, orationis studiosis necessaria.	f. 208
Admonitio prima.	f. 208
- - - secunda.	f. 214
- - - tertia.	f. 214
- - - quarta.	f. 215
- - - quinta.	f. 215
- - - sexta.	f. 216
- - - septima.	218
- - - octava.	f. 219
Sexaginta sententiæ spirituales valdè notabiles.	221
Responsorium S. Petri de Alcantara.	225

FINIS.

AS

S